

ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2018-19

Πρόεδρος:	Αναπληρωτής Καθηγητής Λ. Οικονόμου
Αναπλ. Πρόεδρος:	Καθηγητής Γ. Μακρής
Γραμματέας Τμήματος:	Μ. Τζανουδάκη
Υπάλληλοι Τμήματος:	Ν. Κουτσούγερα, Α. Μπρατσάλης

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΕΧΕΤΑΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ/ΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ

ΜΟΝΟ ΚΑΘΕ ΤΡΙΤΗ 10.00-13.00

Τηλέφωνα: 210 920 1048, 210 920 1406
Fax: 210 9219 719
E-mail: santhrop@panteion.gr
Ιστοσελίδα: <http://anthropology.panteion.gr>

Καθηγητές/Καθηγήτριες του Τμήματος

Νότα Κυριαζή	Καθηγήτρια	nota.kyriazi@gmail.com
Γεράσιμος Μακρής	Καθηγητής	gerasimos.makris1956@gmail.com
Αθηνά Αθανασίου	Καθηγήτρια	athenaathanasiou2@gmail.com
Λεωνίδας Οικονόμου	Αναπληρωτής Καθηγητής	ecol@otenet.gr
Ειρήνη Τουντασάκη	Αναπληρώτρια Καθηγήτρια	tountasaki@panteion.gr
Γεώργιος Τσιμουρής	Αναπληρωτής Καθηγητής	giorgos.tsimouris@gmail.com
Αλίκη Αγγελίδου	Επίκουρη Καθηγήτρια	aliki.angelidou@gmail.com
Ουρανία Αστρινάκη	Επίκουρη Καθηγήτρια	urastri@gmail.com
Αναστασία-Ελένη Γιαλούρη	Επίκουρη Καθηγήτρια	eleanayalouri@yahoo.co.uk
Νίκη Μαρωνίτη	Επίκουρη Καθηγήτρια	nmaroniti@hotmail.com
Ανδρέας Νοταράς	Επίκουρος Καθηγητής	andreas.notaras@gmail.com
Diana Riboli	Επίκουρη Καθηγήτρια	dianariboli@gmail.com

Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό (ΕΔΙΠ)

Χριστίνα Κανάκη	ΕΔΙΠ (Σχολή Κοινωνικών Επιστημών)	christina.kanaki@lis.panteion.gr
Γεωργία Λειβανά	ΕΔΙΠ (Σχολή Κοινωνικών Επιστημών)	georgia.leivana@lis.panteion.gr
Κατερίνα Μελισσινού	ΕΔΙΠ (Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας)	k.melissinou@panteion.gr

A. Η ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

1. ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Το Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, το οποίο προήλθε από την κατάτμηση (Π.Δ. 106/2004) του Τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, αποτελεί σήμερα το μοναδικό πανεπιστημιακό Τμήμα στη χώρα που προσφέρει αμιγώς ανθρωπολογικές σπουδές.

Αποστολή του Τμήματος είναι η ανάπτυξη των σπουδών Κοινωνικής και Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας, με ιδιαίτερη έμφαση σε ζητήματα θεωρίας, μεθοδολογίας, εθνογραφίας και διαπολιτισμικής σύγκρισης με άλλες κοινωνίες.

Στόχος του Τμήματος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας είναι να εφοδιάσει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες με τις εξειδικευμένες γνώσεις και την επιστημονική μεθοδολογία που απαιτούνται για την έρευνα και τη μελέτη της κοινωνίας και του πολιτισμού. Πιο συγκεκριμένα, ιδιαίτερη έμφαση αποδίδεται στην ανάλυση των κοινωνικών, οικονομικών και πολιτικών θεσμών, στη διερεύνηση των συμβολικών και γλωσσικών αναπαραστάσεων, στην ανάλυση της κοινωνικής κατασκευής του φύλου, στην εξέταση της δομής των συγγενικών συστημάτων, στην ερμηνεία των διαδικασιών κατασκευής πολιτισμικών ταυτοτήτων και συγκρότησης εθνοτικών και θρησκευτικών ομάδων, στην ανάλυση των εκπαιδευτικών μηχανισμών, των μεταναστευτικών κινήσεων και των δομών υγείας. Στους στόχους του Τμήματος, περιλαμβάνεται επίσης η ανάπτυξη κοινών ερευνητικών προγραμμάτων και η ενίσχυση επιστημονικών ανταλλαγών με δυτικές και άλλες κοινωνίες, και ειδικότερα στην ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου, των Βαλκανίων, της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και των όμορων ισλαμικών κοινωνιών.

Για την εκπλήρωση των στόχων αυτών το Τμήμα προσανατολίζεται στην οργάνωση των παρακάτω κύκλων:

- Ανθρωπολογία της Ελλάδας και των Όμορων Κοινωνιών (Ευρώπη, Μεσόγειος, Βαλκάνια, Μέση Ανατολή)
- Ανθρωπολογία της Υγείας και Βιοπολιτική (φύλο, συγγένεια, υγεία, νέες τεχνολογίες, σώμα, ηλικίες, διατροφή)
- Διαπολιτισμικότητα και Πολιτικές του Πολιτισμού (εκπαίδευση, μετανάστευση, τουρισμός, χώρος και περιβάλλον, υλικός πολιτισμός, μουσεία, οπτική ανθρωπολογία, εθνομουσικολογία, ανθρωπολογία και αρχαιολογία)
- Μεθοδολογία της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας
- Παγκοσμιοποίηση: Κοινωνικές και Οικονομικές Όψεις.

2. Ο ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Ο χαρακτήρας του Τμήματος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας είναι διαπολιτισμικός και συγκριτικός. Η Κοινωνική Ανθρωπολογία, μια επιστήμη διεθνώς αναγνωρισμένη από τις αρχές του 20^{ου} αιώνα – σχετικά νέα ωστόσο για τη χώρα μας – μελετά θεσμούς, συμπεριφορές και στάσεις, τόσο στο εσωτερικό της ελληνικής κοινωνίας όσο και στο εσωτερικό άλλων κοινωνιών, και διαθέτει μια πλούσια γνώση για κοινωνίες τόσο του μη-δυτικού, όσο και του δυτικού κόσμου. Μελετά επίσης τη γένεση και τον μετασχηματισμό των κοινωνικών φαινομένων εκ των ένδον, προκειμένου να διερευνήσει την εσωτερική δυναμική τους. Αντιμετωπίζει τα πολιτισμικά και κοινωνικά μορφώματα ως συνεκτικά σύνολα και δυναμικές επιτελέσεις, στοχεύοντας στη σύζευξη του οικείου με το αλλότριο, της ταυτότητας με την ετερότητα.

Με τα αναλυτικά εργαλεία που η Κοινωνική Ανθρωπολογία έχει διαμορφώσει μελετώντας κοινωνίες σε ποικίλους γεωγραφικούς χώρους, μέσα από συστηματική και μακροχρόνια επιτόπια έρευνα, εφαρμόζοντας δηλαδή τη μέθοδο της συμμετοχικής παρατήρησης, είναι σε θέση να αναλύει εις βάθος τα κοινωνικο-πολιτισμικά φαινόμενα και

να κατανοεί τις πολλαπλές οπτικές του κοινωνικού μετασχηματισμού. Οι ικανότητες αυτές αποδεικνύονται ιδιαίτερα χρήσιμες για τη σημερινή ελληνική κοινωνία, η οποία γνωρίζει ριζικούς μετασχηματισμούς, καθώς βρίσκεται σε διαδικασία επικοινωνίας, ανταλλαγής και σύνδεσης με την ευρωπαϊκή και τη διεθνή κοινότητα.

Εξάλλου, τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια ολοένα και μεγαλύτερη διείσδυση κοινωνικών ανθρωπολόγων στον χώρο της έρευνας των κοινωνικών φαινομένων, του Πολιτισμού, της Εκπαίδευσης, της Υγείας, της Εργασίας και των Διεθνών Σχέσεων. Το γεγονός αυτό σχετίζεται με τον διεπιστημονικό χαρακτήρα του Τμήματος και την προγραμματική εξωστρέφειά του, τόσο ως προς τα γνωστικά αντικείμενα με τα οποία συνομιλεί, όσο και ως προς τους γεωγραφικούς χώρους τους οποίους μελετά.

Το Τμήμα αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στη διατμηματική επιστημονική και διεπιστημονική έρευνα καθώς ο προβληματισμός και οι μέθοδοι της Κοινωνικής και Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας το φέρνουν σε στενή επαφή με άλλους ερευνητικούς χώρους και άλλα γνωστικά αντικείμενα που καλλιεργούνται στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, όπως για παράδειγμα η Κοινωνιολογία, η Ιστορία, η Κοινωνική Πολιτική, η Ψυχολογία, η Εγκληματολογία, η Πολιτική Επιστήμη και οι Διεθνείς Σχέσεις, η Επικοινωνία, η Αστική και η Περιφερειακή Ανάπτυξη.

Το Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας αποτελεί πόλο έλξης αλλοδαπών ερευνητών και φοιτητών, καθώς συμμετέχει στα Ευρωπαϊκά δίκτυα ERASMUS+ και σε μη ευρωπαϊκά στα πλαίσια του προγράμματος Erasmus+/International Mobility. Δέχεται και αποστέλλει φοιτητές/φοιτήτριες από και προς γνωστά ευρωπαϊκά και μη ευρωπαϊκά πανεπιστήμια, ενώ τα μέλη ΔΕΠ συμμετέχουν ενεργά στην ίδρυση και τη λειτουργία διεθνών επιστημονικών οργανισμών, όπως η Ευρωπαϊκή Ανθρωπολογική Εταιρεία (EASA), η Διεθνής Ένωση Ανθρωπολογίας της Νοτιο-ανατολικής Ευρώπης (INASEA) και η Εταιρεία Σύγχρονων Ελληνικών Σπουδών (MGSA). Στο πλαίσιο αυτό έχουν επανειλημμένα οργανωθεί συνέδρια και σεμινάρια με συμμετοχή κοινωνικών ανθρωπολόγων διεθνούς κύρους.

Επιπλέον, ερευνητές και απόφοιτοι του συγκεκριμένου Τμήματος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας έχουν διεξαγάγει ή συνεχίζουν να πραγματοποιούν επιτόπιες έρευνες σε διάφορα μέρη του κόσμου (όπως Αλβανία, Βουλγαρία, Σερβία, Τουρκία, Ρωσία, ΗΠΑ, Ιαπωνία, Ιράν, Ινδονησία, Βιετνάμ, Μαλαισία, Νεπάλ, Σρι Λάνκα, Σουδάν, Αιθιοπία, Αίγυπτο, Συρία, Παλαιστίνη), οι περισσότεροι με υποτροφίες του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ) ή σημαντικές διεθνείς υποτροφίες. Το ερευνητικό τους ενδιαφέρον εκτείνεται τόσο στο ελληνικό στοιχείο, όπου αυτό εντοπίζεται (Έλληνες της διασποράς) όσο και στους εντόπιους πληθυσμούς, ενώ διερευνώνται και τα μεταναστευτικά και προσφυγικά ρεύματα που τα τελευταία χρόνια χαρακτηρίζουν την ελληνική κοινωνική πραγματικότητα.

3. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΩΝ ΠΤΥΧΙΟΥΧΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Οι απόφοιτοι/ες του Τμήματος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις (ΦΕΚ 228 τ. πρώτο, άρθρο 2/ 6.11.1995), έχουν τη δυνατότητα να απασχοληθούν σ' ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, οπουδήποτε απαιτείται η ανάλυση ζητημάτων τα οποία ανακύπτουν στο πλαίσιο της σύγχρονης κοινωνικής πραγματικότητας.

Ειδικότερα, ο/η ανθρωπολόγος διαθέτει τα θεωρητικά εκείνα εργαλεία τα οποία απαιτούνται για την ανάλυση των κοινωνικών φαινομένων και την ανίχνευση των ποικίλων κοινωνικών προβλημάτων, τα οποία, παράλληλα με τις πρακτικές και οικονομικές αιτίες τους, εμπεριέχουν πολιτισμικές διαστάσεις, που είναι συνήθως δύσκολο να γίνουν αντιληπτές και να κατανοηθούν χωρίς την εκ του σύνεγγυς μελέτη. Η κοινωνική «διάγνωση» σε μικρο-επίπεδο, που μπορεί να επιτευχθεί μέσω της ανθρωπολογικής προσέγγισης, και η σχέση εμπιστοσύνης και οικειότητας που ο/η ανθρωπολόγος εξ ορισμού οικοδομεί με τους ανθρώπους των κοινοτήτων ή των κοινωνικών ομάδων που μελετά,

μπορούν να οδηγήσουν σε μια βαθύτερη κατανόηση των προβλημάτων και στην εύρεση λύσεων που είναι δυνατόν να προταθούν από τους άμεσα ενδιαφερόμενους. Με τον τρόπο αυτό, η ανθρωπολογική προσέγγιση γεφυρώνει το τοπικό με το εθνικό, το άτυπο με το θεσμικό, το εθνοτικό με το παγκόσμιο.

Οι κοινωνικοί ανθρωπολόγοι μπορούν να απασχοληθούν επαγγελματικά σε ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα. Ενδεικτικά, οι πτυχιούχοι του Τμήματος μπορούν με βάση τις γενικές και εξειδικευμένες γνώσεις που απέκτησαν να απασχολούνται:

Στην **πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση**, δημόσια και ιδιωτική, στους κλάδους και με τους όρους που προβλέπονται από τη σχετική νομοθεσία. Ο/Η κοινωνικός/ή ανθρωπολόγος είναι κατ' εξοχήν καταρτισμένος/η στο να εκπονεί και να εφαρμόζει προγράμματα στον τομέα της διαπολιτισμικής αγωγής και να δρα συμβουλευτικά στην επισήμανση και την εξομάλυνση των δυσκολιών εκείνων που προκύπτουν από κοινωνικούς και πολιτισμικούς παράγοντες.

Σε **ερευνητικά κέντρα** που μελετούν τα κοινωνικά, πολιτισμικά και ιστορικά φαινόμενα, καθώς και τα προβλήματα της ελληνικής κοινωνίας (Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Ερευνητικά Κέντρα της Ακαδημίας Αθηνών, Μορφωτικά Κέντρα Τραπεζών κ.ά.), και στην **τριτοβάθμια εκπαίδευση**. Ο/η κοινωνικός/ή ανθρωπολόγος διαθέτει εξειδικευμένες μεθοδολογικές και θεωρητικές γνώσεις και μπορεί να έχει μια διακριτή συνεισφορά στην κατανόηση και αντιμετώπιση των κοινωνικών φαινομένων και προβλημάτων.

Στην **κρατική διοίκηση** και τον **κοινωνικό σχεδιασμό** (κοινωνικές υπηρεσίες, τοπική αυτοδιοίκηση), όπως για παράδειγμα:

Σε υπηρεσίες του **Υπουργείου Υγείας** ως σύμβουλοι και εμπυχωτές (Κέντρα Υγείας, κέντρα πρόληψης και απεξάρτησης, ιδρύματα, ασφαλιστικούς οργανισμούς). Ο/η κοινωνικός/ή ανθρωπολόγος φέρνει στην επιφάνεια το συσχετισμό της νόσου με τους πολιτισμικούς και κοινωνικούς συντελεστές της τόσο στο επίπεδο της διάγνωσης, όσο και στο επίπεδο της θεραπείας και της πρόληψης, και μπορεί να συμβάλει στον σχεδιασμό και την εφαρμογή προγραμμάτων που στοχεύουν στην βελτίωση της ποιότητας των υγειονομικών υπηρεσιών.

Σε υπηρεσίες του **Υπουργείου Εξωτερικών** ως σύμβουλοι και αναλυτές. Ο/η κοινωνικός/ή ανθρωπολόγος είναι σε θέση να προσφέρει εξειδικευμένες γνώσεις για την κατανόηση των διαφορετικών πολιτισμικών και εθνοτικών ομάδων και να συμβάλει στην διαχείριση των πολιτισμικών διαφορών.

Σε υπηρεσίες του **Υπουργείου Πολιτισμού**, ως ερευνητές και σύμβουλοι (προστασία μνημείων, μουσεία, οργάνωση πολιτισμικών εκδηλώσεων. Ο/η κοινωνικός/ή ανθρωπολόγος είναι καταρτισμένος/η στην ανάλυση των πολιτισμικών φαινομένων και μπορεί να συμβάλει στην διάσωση, τη μελέτη και την ανάδειξη της πολιτισμικής κληρονομιάς, στην ανίχνευση και ανάλυση των σύγχρονων πολιτισμικών μορφών και τάσεων, καθώς και στο σχεδιασμό και την εφαρμογή προγραμμάτων πολιτισμικής και διαπολιτισμικής ανάπτυξης.

Σε υπηρεσίες του **Υπουργείου Περιβάλλοντος και Χωροταξίας** ως ερευνητές και σύμβουλοι. Οι μεθοδολογικές και θεωρητικές δεξιότητες των κοινωνικών ανθρωπολόγων, και ιδίως η έμφαση στις μικρο-διαδικασίες και τα συμβολικά συστήματα, τους επιτρέπουν να έχουν μια διακριτή συμβολή στην ανάλυση των περιβαλλοντικών προβλημάτων και την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση, στη μελέτη και την εφαρμογή των προγραμμάτων πολεοδομικού και χωροταξικού σχεδιασμού, καθώς και στην ανάλυση και το σχεδιασμό δράσεων για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων του αστικού χώρου.

Σε υπηρεσίες του **Υπουργείου Δικαιοσύνης** ως σύμβουλοι, αναλυτές και εμπυχωτές (δικαστήρια, σωφρονιστικά ιδρύματα). Ο/η κοινωνικός/ή ανθρωπολόγος διαθέτει τις γνώσεις και τις δεξιότητες που του/της επιτρέπουν να μελετά και να αναλύει τις βαθύτερες αιτίες των κοινωνικών προβλημάτων, όπως οι διακρίσεις, οι αποκλεισμοί, η βία

και ο κοινωνικός στιγματισμός.

Στους **Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης** ως αναλυτές και σύμβουλοι σε πολιτισμικά και κοινωνικά ζητήματα. Ο/η κοινωνικός/ή ανθρωπολόγος είναι κατ' εξοχήν εκπαιδευμένος/η για τη μελέτη και την ανάλυση των τοπικών κοινωνιών και μπορεί να συμβάλει στη γνώση της ιστορίας, της μορφολογίας και των προβλημάτων τους, καθώς και στο σχεδιασμό πολιτικών για την ποιοτική και αποτελεσματική διοίκηση και ανάπτυξή τους.

Πέραν των ανωτέρω, ο/η κοινωνικός/ή ανθρωπολόγος μπορεί επίσης να απασχοληθεί σε υπηρεσίες του **Υπουργείου Εργασίας** στη **Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής**, σε ασφαλιστικούς φορείς καθώς και σε οργανώσεις σχετικές με ζητήματα μετανάστευσης. Αντίστοιχα, ο τομέας της **Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης** αποτελεί μια ακόμα περιοχή ενδιαφέροντος για τους/τις κοινωνικούς ανθρωπολόγους. Ο θεσμός του πολιτισμικού διαμεσολαβητή σε τομείς συνάντησης των μεταναστών/τριών με τις διοικητικές υπηρεσίες του κράτους στο χώρο της υγείας, της εκπαίδευσης και του ευρύτερου δημόσιου τομέα βρίσκεται στο επίκεντρο των επαγγελματικών ενδιαφερόντων του/της κοινωνικού/ής ανθρωπολόγου.

Οι κοινωνικοί ανθρωπολόγοι μπορούν τέλος να απασχολούνται σε διάφορους κλάδους του **ιδιωτικού τομέα** ως ερευνητές, σύμβουλοι και στελέχη διοίκησης. Ο/η κοινωνικός/ή ανθρωπολόγος διαθέτει δεξιότητες που του/της επιτρέπουν να εργαστεί σε οργανισμούς που δραστηριοποιούνται στην αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων (μη κυβερνητικές οργανώσεις, ιδρύματα πρόνοιας), σε δραστηριότητες που επικεντρώνονται στην ανίχνευση και ανάλυση κοινωνικών φαινομένων και τάσεων.

Εταιρεία Αποφοίτων Κοινωνικής Ανθρωπολογίας Παντείου Πανεπιστημίου

Από το 2010 λειτουργεί η «Εταιρεία Αποφοίτων Κοινωνικής Ανθρωπολογίας Παντείου Πανεπιστημίου» (ΕΑΚΑΠΠ), μια πρωτοβουλία αποφοίτων του Τμήματος με σκοπό: 1) να αποτελέσει ένα χώρο επικοινωνίας, δικτύωσης και πληροφόρησης για τους φοιτητές και τους απόφοιτους του Τμήματος, 2) να προωθήσει την ανθρωπολογική γνώση, έρευνα και δεοντολογία στην Ελλάδα, 3) να προασπίσει τα επαγγελματικά δικαιώματα των κοινωνικών ανθρωπολόγων και να προάγει τις εφαρμογές της Κοινωνικής και Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας καθώς και τη σύνδεσή της με την αγορά εργασίας. Μέλη της ΕΑΚΑΠΠ μπορεί να γίνουν οι απόφοιτοι/ες αλλά και οι φοιτητές/τριες του Τμήματος. Για περισσότερες πληροφορίες: www.anthropology.gr.

B. ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

1. ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου κάθε χρόνου και λήγει την 31η Αυγούστου του επόμενου χρόνου. Το εκπαιδευτικό έργο που συντελείται σε ένα ακαδημαϊκό έτος διαρθρώνεται χρονικά σε δύο εξάμηνα: το χειμερινό (ΧΕ) και το εαρινό (ΕΕ).

Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει 13 τουλάχιστον πλήρεις εβδομάδες διδασκαλίας και 2 εβδομάδες εξετάσεων. Οι ακριβείς ημερομηνίες έναρξης και λήξης των εξαμήνων καθορίζονται από τη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου.

Το εξάμηνο αποτελεί: (α) χρονική περίοδο ολοκλήρωσης του διδακτικού έργου ενός μαθήματος και (β) χρονική περίοδο για τον καθορισμό του ελαχίστου χρόνου σπουδών.

Για τη λήψη του πτυχίου Κοινωνικής Ανθρωπολογίας απαιτείται πραγματική φοίτηση οκτώ τουλάχιστον εξαμήνων.

Το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος αναθεωρείται από τη Γενική Συνέλευση (ΓΣ), ύστερα από σχετική εισήγηση της Επιτροπής Προπτυχιακών Σπουδών, μέχρι τον Απρίλιο κάθε ακαδημαϊκού έτους και ισχύει για το επόμενο ακαδημαϊκό έτος.

2. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ - ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

Κάθε εξαμηνιαίο μάθημα αντιστοιχεί σε τρεις διδακτικές μονάδες (ΔΜ). Μία ΔΜ αντιστοιχεί σε μία εβδομαδιαία ώρα αυτοτελούς διδασκαλίας επί ένα εξάμηνο. Οι ΔΜ καταχωρούνται στην ατομική μερίδα του/της φοιτητή/τριας μετά την επιτυχή παρακολούθηση και εξέταση του μαθήματος. Όλα τα μαθήματα του Τμήματος, διδασκόμενα και αυτενέργειας, αντιστοιχούν σε 3ΔΜ.

Επιπλέον, σύμφωνα με το ευρωπαϊκό σύστημα πιστωτικών μονάδων (ECTS):

Κάθε Υποχρεωτικό Μάθημα (ΥΠ) αντιστοιχεί σε έξι (6) πιστωτικές μονάδες (ECTS)

Κάθε Μάθημα Επιλογής (ΕΠ) αντιστοιχεί σε πέντε (5) πιστωτικές μονάδες (ECTS).

3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Η χρονική οργάνωση κάθε μαθήματος εκτείνεται σε ένα εξάμηνο. Κάθε μάθημα έχει έναν εξαψήφιο κωδικό αριθμό που αποτελεί την ταυτότητά του και το βασικό στοιχείο αναφοράς του.

Τα διδασκόμενα μαθήματα κατατάσσονται στις ακόλουθες κατηγορίες:

Υποχρεωτικά Μαθήματα (ΥΠ)

Υποχρεωτικά μαθήματα (ΥΠ) είναι τα μαθήματα που συνθέτουν τη βάση του πτυχίου του Τμήματος και τα οποία κρίνονται ως απαραίτητα για τη συγκρότηση της ανθρωπολογικής παιδείας των φοιτητών/τριών· επιπλέον, είναι τα μαθήματα εκείνα επάνω στα οποία οι φοιτητές/τριες θα στηριχθούν για να αναπτύξουν τα ειδικότερα ενδιαφέροντα τους, κατά τη διάρκεια των δύο επομένων ετών των σπουδών τους, μέσω των μαθημάτων επιλογής (ΕΠ) και των μαθημάτων που μπορούν να επιλέξουν από άλλα τμήματα του Παντείου, ή άλλων Πανεπιστημίων (ΜΕΤ). Τα ΥΠ μαθήματα διδάσκονται στα τέσσερα πρώτα εξάμηνα και είναι κοινά για όλους τους φοιτητές του Τμήματος. Η επιτυχής εξέταση των φοιτητών στα ΥΠ μαθήματα είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τη λήψη πτυχίου.

Προαπαιτούμενα Μαθήματα (ΠΡ)

Για τους φοιτητές που η αρχική τους εγγραφή είναι από το Ακαδημαϊκό Έτος 2010-11 και μετά τα κάτωθι μαθήματα θα είναι Προαπαιτούμενα για να μπορέσουν να δηλώσουν τα

Μαθήματα Επιλογής (ΕΕ) του Γ΄ και Δ΄ Έτους:

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

520003 Εισαγωγή στην Κοινωνική Ανθρωπολογία Ι (Προαπαιτούμενο – Α΄ ΕΤΟΣ)

520089 Εισαγωγή στην Κοινωνική Θεωρία (Προαπαιτούμενο – Α΄ ΕΤΟΣ)

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΑΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

520011 Εισαγωγή στην Κοινωνική Ανθρωπολογία ΙΙ (Προαπαιτούμενο – Α΄ ΕΤΟΣ)

520028 Ιστορία της Ανθρωπολογικής Σκέψης (Προαπαιτούμενο – Α΄ ΕΤΟΣ)

Επιλεγόμενα Μαθήματα

Τα Επιλεγόμενα Μαθήματα είναι μαθήματα εξειδίκευσης και επιπρόσθετων γνώσεων, αντιστοιχούν στα δύο τελευταία έτη σπουδών (από πέμπτο μέχρι και όγδοο εξάμηνο) και περιλαμβάνουν:

α) τα Μαθήματα Επιλογής (ΕΠ) που διδάσκονται από μέλη ΔΕΠ και συμβασιούχους διδάσκοντες του Τμήματος,

β) τα Μαθήματα Εκτός Τμήματος (ΜΕΤ)

Οι Φοιτητές του Τμήματος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν δύο μαθήματα εκτός Τμήματος (ΜΕΤ) ανά εξάμηνο, μετά το πέρας του δεύτερου έτους σπουδών και εφόσον έχουν περάσει δώδεκα (12) Υποχρεωτικά Μαθήματα. Το σύνολο των ΜΕΤ δεν μπορεί να υπερβαίνει τις εικοσιτέσσερις (24) διδακτικές μονάδες.

Όλα τα μαθήματα που προσφέρονται από τα Τμήματα του Παντείου Πανεπιστημίου αναγνωρίζονται ως ΜΕΤ του Τμήματος. Επανάληψη των ιδίων μαθημάτων ΜΕΤ δεν επιτρέπεται.

Τα ΜΕΤ συνυπολογίζονται στον συνολικό αριθμό των μαθημάτων Επιλογής και των ΔΜ που οι φοιτητές/τριες δικαιούνται να επιλέξουν στο εξάμηνο.

Ξένη Γλώσσα

Κατά τα πρώτα έξι εξάμηνα της φοίτησής τους, οι φοιτητές/τριες υποχρεούνται να παρακολουθήσουν μία από τις κύριες ευρωπαϊκές γλώσσες (αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά), εφόσον δεν είναι σε θέση να προσκομίσουν τίτλο σπουδών ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία που να βεβαιώνουν την κατοχή μίας από τις γλώσσες αυτές σε επίπεδο που να επιτρέπει τη χορήγηση ισοτιμίας ή επάρκειας από το Τμήμα Ξένων Γλωσσών του Πανεπιστημίου. Η επιτυχής εξέταση στην ξένη γλώσσα αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη λήψη του πτυχίου. Η ξένη γλώσσα αναγράφεται στο πτυχίο αλλά δεν περιλαμβάνεται στο Πρόγραμμα Σπουδών και ο βαθμός δεν υπολογίζεται στο βαθμό του πτυχίου. Η επιλογή της ξένης γλώσσας γίνεται με δήλωση που καταθέτουν οι φοιτητές/τριες στο πρώτο εξάμηνο της φοίτησής τους στο Τμήμα Ξένων Γλωσσών.

Ξενόγλωσσα Μαθήματα

Κάθε εξάμηνο έως δύο (2) από τα Μαθήματα Επιλογής (ΕΠ) μπορεί να διδάσκονται στην αγγλική γλώσσα. Απευθύνονται σε φοιτητές/τριες του Τμήματος που επιθυμούν να βελτιώσουν τη χρήση της αγγλικής γλώσσας σε ακαδημαϊκό επίπεδο καθώς και στους εισερχόμενους φοιτητές με το πρόγραμμα ERASMUS+. Με αυτά ενθαρρύνεται η συνεργασία μεταξύ ελληνόφωνων και μη-ελληνόφωνων φοιτητών/τριών. Οι εργασίες και

εξετάσεις είναι κοινές, ωστόσο οι πρώτοι/ες μπορούν να εξεταστούν στα ελληνικά αν το επιθυμούν. Φοιτητές/τριες που δεν μπορούν να παρακολουθήσουν άνετα μαθήματα στα αγγλικά θα έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν τα συγκεκριμένα μαθήματα στο επόμενο ακαδημαϊκό έτος, όταν θα διδαχθούν στα ελληνικά.

Σεμινάρια

Τα σεμινάρια απευθύνονται σε φοιτητές/τριες με ιδιαίτερα ενδιαφέροντα. Σκοπός των σεμιναρίων είναι η εκ μέρους των φοιτητών χρησιμοποίηση των γνώσεων και των δεξιοτήτων που απόκτησαν για την πολυεπίπεδη και πολύπλευρη διερεύνηση και ανάλυση επιμέρους προβλημάτων ιδιαίτερου ενδιαφέροντος. Η συνεχής και ενεργός συμμετοχή των φοιτητών είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχή παρακολούθηση του σεμιναρίου, δεδομένου ότι το εκπαιδευτικό έργο στηρίζεται κυρίως στην αυτενέργεια των φοιτητών που συμμετέχουν σε αυτά και λιγότερο στη διδασκαλία μέσω «παράδοσης». Οι όροι και τρόποι συμμετοχής, η επιμέρους και συνολική εξαμηνιαία αξιολόγηση των φοιτητών και οι άλλες λεπτομέρειες καθορίζονται για κάθε σεμινάριο από την ΓΣ του Τμήματος. Σε κάθε σεμινάριο αντιστοιχούν 3 ΔΜ. Οι φοιτητές/τριες έχουν τη δυνατότητα επιλογής δύο Σεμιναρίων ανά εξάμηνο, μετά το πέρας του Β' έτους και αφού έχουν εξεταστεί επιτυχώς σε 12 Υποχρεωτικά Μαθήματα από τα οποία οπωσδήποτε στα 4 προαπαιτούμενα.

Η παρακολούθηση και η ενεργός συμμετοχή στο Σεμινάριο είναι υποχρεωτική. Δεν επιτρέπονται πάνω από δύο συνολικές απουσίες από το Σεμινάριο, ανεξάρτητα από το αν οι απουσίες αυτές είναι δικαιολογημένες ή όχι. Φοιτητές/τριες που σημείωσαν τρεις και πάνω απουσίες θεωρούνται ότι απέτυχαν στο Σεμινάριο. Δικαιούνται όμως να το παρακολουθήσουν ως ακροατές, αν το επιθυμούν. Οι φοιτητές υπογράφουν σε ξεχωριστή για κάθε συνεδρίαση κατάσταση παρουσιών η οποία υπογράφεται και χρονολογείται από τον διδάσκοντα. Οι καταστάσεις κατατίθενται στη Γραμματεία του Τμήματος και αποτελούν αναγκαίο προαπαιτούμενο για την ανακοίνωση της βαθμολόγησης του Σεμιναρίου.

Οι φοιτητές/τριες που συμμετέχουν στο Σεμινάριο υποχρεούνται να καταθέσουν μία τουλάχιστον γραπτή εργασία και να κάνουν μία τουλάχιστον προφορική παρουσίαση. Οι εργασίες των φοιτητών/τριών κατατίθενται στη Γραμματεία από τον διδάσκοντα/τη διδάσκουσα μαζί με την βαθμολογία.

Κατά την έναρξη του Σεμιναρίου, ο/η διδάσκων/ουσα διανέμει στους συμμετέχοντες αναλυτικό πρόγραμμα με την κατά συνεδρίαση θεματολογία και βιβλιογραφία και με τις αναγκαίες οδηγίες και πληροφορίες σχετικά με την οργάνωση και την διεξαγωγή του Σεμιναρίου. Αντίγραφο του προγράμματος και των οδηγιών του Σεμιναρίου κατατίθεται στη Γραμματεία του Τμήματος.

Το Σεμινάριο μπορεί να περιλαμβάνει σειρά διαλέξεων ή ελεύθερων μαθημάτων από έναν ή περισσότερους ομιλητές. Τα Σεμινάρια είναι ανοιχτά σε ελεύθερο ακροατήριο.

Τα Σεμινάρια είναι δυνατόν να οργανώνονται και σε ξένη γλώσσα. Η εξασφάλιση μετάφρασης δεν είναι υποχρεωτική για το Τμήμα.

Η συνολική διάρκεια του Σεμιναρίου δεν μπορεί να είναι μικρότερη από 30 ώρες το εξάμηνο, ούτε μεγαλύτερη από 45 ώρες. Ο συνολικός αριθμός των φοιτητών που συμμετέχουν στο Σεμινάριο δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος από δεκαπέντε (15). Αν η προσέλευση των φοιτητών/τριών ξεπερνά τον ενδεδειγμένο αριθμό συμμετοχής στο σεμινάριο, θα γίνεται επιλογή στο πρώτο μάθημα από την/τον διδάσκουσα/διδάσκοντα, με βάση την αναλυτική βαθμολογία και τον μέσο όρο.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Καλούνται οι φοιτήτριες και φοιτητές να μην δηλώνουν τα σεμινάρια αν δεν πληρούν τις προϋποθέσεις και δεν έχουν επιλεγεί από την/τον διδάσκουσα/διδάσκοντα.

4. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

Η Πρακτική Άσκηση των φοιτητών/τριών σε Δημόσιους Φορείς, Ερευνητικά Κέντρα,

ΝΠΙΔ, μουσεία, φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές και Οργανώσεις Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κ.ά. είναι θεσμοθετημένη και ενταγμένη στο πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, ως μάθημα χωρίς βαθμολογία, με πιστωτικές μονάδες οι οποίες υπολογίζονται πέραν αυτών που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου.

Η επαγγελματική απασχόληση των φοιτητών/τριών, κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών τους σπουδών, σε τομείς συναφείς προς τα διδασκόμενα στο Τμήμα γνωστικά αντικείμενα, στόχο έχει την ουσιαστική αξιοποίηση των γνώσεων και των δεξιοτήτων που αποκτούν οι φοιτητές/τριες αλλά και τη δημιουργία ενός δίαυλου αμφίδρομης μετάδοσης πληροφοριών μεταξύ της Ανώτατης Εκπαίδευσης και της εργασιακής πραγματικότητας.

Η Πρακτική Άσκηση έχει πολλαπλά οφέλη τόσο για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες όσο και για το Τμήμα. Ειδικότερα, οι φοιτητές/τριες Κοινωνικής Ανθρωπολογίας έχουν τη δυνατότητα:

- να έρθουν σε άμεση επαφή με την εργασιακή πραγματικότητα και να συνδυάσουν τις θεωρητικές γνώσεις που αποκτούν στο Πανεπιστήμιο με την παραγωγική διαδικασία, όπως αυτή αναπτύσσεται μέσα στις ίδιες τις υπηρεσίες και τις οικονομικές μονάδες.
- να αφομοιώσουν την επιστημονική γνώση μέσα από τη διαδικασία της επαγγελματικής επιστημονικής εξάσκησης.
- να βρεθούν σε περιβάλλον που διευκολύνει τον επαγγελματικό προσανατολισμό και τη μελλοντική τους ένταξη στον επαγγελματικό χώρο.
- να αναπτύξουν επαγγελματική συνείδηση που συνδέεται με τις σπουδές τους.

Παράλληλα, η Πρακτική Άσκηση συμβάλλει στην κοινοποίηση των γνωστικών αντικειμένων του Τμήματος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας προς την ευρύτερη κοινότητα και τους εργασιακούς χώρους, ώστε να δημιουργηθούν οι συνθήκες για μελλοντική ζήτηση και μόνιμη απασχόληση επαγγελματιών ανθρωπολόγων.

Επιστημονικός Υπεύθυνος του Τμήματος για την Πρακτική Άσκηση ακαδημαϊκού έτους 2018-2019 ορίζεται ο Επίκουρος Καθηγητής κ. Ανδρέας Νοταράς. Η Επιτροπή Αξιολόγησης των υποψηφίων φοιτητών θα αποτελείται από τον Επιστημονικό Υπεύθυνο και από τους κ.κ. Αναπλ. Καθηγητή Λ. Οικονόμου και την Αναπλ. Καθηγήτρια Ειρ. Τουνταςάκη.

Από την Επιτροπή Αξιολόγησης θα γίνει η επιλογή των φοιτητών για Πρακτική Άσκηση ακαδημαϊκού έτους 2018-19 με τα ακόλουθα κριτήρια :

- Στο Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης μπορούν να μετέχουν οι φοιτητές/τριες που έχουν ολοκληρώσει το Β' έτος σπουδών και έχουν εξεταστεί επιτυχώς σε δώδεκα (12) υποχρεωτικά μαθήματα, μεταξύ των οποίων υποχρεωτικά στα τέσσερα προαπαιτούμενα του προγράμματος σπουδών.
- Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που πληρούν τις παραπάνω ελάχιστες προϋποθέσεις εντάσσονται σε πίνακα κατάταξης με βάση τον συνολικό αριθμό μαθημάτων στα οποία έχουν εξετασθεί επιτυχώς.
- Στις περιπτώσεις που δύο ή περισσότεροι/ες φοιτητές/τριες έχουν τον ίδιο αριθμό επιτυχώς εξετασμένων μαθημάτων, για την κατάταξή τους λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος της βαθμολογίας τους.

Η πρακτική άσκηση αναγράφεται στο πτυχίο αλλά δεν αναγνωρίζεται ως μάθημα για τη λήψη πτυχίου και δε βαθμολογείται.

5. ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ERASMUS+

Σκοπός του εκπαιδευτικού προγράμματος ERASMUS+ της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι η προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης των χωρών μελών της καθώς και με εκείνα τρίτων χωρών. Επίσης, η προαγωγή της Ευρώπης των πολιτών, η διαμόρφωση της ευρωπαϊκής ταυτότητας μέσω της άμεσης επαφής και των κοινών εκπαιδευτικών και άλλων ευκαιριών των νέων, καθώς και η ενεργοποίηση του συνολικού επιστημονικού δυναμικού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική και πολιτική συνοχή της.

Σπουδές (ERASMUS+ STUDIES)

Υπεύθυνη: Επίκ. Καθ. Α. Αγγελίδου

Οι προπτυχιακοί/ες, μεταπτυχιακοί/ες και διδακτορικοί/ες φοιτητές/τριες που μετακινούνται μέσω του προγράμματος ERASMUS+ Studies διανύουν μια περίοδο των σπουδών τους σε ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο που συμμετέχει στο πρόγραμμα, σε αντικατάσταση της αντίστοιχης περιόδου σπουδών στο Πανεπιστήμιό τους.

Το πρόγραμμα κινητικότητας ERASMUS+ παρέχει οικονομική ενίσχυση στους/στις μετακινούμενους/νες φοιτητές/τριες, ανάλογα με τις εκάστοτε ισχύουσες διαπανεπιστημιακές συμφωνίες και τους κανονισμούς του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ). Οι συμμετέχοντες/χουσες φοιτητές/τριες απαλλάσσονται από την πληρωμή διδάκτρων, εξέταστων και τελών χρήσης βιβλιοθήκης στο ίδρυμα υποδοχής.

Όροι συμμετοχής στο πρόγραμμα φοιτητικής κινητικότητας ERASMUS+ σύμφωνα με τους Κοινοτικούς κανονισμούς είναι:

- Οι μετακινούμενοι/ες φοιτητές/τριες να είναι πολίτες κράτους μέλους της Ένωσης ή να τους έχει αναγνωρισθεί από ένα κράτος μέλος το καθεστώς του απάτριδος, του πρόσφυγα ή του μόνιμου κατοίκου.
- Οι μετακινούμενοι/ες να είναι εγγεγραμμένοι/ες στο προπτυχιακό, μεταπτυχιακό ή διδακτορικό Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος.

Η οικονομική ενίσχυση ERASMUS+:

A) δεν προσφέρεται σε φοιτητές/τριες που έχουν λάβει προηγούμενη ενίσχυση ERASMUS+ ή σε φοιτητές που ενισχύονται από άλλο κοινοτικό πρόγραμμα,

B) δεν αναστέλλει την παροχή εθνικής υποτροφίας, δανείου ή ενίσχυσης.

Η επιλογή των μετακινούμενων φοιτητών/τριών γίνεται από το ίδρυμα προέλευσής τους (το ίδρυμα στο οποίο είναι εγγεγραμμένοι σε πρόγραμμα σπουδών που οδηγεί στη λήψη τίτλου και στο οποίο θα επιστρέψουν για να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους και να λάβουν τον τίτλο σπουδών τους). Η Συνέλευση του Τμήματος ορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις συμμετοχής των φοιτητών/τριών του στο πρόγραμμα ERASMUS+.

Δικαιούνται να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα ERASMUS+:

- Οι φοιτητές/τριες που έχουν ολοκληρώσει το δεύτερο έτος σπουδών τους και έχουν εξεταστεί επιτυχώς σε δώδεκα (12) υποχρεωτικά μαθήματα
- Οι φοιτητές /τριες που έχουν περάσει όλα τα προαπαιτούμενα μαθήματα
- Οι φοιτητές/τριες που έχουν πτυχίο ξένης γλώσσας.

Η παρακολούθηση προγράμματος σπουδών στο ίδρυμα υποδοχής δεν μπορεί να

είναι μικρότερη από 3 και μεγαλύτερη από 6 μήνες, χωρίς την άδεια της Συνέλευσης του Τμήματος.

Η συμμετοχή των φοιτητών/τριων του Τμήματος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας σε προγράμματα ERASMUS+ προϋποθέτει την έγκριση της Συνέλευσης του Τμήματος.

- Αναγνωρίζεται η φοίτηση του/ης εξερχόμενου/ης φοιτητή/τριας κατά την παραμονή του/της στο πανεπιστήμιο υποδοχής, εφόσον ο φοιτητής/τρια παρακολουθήσει τα μαθήματα που έχει επιλέξει και παρουσιαστεί στις εξετάσεις.
- Αναγνωρίζονται τα μαθήματα στα οποία ο/η εξερχόμενος/η φοιτητής/τρια έχει εξεταστεί επιτυχώς στο ίδρυμα υποδοχής είτε α) ως μαθήματα αντίστοιχα του προγράμματος σπουδών του τμήματος, είτε β) ως Μαθήματα Εκτός Τμήματος (MET), είτε γ) ως μαθήματα επιλογής (MET ERASMUS), όταν δεν υπάρχει αντιστοιχία με κάποιο μάθημα του Προγράμματος Σπουδών.
- Δεν αναγνωρίζονται μαθήματα που ο/η φοιτητής/τρια έχει ήδη περάσει με επιτυχία στο ίδρυμα προέλευσης.

Οι εξερχόμενοι/ες φοιτητές/τριες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα ERASMUS+ καλούνται να μην δηλώσουν μαθήματα MET στη δήλωση μαθημάτων τους κατά το εξάμηνο απουσίας τους στο εξωτερικό.

Διεθνής Κινητικότητα (ERASMUS+ INTERNATIONAL MOBILITY)

Υπεύθυνη: Επίκ. Καθ. D. Riboli

Οι προπτυχιακοί/ες, μεταπτυχιακοί/ες και διδακτορικοί/ες φοιτητές/τριες που μετακινούνται μέσω του προγράμματος ERASMUS+ International Mobility διανύουν μια περίοδο των σπουδών τους σε ένα μη-ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο που συμμετέχει στο πρόγραμμα, σε αντικατάσταση της αντίστοιχης περιόδου σπουδών στο Πανεπιστήμιό τους.

Για το συγκεκριμένο πρόγραμμα ισχύουν οι όροι και οι προϋποθέσεις που ισχύουν και για το πρόγραμμα Erasmus+ Studies.

Πρακτική Άσκηση (ERASMUS+ PLACEMENT)

Υπεύθυνη: Επίκ. Καθ. Αλ. Αγγελίδου

Το πρόγραμμα ERASMUS+ Placement αποτελεί δράση του ERASMUS+. Υποστηρίζει την κινητικότητα φοιτητών/τριών για πρακτική άσκηση σε επιχειρήσεις, ερευνητικά κέντρα ή άλλους οργανισμούς κατάρτισης σε μια άλλη ευρωπαϊκή χώρα.

Παρέχει οικονομική ενίσχυση στους φοιτητές -όχι πλήρη κάλυψη- διαφορετική για κάθε χώρα, όπως αυτή καθορίζεται κάθε ακαδημαϊκό έτος από την Εθνική Μονάδα Συντονισμού (Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών).

Σκοπός του προγράμματος είναι:

- Η απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας σχετικής με το αντικείμενο σπουδών
- Η γνωριμία των απαιτήσεων της ευρωπαϊκής αγοράς
- Η γνωριμία και η κατανόηση των οικονομικών και πολιτισμικών συνθηκών των άλλων ευρωπαϊκών χωρών.

Ισχύουν οι ίδιοι όροι συμμετοχής με το Erasmus Studies με τη διαφορά ότι οι προπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες οφείλουν να έχουν ολοκληρώσει το όγδοο εξάμηνο

σπουδών τους για να μετακινηθούν. Οι φοιτητές/τριες μπορούν επίσης να μετακινηθούν με το συγκεκριμένο πρόγραμμα εντός ενός έτους κατ' ανώτατο όριο μετά την αποφοίτησή τους (και πάντως προτού καταθέσουν αίτηση ορκωμοσίας/λήψης πτυχίου).

Η διάρκεια της πρακτικής άσκησης δεν μπορεί να είναι μικρότερη από 3 και μεγαλύτερη από 6 μήνες.

Οι ενδιαφερόμενοι/ες καλούνται να βρουν φορέα της προτίμησής τους με δική τους πρωτοβουλία. Στην αναζήτηση τους μπορούν να βοηθηθούν από τον πίνακα φορέων Πρακτικής Άσκησης που διαθέτει το Τμήμα Διεθνών Σχέσεων και Ευρωπαϊκής Ένωσης και από τους/τις διδάσκοντες/ουσες του Τμήματος.

Μετά την επιτυχή περάτωση της περιόδου Πρακτικής Άσκησης στο εξωτερικό χορηγείται σχετική βεβαίωση από τον φορέα υποδοχής. Η πρακτική άσκηση Erasmus+ αναγράφεται στο πτυχίο αλλά δεν αναγνωρίζεται ως μάθημα για τη λήψη πτυχίου και δε βαθμολογείται.

Για τους/τις φοιτητές/τριες με αναπηρία προβλέπεται υποστηρικτική διαδικασία για την οποία οι ενδιαφερόμενοι/ες μπορούν να ενημερωθούν στην ιστοσελίδα: <http://www.iky.gr/erasmusplus-ka1>

Για περισσότερες πληροφορίες για το πρόγραμμα Erasmus+: Τμήμα Διεθνών Σχέσεων και Ευρωπαϊκής Ένωσης, Πάντειο Πανεπιστήμιο:

<http://erasmus.panteion.gr>

<http://erasmuspanteion.blogspot.gr>

6. ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Γενικά

Οι προπτυχιακοί φοιτητές του Τμήματος μπορούν να εκπονήσουν και να υποβάλουν κατά την διάρκεια των σπουδών τους εργασίες μαθήματος. Σκοπός των εργασιών είναι να δώσουν στους φοιτητές και στις φοιτήτριες τη δυνατότητα να ασκηθούν στη μελέτη ενός θέματος που τους ενδιαφέρει και στον τρόπο συγγραφής και παρουσίασης ενός επιστημονικού κειμένου.

Οι εργασίες μαθήματος αποτελούν μέρος της διδασκαλίας του μαθήματος στο πλαίσιο του οποίου εκπονούνται. Είναι πάντοτε προαιρετικές, εφόσον πρόκειται για μάθημα διδασκόμενο. Μπορεί να είναι υποχρεωτικές εφόσον πρόκειται για Σεμινάριο. Ο αριθμός των εργασιών που μπορεί να υποβάλει ο/η φοιτητής/τρια στο πλαίσιο ενός διδασκόμενου μαθήματος δεν μπορεί να είναι ανώτερος των δύο. Ο φοιτητής δεν μπορεί να αναλάβει την εκπόνηση δεύτερης εργασίας στο ίδιο μάθημα πριν καταθέσει την πρώτη. Προκειμένου περί Σεμιναρίου, ο συνολικός αριθμός των υποχρεωτικών εργασιών και ο χρόνος παράδοσής τους καθορίζεται από τον διδάσκοντα/τη διδάσκουσα κατά την έναρξη του σεμιναρίου. Οι εργασίες μαθήματος βαθμολογούνται από τον διδάσκοντα/τη διδάσκουσα. Σε καμία περίπτωση οι εργασίες μαθήματος δεν έχουν απαλλακτικό χαρακτήρα.

Ο βαθμός της επιτυχούς εργασίας προστίθεται στον βαθμό της επιτυχούς εξαμηνιαίας εξέτασης του/της φοιτητή/τριας, μετατρεπόμενος σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα: βαθμός εργασίας 5-6 ισούται με 1, βαθμός 7-8 με 2 και βαθμός 9-10 με 3 μονάδες εξαμηνιαίου βαθμού. Ο βαθμός της εργασίας σημειώνεται ιδιαίτερος στο γραπτό των εξετάσεων. Σε περίπτωση προφορικής εξέτασης ο βαθμός της εξέτασης σημειώνεται και στην εργασία.

Σε περίπτωση αποτυχίας κατά την πρώτη εξέταση του/της φοιτητή/τριας, ο βαθμός της εργασίας μπορεί να προστεθεί στον βαθμό της επιτυχούς επαναληπτικής εξέτασής του. Ο βαθμός της εργασίας δεν μεταφέρεται σε περίπτωση που ο/η φοιτητής/τρια επαναλάβει

το μάθημα σε άλλο εξάμηνο.

Η εργασία της οποίας ο βαθμός προστέθηκε στον βαθμό εξαμηνιαίας εξέτασης των φοιτητών κατατίθεται από τον διδάσκοντα στη Γραμματεία του Τμήματος μαζί με την βαθμολογία των εξετάσεων. Οι εργασίες των οποίων ο βαθμός δεν προστέθηκε στην εξαμηνιαία βαθμολογία των φοιτητών, είτε γιατί ήταν ανεπιτυχείς είτε γιατί οι φοιτητές απέτυχαν στις εξετάσεις τους κατατίθεται στη Γραμματεία του Τμήματος από τον διδάσκοντα κατά την τελευταία εξαμηνιαία εξέταση του μαθήματος.

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΠΕ)

1. Περιγραφή της ΠΕ

Η πτυχιακή εργασία (ΠΕ) είναι μια πρωτότυπη εργασία που αποτελεί προϊόν βιβλιογραφικής ή και επιτόπιας έρευνας. Σκοπός της είναι η εξοικείωση με την ερευνητική διαδικασία και η εμβάθυνση στην ανθρωπολογική θεωρία.

- ◆ Είναι προαιρετική για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες του Τμήματος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας.
- ◆ Το θέμα της εντάσσεται στα γνωστικά αντικείμενα του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών ή σε εκείνα που καλύπτουν τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος.
- ◆ Το θέμα της προτείνεται από τον φοιτητή ή την φοιτήτρια σε συνεννόηση με κάποιον/α από τους διδάσκοντες ή τις διδάσκουσες του Τμήματος.
- ◆ Η ΠΕ εμφανίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών ως Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής (ΕΕ) και δηλώνεται ηλεκτρονικά στο *Εαρινό Εξάμηνο*, όπως όλα τα μαθήματα. Αντιστοιχεί σε δύο (2) μαθήματα επιλογής, δηλαδή ισοδυναμεί με έξι (6) διδακτικές μονάδες (ΔΜ) και 10 πιστωτικές (ECTS).
- ◆ Η εκπόνησή της διαρκεί δύο (2) εξάμηνα. Στο πρώτο γίνεται η βιβλιογραφική έρευνα, συγκροτείται η θεωρία και τίθενται οι υποθέσεις και στο δεύτερο η συλλογή δεδομένων και η συγγραφή.
- ◆ Η έκταση της ΠΕ είναι 10.000-12.000 λέξεις.
- ◆ Η ΠΕ εκπονείται στην ελληνική ή την αγγλική γλώσσα.

2. Όροι εκπόνησης ΠΕ

ΠΕ μπορούν να εκπονήσουν φοιτητές και φοιτήτριες που βρίσκονται στο 7^ο εξάμηνο των σπουδών τους και μετά και:

- ◆ Να έχουν εξεταστεί επιτυχώς στις 31 Οκτωβρίου σε 22 τουλάχιστον μαθήματα, στα οποία υποχρεωτικά συμπεριλαμβάνονται τα απαιτούμενα για την εκπόνηση πτυχιακής εργασίας τα οποία είναι τα κατωτέρω:

1. Σύγχρονη Ανθρωπολογική Θεωρία Κ.Μ. 520059
2. Μεθοδολογία της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας Κ.Μ. 520060
3. Πληροφοριακή Παιδεία : Μεθοδολογία Αναζήτησης, Αξιολόγησης και Χρήσης Πηγών. Κ.Μ. 520195*

* Ισχύει για τους/τις φοιτητές/τριες με αρχική εγγραφή από το ακαδημαϊκό έτος 2017-18 και έπειτα.

- ◆ έχουν επιτύχει μέσο όρο βαθμολογίας τουλάχιστον 7.5

3. Επιβλέπων/ουσα και Εποπτεία της ΠΕ

- ♦ Η ΠΕ εκπονείται υπό την επίβλεψη ενός μέλους ΔΕΠ του Τμήματος.
- ♦ Επιβλέπων/ουσα της ΠΕ μπορεί να είναι κάθε μέλος ΔΕΠ του Τμήματος.
- ♦ Ο/η φοιτητής/τρια που επιθυμεί να εκπονήσει ΠΕ, αφού επιλέξει το γνωστικό αντικείμενο και το θέμα που τον/την ενδιαφέρει, καλείται να επικοινωνήσει εντός του μήνα Οκτωβρίου κάθε ακαδημαϊκού έτους με το αντίστοιχο μέλος ΔΕΠ και να εξασφαλίσει τη συγκατάθεσή του.
- ♦ Η αποδοχή επίβλεψης μιας ΠΕ βρίσκεται στη διακριτική ευχέρεια του μέλους ΔΕΠ στο βαθμό που ο/η φοιτητής/τρια πληροί τα τυπικά κριτήρια.
- ♦ Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος μπορούν να επιβλέπουν έως 3 ΠΕ έκαστο.

4. Διαδικασία εκπόνησης της ΠΕ

- ♦ Αφού ο φοιτητής ή η φοιτήτρια έρθει σε συνεννόηση με τον/την επιβλέποντα/ουσα, υποβάλλει αίτηση στη Γραμματεία του Τμήματος από 1 έως και 7 Νοεμβρίου με προτεινόμενο επιβλέποντα/ουσα και προτεινόμενο θέμα και τίτλο της πτυχιακής εργασίας.
- ♦ Η Συνέλευση του Τμήματος καταρτίζει κατάλογο των Π.Ε. τον οποίο διαβιβάζει στην υπηρεσία μηχανοργάνωσης.
- ♦ Οποιαδήποτε αλλαγή του θέματος ή του τίτλου απαιτεί αιτιολόγηση από μέρους του φοιτητή/τριας, σύμφωνη γνώμη του/της επιβλέποντα/ουσας και ενημέρωση της Συνέλευσης.
- ♦ Σε περίπτωση σοβαρής δυσκολίας στη συνεργασία μεταξύ επιβλέποντα/ουσας και φοιτητή/τριας το θέμα παραπέμπεται στη Συνέλευση του Τμήματος.
- ♦ Για την αλλαγή του/της επιβλέποντα/ουσας είτε λόγω αλλαγής θέματος είτε για οποιοδήποτε άλλο λόγο απαιτείται έγκριση της Συνέλευσης.
- ♦ Ο/Η επιβλέπων/ουσα παρακολουθεί και ελέγχει την πορεία της εκπόνησης της ΠΕ, παρεμβαίνει με οδηγίες, ορισμό χρονοδιαγραμμάτων, σχόλια και παρατηρήσεις και λαμβάνει την τελική μορφή της εργασίας.
- ♦ Ο/Η επιβλέπων/ουσα επιτρέπει στο φοιτητή ή τη φοιτήτρια να προχωρήσει στην υποστήριξη της ΠΕ του/της μόνον εφ' όσον κρίνει ότι αυτή θα βαθμολογηθεί τουλάχιστον με πέντε (5). Διαφορετικά, την επιστρέφει για διορθώσεις και βελτιώσεις.
- ♦ Η διάρκεια εκπόνησης δεν μπορεί να ξεπεράσει το ένα ακαδημαϊκό έτος. Σε περίπτωση μη ολοκλήρωσης στο προβλεπόμενο χρονικό διάστημα η πτυχιακή δεν επαναλαμβάνεται.

5. Ολοκλήρωση και υποστήριξη της ΠΕ

- ♦ Μετά την ολοκλήρωση της ΠΕ και εφ' όσον ο/η φοιτητής/τρια λάβει από τον/την επιβλέποντα/ουσα την άδεια να υποστηρίξει την εργασία του/της, καταθέτει ένα έντυπο κι ένα ηλεκτρονικό αντίτυπο στη Γραμματεία καθώς και αίτηση για την υποστήριξη.
- ♦ Η Συνέλευση του Τμήματος ορίζει δύο βαθμολογητές, εκ των οποίων ο ένας είναι ο/η επιβλέπων/ουσα και ένα ακόμα μέλος ΔΕΠ από το Τμήμα ή εκτός Τμήματος.
- ♦ Η υποστήριξη της ΠΕ πραγματοποιείται στη διάρκεια της αντίστοιχης εξεταστικής περιόδου. Ο/Η φοιτητής/τρια παρουσιάζει την εργασία του/της και απαντά στις ερωτήσεις των βαθμολογητών.
- ♦ Μετά το τέλος της υποστήριξης, οι δύο βαθμολογητές συσκέπτονται ιδιαιτέρως και βαθμολογούν την ΠΕ. Ο βαθμός ανακοινώνεται επί τόπου στον/την φοιτητή/τρια και κοινοποιείται στη Γραμματεία. Σε περίπτωση απόκλισης πάνω από τρεις (3) βαθμούς μεταξύ των δύο βαθμολογητών, την ΠΕ εξετάζει και τρίτος βαθμολογητής.

- ♦ Οι ΠΕ δημοσιεύονται στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη του Παντείου Πανεπιστημίου «ΠΑΝΔΗΜΟΣ».
- ♦ Το θέμα και ο βαθμός της ΠΕ αναφέρονται ρητά στον τίτλο σπουδών.
- ♦ Σε περίπτωση λογοκλοπής, που επιβεβαιώνεται από τη Συνέλευση, η ΠΕ ακυρώνεται.

Εργαστήριο Ανθρωπολογικής Έρευνας (ΕΑΕ)

Σκοπός του εργαστηρίου

Η ίδρυση του Εργαστηρίου Ανθρωπολογικής Έρευνας σκοπό έχει να συμβάλει στην διερεύνηση και ανάπτυξη θεωρητικών και μεθοδολογικών διεπιστημονικών συζητήσεων, ακαδημαϊκών και εφαρμοσμένων, τόσο για τη διερεύνηση των τάσεων και των τρόπων με τους οποίους κανείς κάνει, γράφει και αντιλαμβάνεται την ανθρωπολογία σήμερα. Πιο συγκεκριμένα:

Το εργαστήριο έχει σκοπό:

- να λειτουργήσει ως ένας χώρος διερεύνησης και καλλιέργειας της ανθρωπολογικής θεωρίας και πρακτικής.
- να ενισχύσει την ερευνητική λειτουργία του τμήματος
- να διευκολύνει την επέκταση της διεθνούς του δικτύωσης
- να επιτρέψει τη διεκδίκηση πόρων για τη διεξαγωγή πρωτότυπης έρευνας, τη διοργάνωση συνεδρίων και εκδοτικών δραστηριοτήτων
- να βοηθήσει στο συνδυασμό έρευνας και διδασκαλίας και στην ερευνητική απασχόληση μεταπτυχιακών φοιτητών και υποψηφίων διδασκτόρων.

Διοικούσα Επιτροπή:

Επικ. Καθηγ. Ελέανα Γιαλούρη (Διευθύντρια)

eleanayalouri@yahoo.co.uk

Καθηγ. Νότα Κυριαζή

nota.kyriazi@gmail.com

Επικ. Καθηγ. Νίκη Μαρωνίτη

nmaroniti@hotmail.com

7. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2018-19

Α' ΕΤΟΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ /ΟΥΣΕΣ
520003	Εισαγωγή στην Κοινωνική Ανθρωπολογία Ι (Προαπαιτούμενο)	Λ. Οικονόμου
520025	Ανθρωπολογία της Σύγχρονης Ελλάδας	Πανεπιστημιακός/ή υπότροφος με το πρόγραμμα «Απόκτηση διδασκτικής εμπειρίας»
520089	Εισαγωγή στην Κοινωνική Θεωρία (Προαπαιτούμενο)	Λ. Οικονόμου
520155	Ευρωπαϊκή Ιστορία Νεότερων Χρόνων	Ειρ. Τουντασάκη

520195	Πληροφοριακή Παιδεία: Μεθοδολογία Αναζήτησης, Αξιολόγησης και Χρήσης Πηγών*	Χ. Κανάκη
--------	--	-----------

Α' ΕΤΟΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ /ΟΥΣΕΣ
520011	Εισαγωγή στην Κοινωνική Ανθρωπολογία II (Προαπαιτούμενο)	Λ. Οικονόμου
520028	Ιστορία της Ανθρωπολογικής Σκέψης (Προαπαιτούμενο)	Πανεπιστημιακός/ή υπότροφος με το πρόγραμμα «Απόκτηση διδασκτικής εμπειρίας»
520057	Ανθρωπολογικές Έρευνες στη Μεσόγειο	Λ. Οικονόμου
520141	Οικονομία και Κοινωνία	Α. Αγγελίδου
520142	Κράτος και Κοινωνία στη Νεότερη Ελλάδα (19 ^{ος} αιώνας)	Ν. Μαρωνίτη

Β' ΕΤΟΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ /ΟΥΣΕΣ
520031	Ανθρωπολογικές Θεωρίες της Οικογένειας και της Συγγένειας	Ειρ. Τουντασάκη
520032	Ανθρωπολογία της Θρησκείας και των Συμβολικών Συστημάτων	Γ. Μακρής
520046	Οικονομική Ανθρωπολογία	Α. Αγγελίδου
520047	Αστική Ανθρωπολογία	Λ. Οικονόμου
520059	Σύγχρονη Ανθρωπολογική Θεωρία	Λ. Οικονόμου

Β' ΕΤΟΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ /ΟΥΣΕΣ
520049	Πολιτική Ανθρωπολογία	Ουρ. Αστρινάκη
520060	Μεθοδολογία της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας**	D. Riboli
520084	Ανθρωπολογικές Προσεγγίσεις της Μετανάστευσης	Γ. Τσιμουρής
520110	Εθνοπολιτισμικές διαφορές, Διαπολιτισμικότητα και Εκπαίδευση	Πανεπιστημιακός/ή υπότροφος με το πρόγραμμα «Απόκτηση διδασκτικής εμπειρίας»
520182	Ανθρωπολογικές Θεωρίες	Α. Νοταράς

	του Εθνικισμού και Εθνοτισμού	
--	----------------------------------	--

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ Γ΄ ΚΑΙ Δ΄ ΕΤΟΥΣ	ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ /ΟΥΣΕΣ
520040	Ανθρωπολογία και Υλικός Πολιτισμός	Ελ. Γιαλούρη
520063	Ανθρωπολογία της Εκπαίδευσης και του Σχολικού Χώρου	Πανεπιστημιακός/ή υπότροφος με το πρόγραμμα «Απόκτηση διδασκτικής εμπειρίας»
520064	Anthropology of Islamic Societies - Ανθρωπολογία των Ισλαμικών Κοινωνιών	Γ. Μακρής
520083	Ανθρωπολογία και Λαογραφία	Δεν θα διδαχθεί
520103	Ανθρωπολογία της Υγείας	Α. Αθανασίου
520106	Ανθρωπολογία του Τουρισμού	Δεν θα διδαχθεί
520109	Ταυτότητα, Ετερότητα και Πολυπολιτισμικότητα	Α. Νοταράς
520135	Ανθρωπολογία της Ευρώπης και της Ε.Ε.	Δεν θα διδαχθεί
520138	Πολιτισμική Ανθρωπολογία	Δεν θα διδαχθεί
520144	Ανθρωπολογία της Βίας και των Συγκρούσεων	Πανεπιστημιακός/ή υπότροφος με το πρόγραμμα «Απόκτηση διδασκτικής εμπειρίας»
520145	Διδακτική της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και των Κοινωνικών Επιστημών: Πειραματικές Μορφές Διδασκαλίας	Δεν θα διδαχθεί
520149	Ανθρωπολογία και Χώρος	Πανεπιστημιακός/ή υπότροφος με το πρόγραμμα «Απόκτηση διδασκτικής εμπειρίας»
520150	Ανθρωπολογικές Προσεγγίσεις της Διασποράς	Α. Νοταράς
520160	Ανθρωπολογία Άλλων Κοινωνιών: Το Παράδειγμα των Βαλκανίων	Δεν θα διδαχθεί
520170	Βιοτεχνολογίες, φύση και συγγένεια	Δεν θα διδαχθεί
520172	Ανθρωπολογία και Οριενταλισμός: Ζητήματα Αποικιοκρατίας	Λ. Οικονόμου
520175	Ανθρωπολογία του Οπτικού Πολιτισμού	Πανεπιστημιακός/ή υπότροφος με το

		πρόγραμμα «Απόκτηση διδακτικής εμπειρίας»
520177	Ειδικά Θέματα Ευρωπαϊκής Ιστορίας του 20ου Αιώνα	Δεν θα διδαχθεί
520183	Ανθρωπολογία και Τέχνη	Ε. Γιαλούρη
520184	Ανθρωπολογία και Ψυχανάλυση	Δεν θα διδαχθεί
520186	Πολιτικές της Μνήμης, του Τραύματος και της Μαρτυρίας (ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ)	Α. Αθανασίου
520188	Μέθοδοι Συλλογής Δεδομένων στην Ποσοτική Έρευνα	Ν. Κυριαζή
520189	Εφαρμογές Ποσοτικής Έρευνας με το Πρόγραμμα SPSS (ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ)	Ν. Κυριαζή
520193	Εθνοϊατρική	D. Riboli
520204	Ανθρωπολογία της Γλώσσας	Πανεπιστημιακός/ή υπότροφος με το πρόγραμμα «Απόκτηση διδακτικής εμπειρίας»
520205	Ανθρωπολογία των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και Κοινωνικής Δικτύωσης	Πανεπιστημιακός/ή υπότροφος με το πρόγραμμα «Απόκτηση διδακτικής εμπειρίας»
520209	Κράτος Δίκαιο και Κοινωνία	Δεν θα διδαχθεί
520210	Εισαγωγή στην Εγκληματολογία	Δεν θα διδαχθεί
520211	Ανθρωπολογία της Τροφής και του ποτού	Αικ. Μελισσινού
520197	Contemporary Issues in Social Anthropology (ERASMUS+)	D. Riboli
520198	Anthropology of Tourism (ERASMUS+)	Δεν θα διδαχθεί
520199	Anthropology of Islamic Societies (ERASMUS+)	G. Makris
520200	Anthropology and Popular Culture (ERASMUS+)	Δεν θα διδαχθεί
520207	Identity, Alterity and Multiculturalism	A. Notaras

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ Γ΄ ΚΑΙ Δ΄ ΕΤΟΥΣ	ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ /ΟΥΣΕΣ
520033	Ανθρωπολογία του Σώματος	Δεν θα διδαχθεί
520051	Εθνογραφίες μη Δυτικών Κοινωνιών	Γ. Μακρής
520105	Ανθρωπολογία των Σύγχρονων Δυτικών	Δεν θα διδαχθεί

	Κοινωνιών	
520108	Ανθρωπολογία του Δικαίου	Δεν θα διδαχθεί
520116	Εισαγωγή στην Πολιτισμική Γεωγραφία	Δεν θα διδαχθεί
520129	Ανθρωπολογία του Φύλου	Δεν θα διδαχθεί
520139	Ανθρωπολογικές Προσεγγίσεις του Λαϊκού Πολιτισμού	Λ. Οικονόμου
520143	Εθνογραφία και Παραδείγματα Επιτόπιας Έρευνας (ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ)	Ουρ. Αστρινάκη
520147	Ιστορία των Βαλκανικών Λαών (19 ^{ος} -Μέσα 20 ^{ου} αιώνα)	Ν. Μαρωνίτη
520152	Ανθρωπολογία Κοινωνικών Δικαιωμάτων και Κοινωνικών Κινήματων	Λ. Οικονόμου
520156	Ανθρωπολογία και Φιλοσοφία	Πανεπιστημιακός/ή Υπότροφος με το Πρόγραμμα «Απόκτηση Διδακτικής Εμπειρίας»
520158	Ελληνική Εθνογραφία	Δεν θα διδαχθεί
520162	Ανθρωπολογία και Αρχαιολογία	Ε. Γιαλούρη
520163	Ανθρωπολογία και Κριτική Ανάλυση του Λόγου	Πανεπιστημιακός/ή Υπότροφος με το Πρόγραμμα «Απόκτηση Διδακτικής Εμπειρίας»
520168	Κοινωνικοί Μετασχηματισμοί στη Μετα-σοσιαλιστική Αν. Ευρώπη	Α. Αγγελίδου
520174	Ανθρωπολογία και Μουσειολογία	Δεν θα διδαχθεί
520181	Εθνογραφία της Μέσης Ανατολής	Γ. Μακρής
520185	Εθνογραφία της Ρωσίας και των Χωρών της Πρώην Σοβιετικής Ένωσης	Δεν θα διδαχθεί
520190	Μέθοδοι Ανάλυσης Δεδομένων στην Ποσοτική Έρευνα	Ν. Κυριαζή
520191	Κοινωνική Έρευνα και Συνδυαστική Μεθοδολογία (ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ)	Ν. Κυριαζή
520192	«Αυτόχθονες» Πολιτισμοί, Βιωσιμότητα και Παγκοσμιοποίηση	D. Riboli
520194	Ψηφιακή Ανθρωπολογία	Δεν θα διδαχθεί
520206	Ανθρωπολογία της Λατινικής Αμερικής	Πανεπιστημιακός/ή Υπότροφος με το

		Πρόγραμμα «Απόκτηση Διδακτικής Εμπειρίας»
520212	Ανθρωπολογία και Ιστορία	Λ. Οικονόμου
520213	Εθνογραφία και Κινηματογραφική Γραφή	Δεν θα διδαχθεί
520214	Νέοι και Έγκλημα	Δεν θα διδαχθεί
520215	Αντεγκληματική Πολιτική	Δεν θα διδαχθεί
520417	Ανθρωπολογία της Υγείας: Διαπολιτισμικές Προσεγγίσεις (ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ)	Δεν θα διδαχθεί
520424	Πολυτροπικές αναζητήσεις και προοπτικές στην ανθρωπολογική έρευνα (ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ)	Ε. Γιαλούρη
520196	Anthropological Research in Greece and the Mediterranean (ERASMUS+)	U. Astrinaki
520201	Anthropology and Archaeology (ERASMUS+)	Δεν θα διδαχθεί
520202	History of the Balkan States (19 th -20 th century) (ERASMUS+)	Δεν θα διδαχθεί
520203	Ethnicity and Nationalism: Anthropological Perspectives (ERASMUS+)	Δεν θα διδαχθεί
520208	Ethnography of non Western Societies (ERASMUS+)	G. Makris
520216	Anthropology and History	G. Makris
520217	Antropology of Social Rights and Social Movements	G. Makris
520499	Πτυχιακή	
520991	Πρακτική Άσκηση Εαρινού Εξαμήνου	

*Στο πλαίσιο του μαθήματος προβλέπεται εβδομαδιαία φροντιστηριακή άσκηση δύο ωρών σε δύο ομάδες (Κ. Μελισσινού και Γ. Λειβανά)

** Στο πλαίσιο του μαθήματος προβλέπεται εβδομαδιαία φροντιστηριακή άσκηση δύο ωρών σε δύο ομάδες (Κ. Μελισσινού)

8. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΛΗΨΗΣ ΠΤΥΧΙΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑΣ

Α) ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

Ι) Οι φοιτητές που έχουν εγγραφεί μέχρι το Ακαδημαϊκό έτος 2003-2004 θεωρούνται μεταβατικοί φοιτητές. Για τους φοιτητές αυτούς τα ΥΠ και ΥΠ/ΚΑ του πρώην ενιαίου τμήματος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Κοινωνικής Πολιτικής να υπολογίζονται πλέον ως **υποχρεωτικά (ΥΠ).**

- Απαραίτητη προϋπόθεση για τη λήψη πτυχίου θεωρείται η επιτυχής εξέταση στα παρακάτω ΥΠ:

<u>KM</u>	<u>ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ</u>
520025	«Ανθρωπολογία της Σύγχρονης Ελλάδας»
520003	«Εισαγωγή στην Κοινωνική Ανθρωπολογία Ι»
520028	«Ιστορία της Ανθρωπολογικής Σκέψης»
520059	«Σύγχρονη Ανθρωπολογική Θεωρία»
500060	«Μεθοδολογία της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας»

- Για τη λήψη πτυχίου των μεταβατικών φοιτητών απαιτείται η επιτυχής εξέταση **τουλάχιστον πενήντα (50)** μαθημάτων εκ των οποίων τουλάχιστον τα είκοσι (20) να είναι υποχρεωτικά και τριάντα (30) επιλογής.
- Μαθήματα του ενιαίου τμήματος που υπάρχουν ως οφειλόμενα (αποτυχία στην εξέταση ή μη προσέλευση στις εξετάσεις) δεν λαμβάνονται υπόψη στην περαιτέρω φοίτηση.

II) Για τους φοιτητές του Τμήματος οι οποίοι έχουν αρχική εγγραφή έως το Ακαδημαϊκό Έτος 2009-10 για τη λήψη πτυχίου απαιτείται:

α. Η επιτυχής εξέταση **πενήντα (50)** μαθημάτων στα οποία περιλαμβάνονται:

1. Είκοσι (20) Υποχρεωτικά Μαθήματα (ΥΠ) του Νέου Προγράμματος Σπουδών
2. Τριάντα (30) Μαθήματα Επιλογής (ΕΠ)

β. Η επάρκεια μίας (1) ξένης γλώσσας (Αγγλικής-Γαλλικής).

ΠΡΟΣΟΧΗ

Φοιτητής/τρια που θα καταθέσει κατά τη διάρκεια των σπουδών του/της, και μετά την κατάθεση της σχετικής Βεβαίωσης Επάρκειας ή Ισοτιμίας που χορηγεί το Τμήμα Ξένων Γλωσσών του Πανεπιστημίου, **και Δεύτερο Τίτλο** γλωσσικής επάρκειας μιας άλλης από τις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- ΔΕΝ θα πιστώνεται με 3 ΔΜ για τη δεύτερη αυτή γλώσσα και
- ΔΕΝ θα θεωρείται ως μάθημα επιλογής (ΕΠ) όπως ίσχυε έως το Ακαδημαϊκό Έτος 2009-10.

Β) ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΜΕ ΑΡΧΙΚΗ ΕΓΓΡΑΦΗ ΑΠΟ ΤΟ 2010-11 ΚΑΙ ΜΕΤΑ

Για τους φοιτητές του Τμήματος οι οποίοι έχουν αρχική εγγραφή από το Ακαδημαϊκό Έτος 2010-11 για τη λήψη πτυχίου απαιτούνται:

α. Η επιτυχής εξέταση σε 20 υποχρεωτικά μαθήματα και τουλάχιστον 24 μαθήματα

επιλογής (σύνολο μαθημάτων για λήψη πτυχίου 44, σύνολο Διδακτικών Μονάδων 132).

Όσον αφορά στην κατάργηση του υποχρεωτικού μαθήματος με κωδικό 520008 και στην μετατροπή του μαθήματος επιλογής με κωδικό 520195 σε υποχρεωτικό, ως προς τις προϋποθέσεις λήψης πτυχίου, η Γενική Συνέλευση του Τμήματος αποφάσισε τα εξής:

Όσοι φοιτητές/τριες έως και το ακ. έτος 2016-2017, είχαν δηλώσει και εξεταστεί επιτυχώς στο μάθημα (τότε επιλογής) 520195, αλλά δεν είχαν εξεταστεί επιτυχώς στο υποχρεωτικό μάθημα 520008, μπορούν να ανακηρυχθούν πτυχιούχοι μετά από επιτυχή εξέταση σε δεκαεννέα (19) υποχρεωτικά μαθήματα και συνολικά σε σαράντα τέσσερα (44) μαθήματα (Σύνολο διδακτικών μονάδων 132).

Όσοι φοιτητές/τριες έως και το ακ. έτος 2016-2017, δεν είχαν εξεταστεί επιτυχώς στο τότε υποχρεωτικό μάθημα 520008 και δεν είχαν δηλώσει ή αν το δήλωσαν δεν είχαν εξεταστεί επιτυχώς στο τότε μάθημα επιλογής 520195, προκειμένου να ανακηρυχθούν πτυχιούχοι θα πρέπει να έχουν εξεταστεί επιτυχώς σε 20 υποχρεωτικά μαθήματα και συνολικά σε σαράντα τέσσερα (44) μαθήματα (Σύνολο Διδακτικών Μονάδων 132).

β. Η επάρκεια μίας (1) ξένης γλώσσας (Αγγλικής-Γαλλικής).

ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΔΗΛΩΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΑΡΧΙΚΗ ΕΓΓΡΑΦΗ ΑΠΟ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΟ ΕΤΟΣ 2010-11 ΚΑΙ ΜΕΤΑ

	ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΡΩΤΟΔΗΛΩΤΑ	ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΑ
Α' ΕΞΑΜΗΝΟ	5	
Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	5	
Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ	5	5
Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ	5	5
Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ	6	10
ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ	6	10
Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ	9	16
Η' ΕΞΑΜΗΝΟ	9	16
Θ' ΕΞΑΜΗΝΟ (ΤΕΛΕΙΟΦΟΙΤΟΙ)	10	30

ΤΑ ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΙΣΧΥΟΥΝ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΜΕ ΑΡΧΙΚΗ ΕΓΓΡΑΦΗ ΑΠΟ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΟ ΕΤΟΣ 2010-11 ΚΑΙ ΜΕΤΑ.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α' ΕΤΟΣ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ (ΥΠ)

520003 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ Ι ΥΠ ΠΡ
(Προαπαιτούμενο για τα μαθήματα ΕΠ Γ' & Δ' Έτους)

Διδάσκων/ουσα: Αν. Καθηγητής Λ. Οικονόμου

Περιγραφή:

Η κοινωνική ανθρωπολογία ασχολείται με τη μελέτη των πολιτισμικών φαινομένων και των τρόπων οργάνωσης της κοινωνικής ζωής. Το μάθημα αποτελεί μία εισαγωγή σε βασικές αναζητήσεις της κοινωνικής ανθρωπολογίας σχετικά με ζητήματα πολιτικής, οικονομικής και θρησκευτικής οργάνωσης καθώς και με συζητήσεις ως προς τη σχέση ανάμεσα στη φύση και τον πολιτισμό. Μέσα από τη συγκριτική μελέτη κοινωνικών και πολιτισμικών φαινομένων, η ανθρωπολογία επιχειρεί να κατανόησει συναντήσεις μεταξύ «Άλλου» και «Εαυτού» και να προσφέρει μια κριτική ματιά στην κατασκευή αυτών των κατηγοριών. Οι ενότητες θα συμπεριλάβουν μία σύντομη εισαγωγή στην ιστορία της ανθρωπολογίας και σημαντικών θεωριών και ρευμάτων. Θα τεθούν ανθρωπολογικά ερωτήματα σχετικά με τη θρησκεία και την τελετουργία, τις νοηματοδοτήσεις της εξουσίας, τα οικονομικά συστήματα και τους τρόπους παραγωγής, τις έννοιες του χρόνου και του χώρου, τις έμφυλες σχέσεις και τη συγγένεια.

Μαθησιακοί στόχοι:

- Εξοικείωση των φοιτητών/τριων με την ιστορία της ανθρωπολογίας και με κύριες έννοιες και ερωτήματα της ανθρωπολογίας. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στον τρόπο με τον οποίο διαμορφώνονται τα ανθρωπολογικά ερωτήματα και τον τρόπο με τον οποίο συνομιλούν με ερευνητικές μεθόδους.
- Ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και της επιστημονικής επεξεργασίας κειμένων, χρήση βιβλιογραφίας και πηγών, ανάγνωση και απόδοση επιστημονικών κειμένων κλπ).
- Εξάσκηση των δυνατοτήτων κριτικής γραπτής παρουσίασης (πρόοδος) των άρθρων του φακέλου τα οποία περιλαμβάνονται στην ύλη του μαθήματος.

Σύγγραμμα: Eriksen, Thomas Hylland (2007 [2006]). *Μικροί Τόποι, Μεγάλα Ζητήματα. Μια Εισαγωγή στην Κοινωνική και Πολιτισμική Ανθρωπολογία*. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική
Άλλα Βοηθήματα: Κείμενα διαθέσιμα στο open e-class του Παντείου Πανεπιστημίου.

520025 ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΥΠ

Διδάσκων/ουσα: Πανεπιστημιακός/ή υπότροφος με το πρόγραμμα «Απόκτηση διδακτικής εμπειρίας»

Περιγραφή: Στο μάθημα αναπτύσσεται η θεματολογία των ανθρωπολογικών μελετών για την Ελλάδα, από τις δεκαετίες του 1950 και 1960 έως σήμερα. Αρχίζοντας από τις πιο παραδοσιακές προσεγγίσεις της ελληνικής κοινωνίας, ως αγροτικού χώρου δομημένου με τη λογική της ομοιογενούς «κοινότητας», ή ως «μεσογειακής» κοινωνίας, το μάθημα επεκτείνεται στη μελέτη της πολλαπλής (αστικής, Ευρωπαϊκής, κλπ.) ταυτότητας της ελληνικής κοινωνίας. Η αρχικά «δειλή» εμφάνιση της ανθρωπολογίας στον ελληνικό χώρο

και η δημιουργική και συστηματική της παρουσία σήμερα, έχουν σχέση με τη γενικότερη πορεία αναθεώρησης της ανθρωπολογικής σκέψης κατά τις τελευταίες δεκαετίες και, τελικά, με το πέρασμα σε προσεγγίσεις όπου η Ανθρωπολογία συναντά την Ιστορία. Η Ανθρωπολογία της Σύγχρονης Ελλάδας εξετάζεται τόσο ως γνωστικό αντικείμενο για τη μελέτη της ελληνικής κοινωνίας, όσο και ως πεδίο μελέτης θεμάτων που σχετίζονται με τη γενικότερη πορεία της Ανθρωπολογίας ως κοινωνικής επιστήμης.

Μαθησιακοί στόχοι:

Η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τις ελληνικές και ξένες ανθρωπολογικές μελέτες που έγιναν στην Ελλάδα από το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και μετά, καθώς και με τα βασικά θεωρητικά ρεύματα και τις μεθοδολογικές αρχές με βάση τα οποία πραγματοποιήθηκαν οι εν λόγω έρευνες.

Σύγγραμμα: Μπερνάρ Βερνιέ, *Η κοινωνική γένεση των αισθημάτων: Πρωτότοκοι και υστερότοκοι στην Κάρπαθο*. Αθήνα: Εκδόσεις Αλεξάνδρεια, 2001.

Άλλα Βοηθήματα: Κείμενα αναρτημένα στο open e-class του Παντείου Πανεπιστημίου.

520089 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΥΠ ΠΡ
(Προαπαιτούμενο για τα μαθήματα ΕΠ Γ' & Δ' Έτους)

Διδάσκων/ουσα: Αν. Καθηγητής Λ. Οικονόμου)

Περιγραφή: Εισαγωγή στη σκέψη των κλασικών στοχαστών της κοινωνικής θεωρίας. Κατανόηση και ένταξη των βασικών εννοιών της κοινωνικής θεωρίας στο ιστορικό τους πλαίσιο. Εξέταση αντιπροσωπευτικών παραδειγμάτων της σκέψης των κλασικών στοχαστών. *Θεματικές:* Οι πρώτοι φιλελεύθεροι στοχαστές και ο θετικισμός του 19ου αιώνα. Η κοινωνικο-οικονομική ανάλυση του καπιταλισμού, η μαρξιστική θεωρία για την ιστορία και την κοινωνία, η ιστορικότητα της γνώσης. Η έννοια του «κοινωνικού γεγονότος», η κοινωνιολογία της θρησκείας και οι συλλογικές παραστάσεις, ο κοινωνικός καταμερισμός της εργασίας. Η έννοια του πολιτισμού στις κοινωνικές επιστήμες, η βεμπεριανή επιστημολογία, η σχέση της προτεσταντικής ηθικής με την ανάπτυξη του καπιταλισμού.

Μαθησιακοί στόχοι:

- Η εισαγωγή στην σκέψη των κλασικών στοχαστών της κοινωνικής θεωρίας.
- Η κατανόηση και ένταξη των βασικών εννοιών της κοινωνικής θεωρίας στο ιστορικό τους πλαίσιο.
- Εξέταση αντιπροσωπευτικών παραδειγμάτων της σκέψης των κλασικών στοχαστών.

Σύγγραμμα: Ian Craib. *Κλασική Κοινωνική Θεωρία: Μια εισαγωγή στη σκέψη των Μαρξ, Βέμπερ, Ντυρκέμ και Ζίμμελ*, Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση 2012.

520155 ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΝΕΟΤΕΡΩΝ ΧΡΟΝΩΝ (19ος- αρχές 20ου) ΥΠ

Διδάσκουσα: Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ειρήνη Τουνταςάκη

Περιγραφή: Από τα τέλη του 18ου αιώνα και τις αρχές του 19ου οι Ευρωπαίοι γνωρίζουν ένα καθεστώς αλληπάλληλων και ταχύρρυθμων μεταβολών στη βάση των οποίων

βρίσκονται η διττή επανάσταση- βιομηχανική και γαλλική- και η συγκρότηση εθνικών κρατών. Οι θεμελιώδεις μετασχηματισμοί που παρατηρούνται ερμηνεύουν σε μεγάλο βαθμό τα μείζονα ιστορικά φαινόμενα, πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά, ιδεολογικά, πολιτισμικά, που βιώνουν οι ευρωπαϊκοί κοινωνίες ακόμη και μέχρι σήμερα. Σκοπός του μαθήματος είναι η συγκριτική προσέγγιση των σημαντικότερων μετασχηματισμών που δρομολογήθηκαν σε διαφορετικούς χρόνους και ρυθμούς, καθώς και ο επαναπροσδιορισμός της ίδιας της «έννοιας της Ευρώπης» με άξονα βασικές τομές της μακράς αυτής διάρκειας (1770-1915). Ειδικότερα, θα συζητηθούν θέματα, όπως: η βιομηχανική επανάσταση, η γαλλική επανάσταση και οι ναπολεόντειοι χρόνοι, η οικοδόμηση εθνικών κρατών, τα επαναστατικά ρεύματα του πρώτου μισού του 19ου αιώνα, η διαμόρφωση και ενδυνάμωση του διακρατικού συστήματος, οι διαδικασίες φιλελευθεροποίησης και εκδημοκρατισμού, οι κριτικές θεωρίες, οι κρίσεις και οι απόπειρες αποκατάστασης, οι μεταρρυθμιστικές πρακτικές, οι διαδικασίες χειραφέτησης και ο ριζοσπαστισμός, οι βίαιες και οι αυταρχικές πρακτικές, η σύγκρουση των ευρωπαϊκών εθνικισμών και ο Μεγάλος Πόλεμος.

Μαθησιακοί στόχοι:

- Η κατανόηση και εμβάθυνση στις βασικές αρχές της ιστορικής έρευνας και μεθόδου, ενός ερευνητικού πεδίου κομβικής σημασίας για τις κοινωνικές επιστήμες και συγγενικό με αυτό της κοινωνικής ανθρωπολογίας.
- Η ερευνητική ενασχόληση με τα κυρίαρχα θεωρητικά ρεύματα και τα επιστημολογικά μοντέλα που διαμόρφωσαν τους κύριους ιστοριογραφικούς σταθμούς στην Ευρώπη, άρα και τον δυναμικό τρόπο θεώρησης, πλαισίωσης και κατανόησης των ιστορικών φαινομένων, διαδικασιών και αλλαγών.
- Η μελέτη και εμβάθυνση των βασικών φαινομένων και μετασχηματισμών που προσδιόρισαν την Ευρώπη στον μακρύ 19^ο αιώνα (π.χ. γαλλική Επανάσταση, Βιομηχανική, Επαναστάσεις, Φιλελευθερισμός, Συντηρητισμός, Εθνικισμός, Αυτοκρατορίες). Παράλληλα η δυνατότητα βαθύτερης και καλύτερης κατανόησης τους μέσα από τη χρήση της συγκριτικής μεθόδου και της παρακολούθησης των όρων με τους οποίους η Ευρώπη ταξινομείται σε διαφορετικές πολιτισμικές ταξινομήσεις και ιεραρχήσεις (Δυτική, Ανατολική, Βόρειος, Νότιος, Νοτιοανατολική κ.λ.π.) και επαναπροσδιορίζεται απέναντι σε ότι κάθε φορά θεωρείται «ξένο» και «εχθρικό».
- Η καλή και στέρεα γνώση της ευρωπαϊκής/παγκόσμιας βιβλιογραφίας που παρέχει τα βασικά ερμηνευτικά σχήματα για την κατανόηση των βιωμένων εμπειριών και των εναλλακτικών τροπών που ενσωμάτωναν κάθε φορά οι διαφορετικές, ευρωπαϊκές ιστορικές διαδικασίες. Η δυνατότητα συνεξέτασης της ευρωπαϊκής ιστορίας του 19^{ου} αιώνα με την παγκόσμια, μέσα από γόνιμες συγκρίσεις. Η αποφυγή του ευρωκεντρισμού.
- Η ανάπτυξη κριτικής γνώσης και ιστορικής μεθόδου
- Η δυνατότητα κατανόησης των πολλαπλών διαστάσεων που νοηματοδοτούν την Ευρώπη, καθώς και των όρων που διαμόρφωσαν δυναμικά την κυρίαρχη ευρωπαϊκή ταυτότητα αλλά και τις θεωρούμενες ως «περιθωριακές». Ο κριτικός, ενίοτε αντι-ευρωπαϊκός λόγος στον 19^ο αιώνα.

Σύγγραμμα:

E. M. Burns, *Ευρωπαϊκή Ιστορία. Ο Δυτικός Πολιτισμός: Νεότεροι Χρόνοι*, (μτφρ. Τ. Δαρβέρης). Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, 2006 (δ' έκδοση).

Στο μάθημα θα μοιραστούν ενδεικτική βιβλιογραφία και οι θεματικοί άξονες γύρω από τους οποίους θα διαμορφωθούν οι παραδόσεις.

520195 ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗΣ ΠΗΓΩΝ **ΥΠ**

Διδάσκουσα: Δρ. Χ. Κανάκη, ΕΔΙΠ της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών

Περιγραφή: Σκοπός του μαθήματος είναι η διδασκαλία αποτελεσματικών στρατηγικών αναζήτησης και πρόσβασης της επιστημονικής πληροφορίας σε έντυπο και ψηφιακό περιβάλλον, καθώς και η μύηση στους κανόνες θεμιτής και ορθής χρήσης της στο ακαδημαϊκό περιβάλλον. Στο θεωρητικό μέρος του μαθήματος αναπτύσσονται οι σύγχρονες προσεγγίσεις για την ενεργό - συμμετοχική μάθηση και την καλλιέργεια κριτικής ανάγνωσης των επιστημονικών πηγών ως βασικές διεργασίες οικοδόμησης γνώσης. Στο εργαστηριακό μέρος του μαθήματος περιλαμβάνονται ασκήσεις αναζήτησης, εντοπισμού και αξιολόγησης πληροφοριακών πηγών με παραδείγματα από επιμέρους τομείς ενδιαφέροντος της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας. Περιλαμβάνονται επίσης ασκήσεις συγγραφής και ορθής χρήσης των πηγών με βάση τα διεθνή πρότυπα βιβλιογραφικών αναφορών και παραπομπών.

Μαθησιακοί στόχοι:

- Αναζήτηση και πρόσβαση σε πηγές πληροφόρησης με κατάλληλες και αποτελεσματικές μεθόδους
- Αξιολόγηση της αξιοπιστίας των πληροφοριακών πηγών
- Εφαρμογή «φίλτρων», διαχείριση και οργάνωση της πληροφορίας από μια ποικιλία πηγών κατάλληλων για χρήση στο ακαδημαϊκό πλαίσιο
- Επίγνωση των ηθικών ζητημάτων που σχετίζονται με την ακαδημαϊκή δεοντολογία και αφορούν στην πρόσβαση και θεμιτή χρήση της πληροφορίας
- Κατανόηση και εφαρμογή των κανόνων αποφυγής της λογοκλοπής
- Κατανόηση των διαφορετικών τρόπων διάχυσης και επικοινωνίας της πληροφορίας (παλαιά και νέα μέσα)

Συγγράμματα (εναλλακτικά):

1) Κανάκη, Χ. (2015). *Πληροφοριακή παιδεία: η σχέση των φοιτητών με την πληροφορία*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.

2) Ζαφειρόπουλος, Κ. (2015). *Πώς Γίνεται μια Επιστημονική Εργασία*. Αθήνα: Κριτική.

Άλλα Βοηθήματα: Εκπαιδευτικό υλικό αναρτημένο στο open e-class του Παντείου Πανεπιστημίου.

Α΄ ΕΤΟΣ ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ (ΥΠ)

520011 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ II **ΥΠ ΠΡ**
(Προαπαιτούμενο για τα μαθήματα ΕΠ Γ΄ & Δ΄ Έτους)

Διδάσκων/ουσα: Αν. Καθηγητής Λ. Οικονόμου

Περιγραφή: Εισαγωγή στις μορφές και θεωρίες της κοινωνικής οργάνωσης. Η εφαρμογή τους για την ανάλυση των θεσμών στις «απλές» μικρής κλίμακας κοινωνίες καθώς και η συγκριτική προσέγγιση θεσμών όπως η συγγένεια, ο γάμος, η οικογένεια, η μεταβίβαση της περιουσίας, η εντοπιότητα, οι οικονομικοί-πολιτικοί θεσμοί και τα συστήματα αναπαράστασης (θρησκεία, μαγεία, τελετουργία, μύθος) στις σύγχρονες κοινωνίες «δυτικού τύπου».

Μαθησιακοί στόχοι:

- Η εισαγωγή και εμβάθυνση σε βασικές έννοιες που χαρακτηρίζουν την Κοινωνική Ανθρωπολογία
- Η εξοικείωση των φοιτητών/τριων με την προσέγγιση θεωριών κοινωνικής οργάνωσης, και θεσμών όπως περιγράφονται παραπάνω.

Σύγγραμμα: J. Hendry, *Οι Κόσμοι που Μοιραζόμαστε*. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική, 2011.

520028 ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ ΥΠ ΠΡ
(Προαπαιτούμενο για τα μαθήματα ΕΠ Γ' & Δ' Έτους)

Διδάσκων/ουσα: Πανεπιστημιακός/ή υπότροφος με το πρόγραμμα «Απόκτηση διδακτικής εμπειρίας»

Περιγραφή: Το μάθημα επικεντρώνεται στα παρακάτω κεντρικής σημασίας θέματα: Η επίδραση του Διαφωτισμού στη γένεση της ανθρωπολογικής επιστήμης. Η Δύση ως πολιτισμική κατασκευή. Η κατασκευή της ετερότητας. Αποικιοκρατία και εξελικτισμός. Ο πολιτισμικός σχετικισμός του Boas και η δημιουργία της Αμερικάνικης Σχολής. Οι μαθητές του Boas και η Σχολή του *Culture and Personality* (Πολιτισμός και Προσωπικότητα): Sapir, Benedict, Mead. Ο λειτουργισμός του Malinowski. Ο δομολειτουργισμός του Radcliffe - Brown. Η ιστορική-λειτουργιστική προσέγγιση του Evans-Pritchard. Τα βασικά στοιχεία των θεωριών του Edmund Leach και Max Gluckman.

Μαθησιακοί στόχοι:

Να κατανοήσουν οι φοιτήτριες και οι φοιτητές το υπόβαθρο και τον τρόπο ανάπτυξης της επιστήμης της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, με ιδιαίτερη έμφαση στη Βρετανική Σχολή. Το μάθημα καλύπτει την περίοδο μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 1980.

Σύγγραμμα: Paul Erickson και Liam Murphy, *Ιστορία της Ανθρωπολογικής Σκέψης*, Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική 2002.

520057 ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ ΣΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ ΥΠ

Διδάσκων/ουσα: Αν. Καθηγητής Λ. Οικονόμου

Περιγραφή: Στο μάθημα θα συζητήσουμε ανθρωπολογικές μελέτες που έχουν πραγματοποιηθεί στον μεσογειακό χώρο και θα τις αναλύσουμε μέσα από τη μεγάλη

διάρκεια των δικτύων και των πολιτισμών της περιοχής (ιστορικότητα). Η οικογένεια, το νοικοκυριό, το χωριό και η κοινότητα. Ο κόσμος των γυναικών και ο κόσμος των ανδρών. Μορφές πολιτικής εκπροσώπησης, μορφές της συγγένειας, το πελατειακό φαινόμενο. Το μεσογειακό οικοσύστημα και οι μορφές οργάνωσης της εργασίας, της οικογένειας και της συγγένειας. Θα επανεξετάσουμε ζητήματα τα οποία κυριάρχησαν στις πρώτες εθνογραφίες των κοινωνιών της Μεσογείου όπως η «τιμή», η «ντροπή» και η «φιλοξενία». Θα συζητήσουμε πρόσφατες εθνογραφίες οι οποίες στρέφονται στη Μεσόγειο ως διεθνικό χώρο σύνδεσης, συνύπαρξης και βίας. Τέλος θα προσεγγίσουμε κριτικά την κατασκευή της Μεσογείου ως αντικείμενου μελέτης.

Μαθησιακοί στόχοι:

Κύριος μαθησιακός στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με την πολυπλοκότητα και τον πλούτο της Μεσογείου μέσα από τη μελέτη διαφόρων κοινωνιών. Ένας ακόμα βασικός σκοπός του μαθήματος είναι η ενίσχυση της προσεκτικής και κριτικής ανάγνωσης μέσα από τη συζήτηση επιμέρους εθνογραφιών. Επιπλέον, οι φοιτητές/φοιτήτριες θα είναι σε θέση να αναλύσουν ιστορικά και κριτικά τους τρόπους με τον οποίους η Μεσόγειος αναδόθηκε ως αντικείμενο συγκριτικής μελέτης.

Σύγγραμμα: F. Braudel, *Η Μεσόγειος*. Αθήνα: Αλεξάνδρεια, 1990.

Άλλα Βοηθήματα: Σημειώσεις αναρτημένες στο open e-class του Παντείου Πανεπιστημίου.

520141 ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΥΠ

Διδάσκουσα: Επίκουρη Καθηγήτρια Α. Αγγελίδου

Περιγραφή:

Το μάθημα πραγματεύεται την εξέλιξη του καπιταλισμού από το 15ο αιώνα ως τις μέρες μας και τις ποικίλες διαστάσεις (οικονομικές, πολιτικές, κοινωνικές και ιδεολογικές) των μετασχηματισμών που επέφερε η επικράτησή του σε παγκόσμιο επίπεδο. Αναδεικνύει τις σύνθετες ιστορικές διαδικασίες που οδήγησαν στην εμφάνιση και διαμόρφωσή της οικονομίας της αγοράς και εξετάζει το πέρασμα από τον εμπορικό στον βιομηχανικό και στη συνέχεια στον χρηματοπιστωτικό καπιταλισμό και την παγκοσμιοποίηση. Εστιάζει επίσης στους τρόπους με τους οποίους το συγκεκριμένο οικονομικό σύστημα μετατράπηκε σταδιακά σε ένα συνολικό σύστημα σχέσεων το οποίο εμπλέκει όλες της πτυχές της κοινωνικής ζωής. Ταυτόχρονα, το μάθημα εισάγει τους φοιτητές στις βασικές θεωρίες και σχολές της οικονομικής σκέψης και εξετάζει τους διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους αυτές επιχείρησαν να ερμηνεύσουν την οικονομία της αγοράς και ταυτόχρονα διαμόρφωσαν την οικονομική πολιτική και ευρύτερα τον κόσμο στον οποίο ζούμε σήμερα.

Μαθησιακοί στόχοι:

- Εξοικείωση των φοιτητών/τριών με την βιβλιογραφία γύρω από την οικονομική και κοινωνική ιστορία του καπιταλισμού και τις βασικές σχολές της οικονομικής σκέψης.
- Ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και της επιστημονικής επεξεργασίας κειμένων (αναζήτηση και χρήση βιβλιογραφίας και πηγών, ανάγνωση και απόδοση επιστημονικών κειμένων κλπ).
- Κατανόηση της σύνδεσης που υπάρχει ανάμεσα στις κοινωνικές διαδικασίες και τις θεωρίες που πραγματεύεται το μάθημα και την πρόσφατη εμπειρία της «κρίσης» στην Ελλάδα και σε διεθνές επίπεδο.

Σύγγραμμα: Michel Beaud, *Η ιστορία του καπιταλισμού. Από το 1500 μέχρι το 2000*, Αθήνα: Εκδόσεις Ηλέκτρα, 2008.
Άλλα Βοηθήματα: Κείμενα αναρτημένα στο open e-class του Παντείου Πανεπιστημίου.

520142 ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΤΗ ΝΕΟΤΕΡΗ ΕΛΛΑΔΑ (19ος αιώνας) ΥΠ

Διδάσκουσα: Επίκουρη Καθηγήτρια, Ν. Μαρωνίτη

Πολλά στοιχεία από εκείνα που εξακολουθούν να ορίζουν το παρόν της σύγχρονης ελληνικής πραγματικότητας σχετίζονται, λιγότερο ή περισσότερο άμεσα, με τον τρόπο συγκρότησης του ελληνικού κράτους, καθώς και με τις γενικότερες μεταβολές που επήλθαν κατά την μακρά διάρκεια του 19ου αιώνα. Το μάθημα αποβλέπει στην κατανόηση των σημαντικότερων φαινομένων, διεργασιών και εξελίξεων που προσδιόρισαν την πορεία της νεοελληνικής κοινωνίας, από την εποχή της κυοφορίας του Αγώνα Ανεξαρτησίας το 1821 και μέχρι την πρώτη δεκαετία του 20ου αιώνα. Ειδικότερα το μάθημα εστιάζει σε μείζονα ζητήματα της νεοελληνικής ιστορίας: οθωμανική κληρονομιά, πολιτική και συγκρότηση κράτους, πελατειακές σχέσεις, εθνική ιδεολογία και ταυτότητα, κομματικά συστήματα, ρόλος της ομογένειας, σχέσεις Κράτους και Εκκλησίας, οικονομικά ζητήματα, ιδεολογικά ρεύματα. Η συγκριτική μελέτη του ελληνικού «παραδείγματος»- είτε με βάση το βαλκανικό πλαίσιο, είτε με βάση το ευρύτερο ευρωπαϊκό- γονιμοποιεί τα ερεθίσματα και εμπλουτίζει την προσέγγιση των σύνθετων ιστορικών φαινομένων που καθόρισαν τις διαδικασίες συγκρότησης, θεμελίωσης και κρίσης του ελληνικού κράτους. Καθιστά έτσι την ίδια στιγμή την κατανόηση της ελληνικής ιστορικής διαδρομής ως μία εναλλακτική εκδοχή ευρωπαϊκής νεωτερικότητας.

Μαθησιακοί στόχοι:

- Η κατανόηση και εμβάθυνση στις βασικές αρχές της ιστορικής έρευνας και μεθόδου, ενός ερευνητικού πεδίου κομβικής σημασίας για τις κοινωνικές επιστήμες και συγγενικό με αυτό της κοινωνικής ανθρωπολογίας.
- Η ερευνητική ενασχόληση με τα κυρίαρχα θεωρητικά ρεύματα και τα επιστημολογικά μοντέλα που διαμόρφωσαν τους κύριους ιστοριογραφικούς σταθμούς, άρα και τον τρόπο πλαισίωσης και κατανόησης των ιστορικών φαινομένων, διαδικασιών και αλλαγών.
- Η μελέτη και εμβάθυνση των βασικών φαινομένων και μετασχηματισμών που προσδιόρισαν την ελληνική ιστορική στον μακρύ 19^ο αιώνα. Παράλληλα η δυνατότητα βαθύτερης και καλύτερης κατανόησης τους μέσα από τη χρήση της συγκριτικής μεθόδου και της συνεξέτασης του ελληνικού παραδείγματος εντός των ευρύτερων βαλκανικού, ευρωπαϊκού και παγκόσμιου, με κριτήρια επιστημολογικά και ιστορικά.
- Η καλή και στέρεα γνώση της ελληνικής και ξενόγλωσσης βιβλιογραφίας που παρέχει τα βασικά ερμηνευτικά σχήματα για την κατανόηση της ιστορίας του ελληνικού κράτους και της ελληνικής κοινωνίας. Η μελέτη και ανάδειξη της σημασίας παράλληλα του ιδεολογικού πεδίου, των νοοτροπιών, των πολιτισμικών πρακτικών, μεγέθη κομβικά στη διαμόρφωση της «ιδιαιτέρας» ιστορικής κουλτούρας.
- Η ανάπτυξη κριτικής γνώσης και ιστορικής μεθόδου

Συγγράμματα (εναλλακτικά):

1) Γ. Β. Δερτιλής, *Ιστορία του ελληνικού κράτους 1830-1920*, Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2014 (όγδοη έκδοση αναθεωρημένη και συμπληρωμένη έκδοση)

2) Κ. Κωστής, *Τα κακομαθημένα παιδιά της Ιστορίας. Η διαμόρφωση του νεοελληνικού κράτους 18ος-21ος αιώνας*, Αθήνα: Πόλις, 2013

Στο μάθημα θα μοιραστούν ενδεικτική βιβλιογραφία και οι θεματικοί άξονες γύρω από τους οποίους θα διαμορφωθούν οι παραδόσεις.

Β' ΕΤΟΣ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ (ΥΠ)

520031 ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΓΓΕΝΕΙΑΣ

ΥΠ

Διδάσκουσα: Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ειρ. Τουνταςάκη

Περιγραφή: Το μάθημα επικεντρώνεται στα θεωρητικά σχήματα, τις βασικές αρχές, τις αναλυτικές έννοιες και τα μεθοδολογικά εργαλεία που διαμόρφωσαν οι ανθρωπολόγοι από τα μέσα του 19^{ου} μέχρι και σήμερα αναφορικά με τη μελέτη της οικογενειακής και συγγενειακής οργάνωσης. Εξετάζονται οι λεγόμενες κλασικές θεωρητικές προσεγγίσεις που αντιμετωπίζουν τη συγγένεια ως δομική αρχή συγκρότησης των ανθρώπινων κοινωνιών. Μέσα από τη συγκριτική αντιπαράθεση της δομολειτουργικής θεωρίας της καταγωγής προς τη δομιστική θεωρία της επιγαμίας αναδεικνύονται τόσο οι σημαντικές διαφορές όσο και τα σημεία όπου και οι δύο αυτές γραμμές σκέψης φαίνεται να συγκλίνουν.

Εστιάζοντας στα διαφορετικά κατά εθνική σχολή θεωρητικά μονοπάτια που ακολούθησε η ανθρωπολογία της συγγένειας μετά την αναστροφή της προς τη μελέτη των δυτικών κοινωνιών, η έμφαση μεταφέρεται στις σύγχρονες προσεγγίσεις, οι οποίες επικεντρώνονται στην ανάλυση των πρακτικών και συμβολικών λειτουργιών των συγγενειακών σχέσεων, στην ατομική δράση και τις στρατηγικές που τα υποκείμενα ενεργοποιούν σε συνάρτηση με τις τοπικές νοηματοδοτήσεις της συγγένειας. Η θεωρία της πρακτικής, η συμβολική προσέγγιση και η φεμινιστική κριτική, αμφισβητώντας και ανατρέποντας τις «κλασικές» θεωρήσεις της συγγένειας, σηματοδότησαν τη μετατόπιση από την περιγραφή των συγγενειακών συστημάτων των διαφόρων κοινωνιών στην ανάλυση των ημικών πολιτισμικών κατασκευών και τη διερεύνηση των ποικίλων νοημάτων που οι σεξουαλικές διαφορές, η ανθρώπινη αναπαραγωγή και η συγγένεια προσλαμβάνουν στα διαφορετικά πολιτισμικά συμφραζόμενα.

Ιδιαίτερη ενότητα αποτελεί η συμβολή των Νέων Τεχνολογιών Αναπαραγωγής στην αναζωπύρωση του ανθρωπολογικού ενδιαφέροντος για τη συγγένεια και τη συγκρότηση των επονομαζόμενων «νέων μελετών της συγγένειας».

Μαθησιακοί στόχοι:

- Η κατανόηση και εμβάθυνση στις δομικές αρχές, τις αναλυτικές έννοιες και τα μεθοδολογικά εργαλεία ενός ερευνητικού πεδίου κομβικής σημασίας για τη συγκρότηση της ανθρωπολογικής θεωρίας.

- Η ερευνητική ενασχόληση με τα κυρίαρχα θεωρητικά ρεύματα και τα επιστημολογικά μοντέλα που διαμόρφωσαν οι ανθρωπολόγοι για τη μελέτη των συγγενειακών συστημάτων στο εσωτερικό μη δυτικών και δυτικών κοινωνιών.
- Η αναγνώριση και εξοικείωση με τις πολλαπλές μορφές δομής, οργάνωσης και ερμηνείας των οικογενειακών και συγγενειακών σχέσεων σε διαφορετικά κοινωνικοπολιτισμικά συμφραζόμενα.
- Η ανάλυση των τρόπων διασύνδεσης της συγγενειακότητας με οικονομικές και πολιτικές όψεις της κοινωνικής πραγματικότητας.
- Η κριτική διερεύνηση της θεωρητικής σημασίας των επιστημολογικών παραδοχών και των σύγχρονων θεωρητικών διενέξεων αναφορικά με το τι «είναι η συγγένεια» και το τι «καταφέρνουμε με τη συγγένεια».

Σύγγραμμα:

Ειρ. Τουντασάκη, *Ανθρωπολογικές θεωρήσεις της Συγγένειας κατά τον 20ο αιώνα*. Αθήνα: Πατάκης, 2011.

Άλλα Βοηθήματα: Κείμενα αναρτημένα στο open e-class του Παντείου Πανεπιστημίου.

520032 ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΥΠ

Διδάσκων: Καθηγητής Γ. Μακρής

Περιγραφή: Στο μάθημα θα αναλυθούν βασικές έννοιες και ορισμοί της Ανθρωπολογίας της Θρησκείας και των Συμβολικών Συστημάτων. Έπειτα από σύντομη αναφορά στις σημαντικότερες πρώιμες και νεώτερες θεωρίες περί θρησκείας και μαγείας παρουσιάζονται τα παρακάτω ζητήματα: ορθολογισμός και θρησκεία, θρησκεία και πολιτική, φύλο και ιερό, σχέσεις θρησκείας, πολιτισμού και περιβάλλοντος έτσι όπως εμφανίζονται σε κοσμολογικά σχήματα και σε ιθαγενείς μυθολογίες, θεωρίες συμβολισμού και ανθρωπολογικές προσεγγίσεις της τελετουργίας, σαμανισμός, μαγεία και λατρείες της νέας εποχής, ατομικισμός, εκκλησία και πίστη, θρησκεία και νεωτερικότητα, θρησκεία και εκκοσμίκευση, ανθρωπολογική ανάγνωση των «νέων» θρησκευτικών κινήματων, προσπάθειες «επαναπροσδιορισμού» μιας ανθρωπολογίας του κοσμικού.

Μαθησιακοί στόχοι:

Να γίνουν κατανοητές οι βασικές έννοιες και τα θεωρητικά εργαλεία της ανθρωπολογίας της θρησκείας και να εξετασθούν σε βάθος ορισμένα σημαντικά ζητήματα.

Σύγγραμμα: Tambiah, Stanley Jeyaraja, *Μαγεία, Επιστήμη, Θρησκεία και το Φάσμα της Ορθολογικότητας*, Αθήνα: Εκδόσεις ΗΡΙΔΑΝΟΣ (2014 [1990]).

520046 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΥΠ

Διδάσκουσα: Επίκουρη Καθηγήτρια Α. Αγγελίδου

Περιγραφή: Το μάθημα πραγματεύεται τα βασικά ζητήματα που απασχολούν τον υπο-κλάδο εκείνον της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας ο οποίος εξετάζει τον τρόπο οργάνωσης και πρόσληψης των οικονομικών φαινομένων, αρχικά σε μη-δυτικές κοινωνίες και στη συνέχεια και στις οικονομίες που συνιστούν την καρδιά του καπιταλιστικού συστήματος. Θα παρουσιαστούν σε μια ιστορική προοπτική παλαιότερες και νέες θεωρητικές προσεγγίσεις

και εθνογραφικά παραδείγματα αναφορικά με τις διαφορετικές σημασίες που προσλαμβάνουν η «παραγωγή», η «ανταλλαγή» και η «κατανάλωση» σε διαφορετικά πολιτισμικά πλαίσια. Θα εξεταστεί επίσης η διαχρονικά αμφίσημη σχέση ανάμεσα στην Οικονομική Ανθρωπολογία και τον επιστημονικό εκείνο κλάδο που θεωρείται κατεξοχήν αρμόδιος για τη μελέτη της οικονομίας, την Οικονομική Επιστήμη. Θα συζητηθούν τέλος οι κοινωνικοοικονομικοί μετασχηματισμοί που συντελούνται τις τελευταίες δεκαετίες και οι ποικίλες μορφές που παίρνει στις μέρες μας η διασύνδεση του τοπικού με το παγκόσμιο και θα διερευνηθεί η προσφορά της ανθρωπολογίας στους κριτικούς προβληματισμούς που διατυπώνονται στις μέρες μας σχετικά με την «οικονομία της ελεύθερης αγοράς».

Μαθησιακοί στόχοι:

- Εξοικείωση των φοιτητών/τριων με την ανθρωπολογική βιβλιογραφία γύρω από το συγκεκριμένο αντικείμενο και με την προσφορά της ανθρωπολογικής σκοπιάς στη μελέτη των οικονομικών φαινομένων.
- Ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και της επιστημονικής επεξεργασίας κειμένων (αναζήτηση και χρήση βιβλιογραφίας και πηγών, ανάγνωση και απόδοση επιστημονικών κειμένων κλπ).
- Εξάσκηση των δυνατοτήτων κριτικής προφορικής παρουσίασης κατά τη διάρκεια του μαθήματος των άρθρων του φακέλου τα οποία περιλαμβάνονται στην ύλη του μαθήματος ή γραπτής εργασίας πάνω σε κάποιο βιβλίο από την προτεινόμενη βιβλιογραφία.

Συγγράμματα (εναλλακτικά):

- 1) Richard Wilk & Lisa Cligget, *Οικονομία και Πολιτισμός*, Αθήνα, Κριτική, 2010.
- 2) Susana Narotzky, *Οικονομική Ανθρωπολογία. Νέοι Προσανατολισμοί*. Αθήνα: Εκδόσεις Σαββάλας, 2007.

Άλλα Βοηθήματα: Κείμενα αναρτημένα στο open e-class του Παντείου Πανεπιστημίου.

520047 ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ

ΥΠ

Διδάσκων: Αναπληρωτής Καθηγητής Λ. Οικονόμου

Περιγραφή: Ο σκοπός του μαθήματος είναι να εισάγει τους φοιτητές –τριες στην αστική ανθρωπολογία και την αστική θεωρία και να τους εξοικειώσει με τις σύγχρονες θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις του αστικού χώρου. Στα ζητήματα που εξετάζονται περιλαμβάνονται: 1) η κλασική κοινωνική θεωρία για την πόλη (Μάρξ, Ντιρκέμ, Βέμπερ, Ζίμελ, Σχολή του Σικάγου) και η κριτική της στο φως της ανθρωπολογικής έρευνας, 2) η ανάπτυξη και η πολυμορφία των πόλεων στο χώρο και το χρόνο και ο ορισμός του αστισμού, 3) τα υποδείγματα εθνογραφικής μελέτης της πόλης και τα κυριότερα μεθοδολογικά εργαλεία για την προσέγγιση των σύγχρονων αστικών περιβαλλόντων, 4) οι κυριότερες σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις της πόλης (Μπέντζαμιν, Λεφέβρ, Φουκό) και τα αντίστοιχα ερευνητικά ζητήματα, και 5) η μελέτη της σύγχρονης αστικής γεωγραφίας και της κοινωνικής παραγωγής του αστικού χώρου.

Μαθησιακοί στόχοι:

- Να εισάγει τους φοιτητές –τριες στην κοινωνική θεωρία για το αστικό φαινόμενο με έμφαση, αφενός, στην κατανόηση της ιστορικότητας και της πολυμορφίας του αστικού φαινομένου στο χώρο και το χρόνο, και αφετέρου στη θεωρητική εξέταση των μεγαλουπόλεων της σύγχρονης εποχής.

- Να εισάγει τους φοιτητές –τριες στα διαφορετικά υποδείγματα αστικής εθνογραφίας και να τους εξοικειώσει με τις θεωρητικές οπτικές και τα μεθοδολογικά εργαλεία που είναι απαραίτητα για την οργάνωση και τη διεξαγωγή αστικής ανθρωπολογικής έρευνας.

Σύγγραμμα: Joyce Patrick, *Σύγχρονη Πόλη, Η Διακυβέρνηση της Ελευθερίας*, Αθήνα: Πλέθρον 2010.

Άλλα Βοηθήματα: Κείμενα αναρτημένα στο open e-class του Παντείου Πανεπιστημίου.

520059 ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ

ΥΠ

Διδάσκων/ουσα: Αναπληρωτής Καθηγητής Λ. Οικονόμου

Προεπιλογή : (520003) Εισαγωγή στην Κοινωνική Ανθρωπολογία Ι

Περιγραφή: Το μάθημα ξεκινάει με μία ιστορία προσέγγιση των ανθρωπολογικών θεωριών και με συζήτηση για τη γενεαλογία των θεωρητικών προσεγγίσεων από τον εξελικτικισμό, στον δομολειτουργισμό, στο δομισμό και στον μετα-δομισμό. Επικεντρώνεται σε θεωρητικές προσεγγίσεις της ανθρωπολογίας από τη δεκαετία του 1960 και δίνεται έμφαση στα ερωτήματα, τις έννοιες και τις μεθοδολογίες που χαρακτηρίζουν τα θεωρητικά ρεύματα καθώς και στους προβληματισμούς και τις κριτικές που έχουν διατυπωθεί για κάθε ένα από αυτά. Οι ενότητες θα συμπεριλάβουν το πέρασμα από τη δομή στη δράση, φεμινιστικές κριτικές στην ανθρωπολογία, τις συμβολικές και ερμηνευτικές προσεγγίσεις, την αναστοχαστική εθνογραφία και την πολιτισμική κριτική, την οντολογία, και τις συνομιλίες της ανθρωπολογίας με φαινομενολογικές προσεγγίσεις καθώς και νεώτερες προσεγγίσεις της σχέσης φύσης-πολιτισμού. Επίσης, οι συζητήσεις θα λάβουν υπόψη τις συνομιλίες της ανθρωπολογίας με τη φιλοσοφία, την ιστορία, τη λογοτεχνική κριτική, τις εικαστικές τέχνες, τον κινηματογράφο, την πολιτική οικονομία, την κοινωνιολογία.

Μαθησιακοί στόχοι:

- Εξοικείωση των φοιτητών/τριων με την ιστορία της ανθρωπολογικής θεωρίας και με κύριες έννοιες και ερωτήματα διαφορετικών ρευμάτων. Εξοικείωση με τη συνάφεια των θεωρητικών προσεγγίσεων με τις μεθοδολογικές προσεγγίσεις. Εξοικείωση με κριτικές προσεγγίσεις ως προς τα θεωρητικά ρεύματα.
- Ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και της επιστημονικής επεξεργασίας κειμένων, χρήση βιβλιογραφίας και πηγών, ανάγνωση και απόδοση επιστημονικών κειμένων κλπ).
- Εξάσκηση των δυνατοτήτων κριτικής γραπτής και προφορικής παρουσίασης των άρθρων του φακέλου τα οποία περιλαμβάνονται στην ύλη του μαθήματος.
- Μικρές ομαδικές ασκήσεις κατά τη διάρκεια του μαθήματος που στοχεύουν στον κριτικό λόγο και διάλογο.

Σύγγραμμα:

Δ. Γκέφου-Μαδιανού (επιμ.), *Ανθρωπολογική Θεωρία και Εθνογραφία: Σύγχρονες Τάσεις*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη, 2011.

Άλλα Βοηθήματα: Κείμενα διαθέσιμα στο open e-class του Παντείου Πανεπιστημίου.

Β' ΕΤΟΣ ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ (ΥΠ)

520049

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ

ΥΠ

Διδάσκουσα: Επίκουρη Καθηγήτρια Ουρ. Αστρινάκη

Περιγραφή: Το μάθημα διερευνά την ανάπτυξη του προβληματισμού της ανθρωπολογίας για τη σφαίρα του πολιτικού. Ξεκινώντας από τη μελέτη κοινωνιών χωρίς κράτος και ορατούς πολιτικούς θεσμούς, όπου το πολιτικό εντοπίζεται σε σφαίρες και δραστηριότητες εκ πρώτης όψεως μη πολιτικές (όπως η συγγένεια, οι τελετουργίες και η σφαίρα του ιερού), η πολιτική ανθρωπολογία έδειξε ότι το κράτος δεν είναι η μόνη μορφή πολιτικής οργάνωσης, συμβάλλοντας στην ευρύτερη συζήτηση για την έννοια και τον ορισμό του πολιτικού φαινομένου. Στο μάθημα αναλύονται οι διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις της πολιτικής ανθρωπολογίας και τα διαφορετικά αντικείμενα έρευνας που διαμορφώθηκαν στην ιστορική της πορεία. Επίσης αναλύονται οι ευρύτεροι πολιτικοί όροι που συνέβαλαν στην διαμόρφωση και τους μετασχηματισμούς της ίδιας της πολιτικής ανθρωπολογίας ως διακριτού πεδίου έρευνας της ανθρωπολογίας.

Μαθησιακοί στόχοι:

- Η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τις έννοιες του πολιτικού και της εξουσίας και η κριτική εξέταση και τοποθέτησή τους σε διαφορετικά ιστορικά και πολιτισμικά συμφραζόμενα.
- Η εξοικείωση με τον τρόπο που αναπτύσσεται ο ανθρωπολογικός προβληματισμός για το πολιτικό, πώς τίθενται και επιχειρείται να απαντηθούν τα ανθρωπολογικά ερωτήματα και πώς ανανεώνεται στο διηνεκές αυτή η διαδικασία.
- Η αποταύτιση των εννοιών της εξουσίας και του πολιτικού/της πολιτικής με την έννοια και το πολιτικό σύστημα του κράτους, η κατάδειξη της ιστορικότητας του τελευταίου, αλλά και της ιστορικότητας των ίδιων των παραπάνω εννοιών.
- Η επίγνωση ότι οι πολιτικές διευθετήσεις είναι πολυσχιδείς και ποικίλες και διαφέρουν από κοινωνία σε κοινωνία, όπως διαφέρουν και τα προβλήματα που καλούνται να επιλύσουν.
- Η εξοικείωση με τις ανθρωπολογικές θεωρίες και τις διαδικασίες συγκρότησής τους και η κριτική εξέταση των πολιτικών όρων διαμόρφωσης της πολιτικής ανθρωπολογίας και της ίδιας της ανθρωπολογίας.

Σύγγραμμα: Ted C. Lewellen, *Πολιτική Ανθρωπολογία: Μια Εισαγωγή*. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική, 2009.

Άλλα Βοηθήματα: Σημειώσεις και κείμενα αναρτημένα στο open e-class του Παντείου Πανεπιστημίου.

520060 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑΣ

ΥΠ

Διδάσκουσα: Επίκουρη Καθηγήτρια D. Riboli

Περιγραφή: Στο μάθημα εξετάζονται η θεωρία και οι μέθοδοι της εθνογραφικής έρευνας με έμφαση α) στην ιστορική ανάπτυξη της εθνογραφίας και β) στον τρόπο με τον οποίο η

συλλογή των ανθρωπολογικών δεδομένων σχετίζεται με τη θεωρία και τη μεθοδολογία. Το μάθημα αναφέρεται σε μεθοδολογικές και επιστημολογικές έννοιες και εργαλεία της ανθρωπολογίας και εξετάζει ζητήματα όπως: η πολιτική και η πρακτική της επιτόπιας έρευνας· ο/η ανθρωπολόγος ως υποκείμενο και αντικείμενο της παρατήρησης: δι-υποκειμενικότητα και αναστοχαστική ανθρωπολογία· τα στάδια της ενσωμάτωσης κατά τη διαδικασία της επιτόπιας έρευνας και η διαδικασία εμβάπτισης στην ετερότητα· το ερώτημα της "ανθρωπολογίας οίκοι", καθώς και ερευνητικά ζητήματα της εθνογραφικής έρευνας σε αναπτυσσόμενες κοινωνίες και αστικούς πληθυσμούς· η εθνογραφία ως κείμενο. Στο μάθημα συζητούνται επίσης μεθοδολογικά και επιστημολογικά ζητήματα που αφορούν τη συλλογή/κατασκευή και ανάλυση ερευνητικών 'δεδομένων'. Στις ενότητες του μαθήματος περιλαμβάνονται επίσης συζητήσεις που αφορούν πρόσφατους μεθοδολογικούς προβληματισμούς (πχ. η επιτόπια έρευνα σε επικίνδυνο περιβάλλον, ο ρόλος των αισθήσεων και της προσωπικότητας του ερευνητή στο πεδίο της έρευνας κλπ)

Μαθησιακοί στόχοι:

Το μάθημα στοχεύει στην εξήγηση και ανάλυση των βασικών μεθοδολογιών προσεγγίσεων που εφαρμόστηκαν και εφαρμόζονται στην κοινωνική ανθρωπολογία. Με την παρακολούθηση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες αποκτούν τα βασικά εργαλεία και γνώσεις για να διεξάγουν ποιοτική κοινωνική έρευνα.

Σύγγραμμα: Γκέφου-Μαδιανού, Δ. 2011. *Πολιτισμός και Εθνογραφία: Από τον Εθνογραφικό Ρεαλισμό στην Πολιτισμική Κριτική*. Σειρά «Ανθρωπολογικοί Ορίζοντες», Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.

Άλλα βοηθήματα: Κείμενα αναρτημένα στο open e-class του Παντείου Πανεπιστημίου.

520084 ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΥΠ

Διδάσκων: Αναπληρωτής Καθηγητής Γ. Τσιμουρής

Περιγραφή:

Σκοπός του μαθήματος είναι η εμβάθυνση στις ανθρωπολογικές προσεγγίσεις της νεωτερικής μετανάστευσης, εκούσιας και αναγκαστικής, με ιδιαίτερη έμφαση σε θέματα έθνους και μετανάστευσης, παγκοσμιοποίησης, διεθνικότητας και προσφυγιάς. Αναφέρεται στα μεταναστευτικά ρεύματα του 19^{ου} και 20^{ου} αιώνα και στο μετασχηματισμό της Ελλάδας από χώρα αποστολής μεταναστών σε χώρα υποδοχής. Διερευνά τις πρακτικές συλλογικής αναπαράστασης στις χώρες υποδοχής και τις αναπαραστάσεις του μετανάστη και του πρόσφυγα στον λαϊκό πολιτισμό. Διερευνά τις μεταναστευτικές πολιτικές και πολιτικές ασύλου στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στην Ελλάδα καθώς και θέματα που εμπλέκονται με την μετανάστευση όπως το φύλο, η ξενοφοβία ο ρατσισμός, η διεθνική μετανάστευση, τα σύνορα, η διασπορά, η παλιννόστηση και οι υβριδικές ταυτότητες.

Μαθησιακοί στόχοι:

- Εξοικείωση των φοιτητών/τριων με την βιβλιογραφία που αφορά την ανθρωπολογία της μετανάστευσης.
- Ανάπτυξη της κριτικής σκέψης σε σχέση με το φαινόμενο της μετανάστευσης και της διασύνδεσής του με άλλα συναφή κοινωνικά φαινόμενα. Κατανόηση των κειμένων και των λοιπών αναπαραστάσεων που αφορούν στην μετανάστευση.

- Κατανόηση των θεωριών και των κοινωνικών διαδικασιών που αφορούν την μετανάστευση στην Ελλάδα και σε διεθνές επίπεδο καθώς και τα συναφή φαινόμενα που συνδέονται με την μετανάστευση.

Συγγράμματα (εναλλακτικά):

- 1) Βεντούρα, Λ., Μετανάστευση και κοινωνικά σύνορα: Διαδικασίες αφομοίωσης, ενσωμάτωσης ή αποκλεισμού, Αθήνα: Νήσος, 2011.
- 2) Τσιμουρή, Γ., Φυγάδες απ' τον τόπο μας όμηροι στην πατρίδα, Αθήνα: DaVinci, 2014.

Άλλα Βοηθήματα: Κείμενα αναρτημένα στο open e-class του Παντείου Πανεπιστημίου.

520110 ΕΘΝΟΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ, ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΥΠ

Διδάσκων/ουσα: Πανεπιστημιακός/ή υπότροφος με το πρόγραμμα «Απόκτηση διδακτικής εμπειρίας»

Περιγραφή: Κεντρικό άξονα του μαθήματος αποτελεί η ανθρωπολογική ανάλυση των πρακτικών που τα σύγχρονα δυτικά κράτη ακολουθούν προκειμένου να αντιμετωπίσουν και να διαχειριστούν τα ζητήματα, τα οποία η πολυπολιτισμικότητα θέτει στο επίπεδο της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Σ' ένα πρώτο επίπεδο, η ιστορική σύνδεση των εκπαιδευτικών συστημάτων με τις ευρύτερες διαδικασίες διαμόρφωσης των εθνικών κρατών θα αποκαλύψει την ομογενοποιητική λειτουργία της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, τον χαρακτήρα του σχολείου ως ιδεολογικού μηχανισμού του κράτους και τη θεμελιακή συμβολή του μονοπολιτισμικού και μονογλωσσικού σχολείου στις διεργασίες συγκρότησης και αναπαραγωγής της εθνικής ταυτότητας. Στη συνέχεια, η ανάλυση των σύγχρονων κοινωνικοπολιτικών συνθηκών, οι οποίες καθορίζονται από τον πολλαπλασιασμό των εθνοπολιτισμικών ετεροτήτων και των θρησκευτικών διαφορών θα τεκμηριώσει την ανάγκη απομάκρυνσης από τους στόχους μιας «εθνικής διαπαιδαγώγησης» και τη στροφή προς την οργάνωση εναλλακτικών παιδαγωγικών προσεγγίσεων που απορρίπτουν τις ιεραρχικές κατηγοριοποιήσεις και τις στερεοτυπικές προκαταλήψεις.

Μέσα από την κριτική προσέγγιση των μοντέλων που αρχικά εξέφρασαν την εκπαιδευτική πολιτική των ευρωπαϊκών κρατών απέναντι στην εθνοπολιτισμική διαφορά και την ανομοιογένεια του μαθητικού πληθυσμού, θα διαφανούν οι παράγοντες που επέβαλαν τη μετατόπιση από το μοντέλο του «χωνευτηρίου» προς τη διαπολιτισμική προσέγγιση. Η διαπολιτισμική εκπαίδευση, υπερβαίνοντας τις αγκυλώσεις της εθνοκεντρικής παιδαγωγικής πράξης και αναδεικνύοντας την έννοια του πολιτισμού σε σημαίνουσα κατηγορία για την ανάλυση και την ερμηνεία της μετανάστευσης και των κοινωνικών επιπτώσεών της, στηρίζεται στα δημοκρατικά ιδεώδη της ελευθερίας και της ισότητας και τείνει να καθιερωθεί ως κυρίαρχο «μέσο» για τη δημιουργία προϋποθέσεων συμμετρικής αλληλεπίδρασης των πολιτισμών. Ξεχωριστή ενότητα θα αποτελέσουν οι περιπτώσεις της «μειονοτικής» και της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα και θα συνδεθούν με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος.

Μαθησιακοί στόχοι:

- Η κριτική διερεύνηση του ρόλου της εκπαίδευσης ως κυρίαρχου ιδεολογικού μηχανισμού του κράτους και η ανάλυση των τρόπων με τους οποίους το σχολείο συμβάλλει στις διεργασίες συγκρότησης και αναπαραγωγής της εθνικής ταυτότητας.
- Η επικέντρωση στις σύγχρονες συνθήκες πολυπολιτισμικότητας που επιβάλλουν

την αναίρεση του μονοπολιτισμικού και μονογλωσσικού σχολείου και την οργάνωση εναλλακτικών παιδαγωγικών προσεγγίσεων.

- Η ερευνητική ενασχόληση με τις διαφορετικές εκδοχές εθνικισμών και τις επιπτώσεις τους στη σχέση μεταξύ εθνοπολιτισμικής ετερότητας και εθνικής ταυτότητας στο επίπεδο της σχολικής τάξης.
- Η κατανόηση της διασύνδεσης των εθνοπολιτισμικών διαφορών με τις κοινωνικές και πολιτισμικές ιεραρχήσεις/ανισότητες στην εκπαίδευση.
- Η αναγνώριση και εξοικείωση με τις διαφορετικές πολιτικές διαχείρισης των εθνοπολιτισμικών και θρησκευτικών διαφορών στο σχολείο σε συνάρτηση με τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα.
- Η εμβάθυνση στη διαλεκτική σχέση ανάμεσα στους ενοποιητικούς στόχους της εκπαίδευσης και τον σεβασμό των εθνοπολιτισμικών διαφορών.
- Η ερμηνεία της σχολικής εμπειρίας από την πλευρά των διαφορετικών εθνοτικών/μειονοτικών ομάδων που συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία στο πλαίσιο των σύγχρονων εθνικών κρατών.

Σύγγραμμα: Α. Ανδρούσου & Ν. Ασκούνη (επιμ.) 2009. *Πολιτισμική ετερότητα και ανθρώπινα δικαιώματα. Προκλήσεις για την εκπαίδευση*. Αθήνα, Μεταίχμιο.

Άλλα Βοηθήματα: Κείμενα αναρτημένα στο open e-class του Παντείου Πανεπιστημίου

520182 ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΘΝΟΤΙΣΜΟΥ

ΥΠ

Διδάσκων: Επίκουρος Καθηγητής Α. Νοταράς

Περιγραφή: Το μάθημα επιχειρεί μια κριτική παρουσίαση των κυριότερων θεωριών για τον εθνικισμό και τον εθνοτισμό. Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τις αναλυτικές κατηγορίες του έθνους και της εθνοτικής ομάδας, καθώς και με τις έννοιες του εθνικισμού, του εθνοτισμού (εθνοτικότητας), της εθνικής και εθνοτικής ταυτότητας που αποτελούν εξαιρετικά χρήσιμα εργαλεία για την κατανόηση του σύγχρονου κόσμου. Οι παραπάνω αναλυτικές κατηγορίες και έννοιες τοποθετούνται στο ιστορικό τους πλαίσιο και εξετάζονται υπό το πρίσμα της κλασσικής κοινωνικής θεωρίας και των σύγχρονων τάσεων της κοινωνικής ανθρωπολογίας. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζονται ενδεικτικά: α) το έθνος και οι εθνοτικές ομάδες ως, διακριτές μεταξύ τους, μορφές κοινωνικής και πολιτικής οργάνωσης με δυναμικό και «σχεσιακό» χαρακτήρα, β) η εθνική και η εθνοτική συλλογική ταυτότητα ως κοινωνικές κατασκευές, γ) η σχέση εθνικισμού και εθνοτισμού με τον πολιτισμό, δ) η σχέση του εθνοτισμού με τον εθνικισμό και η συζήτηση περί εθνοτικής βάσης του εθνικισμού. Για την καλύτερη κατανόηση των παραπάνω, κατά τη διάρκεια του μαθήματος παρουσιάζονται εθνογραφικά και ιστορικά παραδείγματα από όλο τον κόσμο με ιδιαίτερη έμφαση στο χώρο των Βαλκανίων και της πρώην ΕΣΣΔ.

Μαθησιακοί στόχοι:

- Η εξοικείωση των φοιτητών με τις αναλυτικές κατηγορίες του έθνους και της εθνοτικής ομάδας, καθώς και με τις έννοιες του εθνικισμού, του εθνοτισμού (εθνοτικότητας), της εθνικής και εθνοτικής ταυτότητας και η ανάδειξη της ιστορικότητας όλων των παραπάνω.
- Η εξοικείωση με κάποιες από τις κυριότερες θεωρητικές προσεγγίσεις για τον εθνικισμό και τον εθνοτισμό.

Σύγγραμμα: Umut Özkirimli, *Θεωρίες του εθνικισμού: Μια κριτική προσέγγιση*. Αθήνα: Ι. Σιδέρης, 2011.

Άλλα Βοηθήματα: Κείμενα αναρτημένα στο open e-class του Παντείου Πανεπιστημίου.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (ΕΠ) Γ' & Δ' ΕΤΟΥΣ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

520040

ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΥΛΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΕΠ

Διδάσκουσα: Επίκουρη Καθηγήτρια: Ε. Γιαλούρη

Περιγραφή: Αν και το ενδιαφέρον των ανθρωπολόγων για τον υλικό πολιτισμό είναι τόσο παλιό όσο και η ίδια η ανθρωπολογία, ο Υλικός Πολιτισμός ως αυτοδύναμο πεδίο μελέτης αρχίζει να χαίρει μιας εντατικότερης και συστηματικότερης έρευνας μόλις τη δεκαετία του '80. Από παθητικοί δείκτες κοινωνικών σχέσεων ή από τέχνηρα που απλώς εξυπηρετούν λειτουργικές ανάγκες, πρόσφατες μελέτες έχουν αναγνωρίσει στα 'υλικά πράγματα' έναν πολύ πιο ενεργητικό και αποφασιστικό ρόλο στην κοινωνία. Ο υλικός κόσμος δεν εικονογραφεί απλώς την ανθρώπινη πράξη, αλλά μετέχει αυτής και εμπλέκεται στην παραγωγή κοινωνικών πραγματικοτήτων και στη διαμόρφωση ανθρώπινων συμπεριφορών και αξιών. Όπως έχει παρατηρηθεί, τα πράγματα είναι σημαντικά όχι μόνο επειδή 'φαίνονται' ή επειδή από τη φύση τους περιορίζουν ή διευκολύνουν τις δραστηριότητές μας, αλλά ακριβώς επειδή η παρουσία τους θεωρείται τόσο αυτονόητη και δεδομένη ώστε συχνά 'δεν τα βλέπουμε'. Όσο απαρατήρητα περνούν, άλλο τόσο μπορεί αυτά να 'δρουν' δυναμικά στην καθημερινότητά μας, διαμορφώνοντας τόσο το σκηνικό μέσα στο οποίο κινούμαστε όσο και εμάς τους ίδιους.

Στο συγκεκριμένο κύκλο μαθημάτων συζητούνται αναλυτικά θεωρίες και εθνογραφίες που έχουν αποτελέσει σταθμό στη διαμόρφωση του ερευνητικού πεδίου του Υλικού Πολιτισμού και συνδέονται με γενικότερες φιλοσοφικές αναζητήσεις οι οποίες πραγματεύονται την σχέση μας με την ύλη, καθώς και τα όρια ανάμεσα στα υποκείμενα και τα αντικείμενα, 'το υλικό' και 'το άυλο'.

Μαθησιακοί στόχοι:

- Η γνωριμία των φοιτητών/ριών με την ιστορία των διαφορετικών θεωρητικών και εθνογραφικών προσεγγίσεων στην ύλη και τα πράγματα από την ανθρωπολογία (από τον εξελικτισμό, το λειτουργισμό και το δομισμό έως πιο πρόσφατες εξελίξεις στην κοινωνική θεωρία που από τη δεκαετία του '80 και μετά αναδεικνύουν την κοινωνική ζωή και τη δράση των πραγμάτων).
- Η ανάλυση διαφορετικών όψεων του Υλικού Πολιτισμού και των λόγων που αυτές μπορεί να αποτελούν αντικείμενο ενδιαφέροντος για την ανθρωπολογία.
- Η κριτική διερεύνηση στερεοτύπων που προσεγγίζουν τον υλικό κόσμο ως 'άψυχο', 'στατικό', 'παθητικό' και 'άδραν', και η ανάδειξη των τρόπων με τον οποίο αυτός εμπλέκεται δυναμικά στην κοινωνική δράση.
- Η ερευνητική ενασχόληση με διαφορετικές κάθε φορά θεματικές ενότητες, όπως

π.χ. τεχνολογία, κατανάλωση, μουσεία και πολιτισμική κληρονομιά, τέχνη, τροφή, ένδυση.

Σύγγραμμα: Ε. Γιαλούρη (επιμ.), *Υλικός Πολιτισμός. Η Ανθρωπολογία στη Χώρα των Πραγμάτων*. Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

Άλλα βοηθήματα: Κείμενα αναρτημένα στο open e-class του Παντείου Πανεπιστημίου.

520063 ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ

ΕΠ

Διδάσκων/ουσα: Πανεπιστημιακός/ή υπότροφος με το πρόγραμμα «Απόκτηση διδακτικής εμπειρίας»

Περιγραφή:

Το μάθημα αποτελεί μια επισκόπηση των ανθρωπολογικών προσεγγίσεων της εκπαίδευσης και εθνογραφικών ερευνών με αντικείμενο το σχολείο. Συγκεκριμένα, το μάθημα επικεντρώνεται στις κοινωνικές και πολιτισμικές διαστάσεις: α) της επίσημης εκπαιδευτικής διαδικασίας με έμφαση στη σχολική πράξη και β) εναλλακτικών διαδικασιών μάθησης και τρόπων διαχείρισης και αναπαραγωγής της γνώσης που λαμβάνουν χώρα εκτός της επίσημης εκπαιδευτικής διαδικασίας και του σχολικού πλαισίου. Επίσης, το μάθημα παρουσιάζει τα βασικά μεθοδολογικά εργαλεία που αναπτύχθηκαν τις τελευταίες δεκαετίες στην ανθρωπολογική έρευνα της εκπαίδευσης και του σχολικού χώρου.

Μαθησιακοί στόχοι:

Σύγγραμμα:

520064 ANTHROPOLOGY OF ISLAMIC SOCIETIES (ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΙΣΛΑΜΙΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΩΝ)

ΕΠ

Διδάσκων: Καθηγητής Γ. Μακρής

Το μάθημα θα διδαχθεί στην αγγλική γλώσσα

Description (Περιγραφή): The course offers a critical discussion of issues related to the emergence and development of Islam in the Middle East, the dogmatic content and ritual practices of Islamic tradition as this is realised at the local level, the inner tension and political character of the processes through which Islamic 'orthodoxy' is produced, the political and economic dimensions of Islamic discourses, as well as the relationship between Islamic societies and Europe or more generally with the 'West'. Through the use of ethnographic examples, the course will also focus on the role and significance of the theologian juri-consults, the place of the Islamic role, issues related to gender and women, the importance of Islamism and contemporary forms of Islamic activism as well as on the emergence of Islamophobia and negative stereotypes in the wider context of the so-called 'Arab Spring'.

Μαθησιακοί στόχοι:

To critically analyse basic concepts and categories of Islamic tradition; to discuss anthropological and other theoretical approaches of Islam with special reference to the

Middle East and North Africa.

Σύγγραμμα: Γ. Μακρής, *Ισλάμ: Πεποιθήσεις, Πρακτικές και Τάσεις*. Αθήνα, Εκδόσεις Πατάκη.

Άλλα βοηθήματα: Κείμενα αναρτημένα στο open e-class του Παντείου Πανεπιστημίου.

520083

ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΠ

Δεν θα διδαχθεί το ακαδημαϊκό έτος 2018-19.

520103

ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΕΠ

Διδάσκουσα: Καθηγήτρια Α. Αθανασίου

Περιγραφή: Το μάθημα εξετάζει πώς παράγεται και πώς διαφοροποιείται η εμπειρία του πάσχειν, αλλά και πώς διαφοροποιούνται ιστορικά και πολιτισμικά οι ορισμοί της υγείας, της αρρώστιας/ασθένειας, της κανονικότητας, της λειτουργικότητας, της αρτιμέλειας, της ευρωστίας, της δυσπραγίας, της αναπηρίας και της κοινωνικής οδύνης. Αναλύονται οι τρόποι με τους οποίους εμπεδώνονται νοήματα, αισθήματα και πρακτικές πολιτισμικής οικειότητας, ή, αντίθετα, πολιτισμικής αποξένωσης, γύρω από την κοινωνική εμπειρία της υγείας και της ασθένειας.

Σε διαφορετικά πολιτισμικά συμφραζόμενα, η ασθένεια επενδύεται με αισθήματα φόβου και αποστροφής, αλλά και δέους, οίκτου και συμπόνιας. Έτσι, η μελέτη των ορισμών και των οριοθετήσεων της υγείας και της ασθένειας συνδέεται με ευρύτερες ερμηνευτικές επεξεργασίες της υποκειμενικότητας, της ετερότητας και των σχέσεων εξουσίας.

Ενδεικτικές θεματικές: Συσχετίσεις πάσχοντος σώματος και ξένου σώματος, ιστορική και κοινωνική διαμόρφωση της ιατρικής γνώσης, μυθολογίες ετερότητας και μεταφορές του «παθολογικού», πολιτισμικές επιτελέσεις του σωματικού και ψυχικού πόνου, τελετουργική θεραπευτική, ανισότητες στην παροχή υπηρεσιών φροντίδας, πειθάρχηση του νοσούντος σώματος, υποκειμενικότητα των ασθενών, «εναλλακτικές θεραπείες», καταναλωτικές πρακτικές προαγωγής της υγείας, βιοκοινωνικότητα/βιοπολιτική.

Μαθησιακοί στόχοι:

- Η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με την ερμηνευτική σκευή και το εννοιολογικό λεξιλόγιο μέσω των οποίων μπορεί να κατανοηθεί η κοινωνικοπολιτισμική παραγωγή και διαφοροποίηση της εμπειρίας του πάσχειν, των ορισμών της υγείας, της αρρώστιας/ασθένειας, της κανονικότητας, της λειτουργικότητας, της αρτιμέλειας, της ευρωστίας, της δυσπραγίας, της αναπηρίας και της κοινωνικής οδύνης.
- Η διερεύνηση των ιδιαίτερων μορφών εξουσίας και γνώσης που εμπλέκονται στην κοινωνική και πολιτισμική οριοθέτηση της «υγείας» και της «ασθένειας».
- Η ερευνητική ενασχόληση με την κοινωνική – πολιτισμική – ιστορική διαμόρφωση της ιατρικής γνώσης και πράξης σε διαφορετικά συμφραζόμενα.
- Η πολιτισμική διερεύνηση της υποκειμενικότητας στο πλαίσιο της κοινωνικής εμπειρίας της υγείας και της ασθένειας.

Σύγγραμμα: Αθηνά Αθανασίου (επιμ. και εισαγωγή), *Βιοκοινωνικότητες: Θεωρήσεις στην Ανθρωπολογία της Υγείας*, μτφρ. Μ. Λαλιώτης. Αθήνα: Νήσος 2011.

Άλλα βοηθήματα: Κείμενα αναρτημένα στο open e-class του Παντείου Πανεπιστημίου.

Δεν θα διδαχθεί το ακαδημαϊκό έτος 2018-19.

520109 ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ, ΕΤΕΡΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠ

Διδάσκων: Επίκουρος Καθηγητής Α. Νοταράς

Περιγραφή: Το μάθημα χωρίζεται σε δύο ενότητες, οι οποίες βρίσκονται σε σχέση εσωτερικής συνάφειας. Στην πρώτη ενότητα επιχειρείται μια κριτική παρουσίαση των εννοιών «ταυτότητα» και «κοινότητα». Αρχικά εξετάζεται η κοινωνική διαδικασία συγκρότησης της «ταυτότητας» και η αλληλόδραση ομοιότητας και διαφοράς, ατομικής και συλλογικής ταυτότητας, αυτοπροσδιορισμού και ετεροπροσδιορισμού. Γίνεται αναφορά στη συγκρότηση του «υποκειμένου» και στις πολλαπλές υπαγωγές των ατόμων (έμφυλη, εθνική, θρησκευτική, ταξική κλπ.). Η έννοια «κοινότητα» προσεγγίζεται τόσο στη ιστορική της διάσταση και σε αντιπαράβολή με την έννοια «κοινωνία», όσο και υπό το φως νέων προσεγγίσεων που απομακρύνονται από την κλασσική κατανόηση της κοινότητας ως τοπικά προσδιορισμένο κοινωνικό σύνολο - δομή και δίνουν έμφαση στη συμβολική της διάσταση. Το δεύτερο μέρος του μαθήματος φωτίζει ορισμένες σημαντικές διαστάσεις της σύγχρονης παγκοσμιοποιητικής διαδικασίας (μετανάστευση, απεδαφοποίηση και διαπερατότητα των εθνικών συνόρων, αυξημένος ρόλος του διεθνικού κεφαλαίου και των διεθνών και περιφερειακών οργανισμών) και ακολούθως προσεγγίζει το φαινόμενο του πολλαπλασιασμού των ταυτοτήτων και την πολιτική της ταυτότητας και της διαφοράς. Εξετάζεται το λεγόμενο «παράδοξο της πολυπολιτισμικότητας», η δύσκολη ισορροπία μεταξύ ισότητας και διαφοράς, οικουμενικότητας και μερικότητας, κοινοτισμού και φιλελευθερισμού, ενώ παρουσιάζονται και κάποιες προσεγγίσεις που επιχειρούν να υπερβούν δημιουργικά τα παραπάνω δίπολα. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται τέλος στις «περιπέτειες της ετερότητας» στην Ελλάδα, κυρίως μέσα από το παράδειγμα της Θράκης.

Μαθησιακοί στόχοι:

Εξοικείωση των φοιτητών/τριών με την έννοια της ταυτότητας ως κοινωνικά κατασκευασμένης διαδικασίας νοηματοδότησης του εαυτού (και της συλλογικότητας) με όρους αυτοπροσδιορισμού και ετεροπροσδιορισμού, κατανόηση των εννοιών κοινότητα, ομάδα, κατηγορία, εξοικείωση με το ζήτημα της πολιτισμικής και ταυτοτικής διαφοράς και τους διαφορετικούς τρόπους διαχείρισης της ετερότητας στις σύγχρονες κοινωνίες.

Σύγγραμμα: Jenkins, R., *Κοινωνική Ταυτότητα*. Αθήνα: Σαββάλας, 2007.

Άλλα Βοηθήματα: Κείμενα αναρτημένα στο open e-class του Παντείου Πανεπιστημίου.

520135 ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Δεν θα διδαχθεί το ακαδημαϊκό έτος 2018-19.

520138

ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ

ΕΠ

Δεν θα διδαχθεί το ακαδημαϊκό έτος 2018-19.

520144

ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ

ΕΠ

Διδάσκων/ουσα: Πανεπιστημιακός/ή υπότροφος με το πρόγραμμα «Απόκτηση διδακτικής εμπειρίας»

Περιγραφή: Στο μάθημα αναλύονται οι πρόσφατες ανθρωπολογικές προσεγγίσεις της λανθάνουσας και ανοικτής βίας στις σύγχρονες (δυτικές και μη δυτικές) κοινωνίες ως κοινωνικά πολιτισμικά, ιστορικά και πολιτικά φαινόμενα. Παρουσιάζονται εθνογραφικά παραδείγματα που αναλύουν πρακτικές βίας και βίαιες συγκρούσεις («ενδοκοινοτικής», «εθνοτικής», «έμφυλης», τελετουργικής κ. ά. βίας) σε διάφορες κοινωνίες, αναδεικνύεται η περίπλοκη σχέση της βίας με κεντρικές πολιτισμικές αξίες, αντιλήψεις και σύμβολα. Υπογραμμίζεται η συνάρθρωση της βίας με τις τοπικές ιστορίες και ταυτότητες, αλλά και η βαθύτατη εμπλοκή της στη συγκρότηση της έννοιας της εξουσίας και στην παραγωγή και αναπαραγωγή των κοινωνικών ανισοτήτων.

Μαθησιακοί στόχοι:

Σύγγραμμα:

Άλλα Βοηθήματα:

**520145 ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ: ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ**

ΕΠ

Δεν θα διδαχθεί το ακαδημαϊκό έτος 2018-19.

520149 ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΧΩΡΟΣ

ΕΠ

Διδάσκων/ουσα: Πανεπιστημιακός/ή υπότροφος με το πρόγραμμα «Απόκτηση διδακτικής εμπειρίας»

Περιγραφή: Το μάθημα αναλύει την έννοια του χώρου ως ενεργά εμπλεκόμενου στην ανθρώπινη δραστηριότητα και εμπειρία. Ο χώρος δεν είναι μόνο κοινωνικά και πολιτισμικά παραγόμενος, είναι επίσης καθοριστικός στη διαμόρφωση ανθρώπινων δραστηριοτήτων και κοινωνικών σχέσεων. Στο μάθημα γίνεται αναδρομή σε ανθρωπολογικές προσεγγίσεις του χώρου, από παλαιότερες θετικιστικές, λειτουργιστικές και δομιστικές, έως πιο πρόσφατες που αναδεικνύουν την πολιτική διάσταση του χώρου και τον προσεγγίζουν υπό το πρίσμα της θεωρίας της πρακτικής και της φαινομενολογίας. Μέσα από ποικίλες εθνογραφικές μελέτες εξετάζονται διαφορετικές εμπειρίες του χώρου, καθώς και οι τρόποι με τους οποίους ο χώρος εμπλέκεται σε ζητήματα ταυτότητας, γίνεται αντικείμενο διεκδίκησης και μετατρέπεται σε πεδίο διαπραγμάτευσης εξουσίας.

520150 ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

ΕΠ

Διδάσκων: Επίκουρος Καθηγητής Α. Νοταράς

Περιγραφή: Στόχος του μαθήματος είναι η κατανόηση και η κριτική ανάλυση της έννοιας «Διασπορά» μέσα από τη σύγχρονη θεωρητική συζήτηση και την παρουσίαση συγκεκριμένων ερευνητικών παραδειγμάτων από ελληνικές και άλλες διασπορικές κοινότητες. Πιο συγκεκριμένα, στο μάθημα εξετάζονται οι εξής θεματικές:

- Παλιές και νέες χρήσεις και συνδηλώσεις της έννοιας Διασπορά. Από τις ιστορικές διασπορές (Εβραϊκή, Αρμενική, Ελληνική) στις διασπορές την εποχή της παγκοσμιοποίησης.
- Κριτική παρουσίαση των κυριότερων θεωρητικών ρευμάτων για τη Διασπορά. Από το ουσιοκρατικό στο αντι-ουσιοκρατικό παράδειγμα.
- Κοινοτική οργάνωση, διασπορικές στρατηγικές και διεθνικά δίκτυα. Ο εθνικισμός εξ' αποστάσεως.
- Διασπορική ταυτότητα και συλλογικές αναπαραστάσεις: Τόπος, μνήμη, πατρίδα.
- Από τη μετανάστευση στη διασπορά. Εννοιολογικές αποσαφηνίσεις.
- Η Διασπορά και η διεθνικότητα (transnationalism) ως εναλλακτικά προς το εθνικό κράτος υποδείγματα κοινωνικής οργάνωσης, συλλογικής ταύτισης και πολιτισμικής έκφρασης στην ύστερη νεωτερικότητα.

Μαθησιακοί στόχοι:

Στόχος του μαθήματος είναι η κατανόηση της έννοιας «Διασπορά» στις διαδοχικές της χρήσεις και συνυποδηλώσεις, η εξοικείωση με κάποιες από τις βασικότερες θεωρητικές προσεγγίσεις για τη διασπορά και σύνδεση θεωρίας και εμπειρικής έρευνας μέσω της μελέτης συγκεκριμένων ερευνητικών ιστορικών και εθνογραφικών παραδειγμάτων.

Σύγγραμμα: Στεφάν Ντυφουά, *Η διασπορά*, Αθήνα, Νήσος, 2010.

Άλλα Βοηθήματα: Κείμενα αναρτημένα στο open e-class του Παντείου Πανεπιστημίου.

520160 ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΑΛΛΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΩΝ: ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΩΝ ΒΑΛΚΑΝΙΩΝ
ΕΠ

Δεν θα διδαχθεί το ακαδημαϊκό έτος 2018-19.

520170 ΒΙΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΦΥΣΗ ΚΑΙ ΣΥΓΓΕΝΕΙΑ
ΕΠ

Δεν θα διδαχθεί το ακαδημαϊκό έτος 2018-19.

520172 ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΟΡΙΕΝΤΑΛΙΣΜΟΣ: ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΠΟΙΚΙΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΕΠ

Διδάσκων/ουσα: Αναπληρωτής Καθηγητής Λ. Οικονόμου

Περιγραφή:

Εξετάζοντας τη γενεαλογία του Οριενταλισμού ως πεδίο άσκησης "επιστημικής βίας" και εξουσίας πάνω σε διαφορετικούς πληθυσμούς, στόχος του μαθήματος αυτού είναι να αναδείξει το πως κατασκευάζονται οι έννοιες της "Ανατολής" και της "Δύσης", αλλά και του "Βορρά" και του "Νότου," ως κυρίαρχα αναλυτικά μοντέλα κατάτμησης του κόσμου, διακυβέρνησης και ετεροποίησης. Αντλώντας από σημαντικούς/ες θεωρητικούς στοχαστές,

όπως για παράδειγμα ο Έντουαρντ Σάιντ, ο Φραντς Φανόν και η Γκαγιάρτι Τσακραβόρτι Σπίβακ, θα εξεταστούν έννοιες όπως οριενταλισμός, ιμπεριαλισμός και αποικιοκρατία, στις διαφορετικές εκφράσεις, συνδηλώσεις και ρωγμές τους, προκειμένου να αναλυθούν σύγχρονες μορφές αποικιοκρατικής δράσης, και η σημασία της μετααποικιοκρατικής κριτικής και των διαδικασιών απο-αποικιοποίησης.

Μαθησιακοί στόχοι:

- Παρουσίαση, κατανόηση και ανάλυση της έννοιας του Οριενταλισμού και της Αποικιοκρατίας, όπως και της διαπλοκής τους
- Εμβάθυνση σε διαφορετικές ιστορικές και πολιτικές συνθήκες μέσα από τις οποίες εμφανίστηκαν και λειτούργησαν αποικιοκρατικοί μηχανισμοί ελέγχου και η σύνδεσή τους με τον οριενταλισμό και την εξωτικοποίηση.
- Η ανάδειξη της μεθοδολογικής σημασίας της κατανόησης αυτών των εννοιών στην ερμηνεία σύγχρονων κοινωνικών φαινομένων πολέμου, εκτοπισμού, διασποράς και μετανάστευσης.

Σύγγραμμα: R. Young. *Μεταποικιακή Θεωρία: Μια Ιστορική Εισαγωγή*. Αθήνα: Πατάκης, 2007.

Άλλα Βοηθήματα: Κείμενα αναρτημένα στο open e-class του Παντείου Πανεπιστημίου.

520175 ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΟΠΤΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΕΠ

Διδάσκων/ουσα: Πανεπιστημιακός/ή υπότροφος με το πρόγραμμα «Απόκτηση διδακτικής εμπειρίας»

Περιγραφή: Στόχος του μαθήματος είναι η θεωρητική ανάλυση όψεων του οπτικού πολιτισμού και της εθνογραφικής αναπαράστασης. Αναλύονται ζητήματα που αφορούν τις κοινωνικές και πολιτισμικές πρακτικές του θεάματος, της θέασης, της εικόνας, της όψης, της όρασης και του βλέμματος. Το μάθημα ερευνά τους τρόπους που οι οπτικές και άλλες μιντιακές τεχνολογίες χρησιμοποιούνται στην εθνογραφική έρευνα, καθώς και τις σύγχρονες θεωρητικές αναζητήσεις που αφορούν κοινωνικά φαινόμενα του οπτικού.

Μαθησιακοί στόχοι:

Σύγγραμμα: Sontag Susan, *Περί Φωτογραφίας*, Αθήνα: Φωτογράφος 1993.

Άλλα βοηθήματα: Κείμενα αναρτημένα στο open e-class του Παντείου Πανεπιστημίου.

520177 ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ 20ΟΥ ΑΙΩΝΑ

ΕΠ

Δεν θα διδαχθεί το ακαδημαϊκό έτος 2018-19.

520183 ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

ΕΠ

Διδάσκουσα: Επίκουρη Καθηγήτρια Ε. Γιαλούρη

Περιγραφή:

Σε αυτόν τον κύκλο μαθημάτων θα συζητήσουμε όψεις της σχέσης μεταξύ ανθρωπολογίας και τέχνης, όπως αυτή διαμορφώθηκε σε διαφορετικές περιόδους από τον 19^ο αιώνα (με τη συλλογή και ταξινόμηση αντικειμένων 'άλλων' πολιτισμών), έως πιο πρόσφατες εξελίξεις που από τη δεκαετία του 1980 και μετά ευνοούν την ανανέωση της μεταξύ τους συνομιλίας.

Δεν θα περιοριστούμε στην αναζήτηση των σημασιών που αποδίδονται στην τέχνη και των ερμηνειών τους, αλλά και στη διερεύνηση των τρόπων με τους οποίους η τέχνη είναι ικανή τόσο 'να δρά' στη ζωή των ανθρώπων, να επηρεάζει μορφές κοινωνικότητας και να μετέχει σε πολιτικές, θρησκευτικές και πολιτισμικές διαδικασίες και διαπραγματεύσεις.

Πιο συγκεκριμένα, θα εξετάσουμε ανθρωπολογικές προσεγγίσεις της τέχνης (από τους Boas, Levi-Strauss και Geertz έως και τους Gell και Ingold) θα συζητήσουμε θέματα που έχουν απασχολήσει τόσο την τέχνη όσο και την ανθρωπολογία (π.χ. το 'πρωτόγονο', το σώμα, το χώρο), αλλά και μορφές τέχνης και έρευνας (περφόρμανς, εγκαταστάσεις, φωτογραφία, βίντεο, επιτόπια έρευνα) που μπορεί να αποτελέσουν σημείο αναφοράς στη διερεύνηση της μεταξύ τους σχέσης.

Σκοπός μας τέλος είναι να περάσουμε από μια 'ανθρωπολογία της τέχνης', δηλαδή από μια ανθρωπολογική μελέτη που θα έχει ως αντικείμενο έρευνας την τέχνη, σε μια 'ανθρωπολογία δια της τέχνης' που θα διερευνά τις δυνατότητες συστηματικότερων αμοιβαίων ανταλλαγών και θα επιτρέπει την αλληλοτροφοδότηση και εξέλιξη των πρακτικών και των δυο πεδίων.

Μαθησιακοί στόχοι:

- Η κριτική διερεύνηση του κατά πόσο ο όρος 'τέχνη' είναι οικουμενικός και των παραγόντων που υπεισέρχονται στον ορισμό του τί είναι ή δεν είναι τέχνη. Ειδικότερα, η γνωριμία με διαφορετικές θεωρίες περί Τέχνης στην Ιστορία της Τέχνης και την Ανθρωπολογία.
- Η εξοικείωση με διαφορετικές προσεγγίσεις της Τέχνης από την Ανθρωπολογία και με το έργο συγκεκριμένων ανθρωπολόγων που ασχολήθηκαν συστηματικά με αυτή.
- Η αναζήτηση πιθανών κοινών μεθοδολογικών τρόπων μεταξύ τέχνης και ανθρωπολογίας, και τρόπων με τους οποίους η επαφή διαφορετικών επιστημολογικών εμπειριών, φαντασιών και πειραματισμών μπορεί να γεννήσει νέες απρόβλεπτες συνθέσεις, αλλά και εντάσεις, δημιουργικές αντιπαραθέσεις και μεταβολές.

Σύγγραμμα: Ρίκου, Ε (επιμ.), *Ανθρωπολογία και Σύγχρονη Τέχνη*. Αθήνα: Αλεξάνδρεια 2012.

Άλλα Βοηθήματα: Κείμενα αναρτημένα στο open e-class του Παντείου Πανεπιστημίου.

520184 ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΨΥΧΑΝΑΛΥΣΗ

ΕΠ

Δεν θα διδαχθεί το ακαδημαϊκό έτος 2018-19.

520186 ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ, ΤΟΥ ΤΡΑΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΑΡΤΥΡΙΑΣ

ΕΠ

Διδάσκουσα: Καθηγήτρια Αθηνά Αθανασίου

Περιγραφή: Πώς και γιατί η μνήμη καθίσταται πεδίο κοινωνικής διαπραγμάτευσης και αντιδικίας; Με ποιους τρόπους η μνήμη ανακαλείται, αναπλάθεται, αρχειοθετείται, βιώνεται και «συμβαίνει» στο παρόν; Ποια είναι η ζωή των πραγμάτων που δεν μπορούμε ή δεν επιτρέπεται να ανακαλέσουμε; Πώς ζούμε χωρίς αυτά και με αυτά; Πώς

εθnicoποιούνται η μνήμη, η αμνησία, η αμνηστία, η λήθη και το πένθος; Πώς το φύλο, η εθνική/εθνοτική θέση και άλλοι φορείς κοινωνικής ιεραρχίας ρυθμίζουν τι αξίζει να μνημονεύεται και τι όχι; Πώς μπορούμε να κατανοήσουμε την πρόσφατη έξαρση λόγων, σε ποικίλα τοπικά και διεθνή συμφραζόμενα, γύρω από τη σχέση της μνήμης με την τρωτότητα, την απώλεια και τη συμφιλίωση;

Το μάθημα επικεντρώνεται στις κοινωνικές πρακτικές της συλλογικής τραυματικής μνήμης, ενώ θέτει και ζητήματα μαρτυρίας (witnessing), κατάθεσης (testimony), αναπαράστασης, αφηγηματοποίησης, θυματοποίησης, πολιτικών του πένθους και «συγκινησιακών κοινοτήτων». Στο πλαίσιο αυτό, δίνεται έμφαση στην πολιτική της αντι-μνήμης ή της εναλλακτικής μνήμης, δηλαδή, στις κοινωνικές και πολιτισμικές πρακτικές αντιπαράθεσης με τις εκάστοτε κυρίαρχες αφηγήσεις του «αξιομνημόνευτου». Εξετάζονται ιστορικές περιπτώσεις συγκρουόμενων μνημονικών πολιτικών, δημόσιων τελετών μνημόνευσης και πρακτικών ετερόδοξης μνήμης σε συμφραζόμενα αποικιακής και μετααποικιακής βίας, πολέμων, εθνικισμών και εθνικών συγκρούσεων (π.χ. πρώην Γιουγκοσλαβία, Νότια Αφρική, Νοτιοανατολική Ασία, Ελλάδα, Κύπρος, Ισραήλ-Παλαιστίνη, Λατινική Αμερική). Τέλος, εξετάζονται ζητήματα που αφορούν τις μεθοδολογίες της ιστορίας ζωής, της προφορικής ιστορίας, της μαρτυρίας και της βιογραφικής αφήγησης.

Μαθησιακοί στόχοι:

- Η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τους τρόπους μέσω των οποίων η μνήμη καθίσταται πεδίο κοινωνικής διαπραγμάτευσης και πολιτικής διεκδίκησης ή αντιδικίας σε διαφορετικά ιστορικά και πολιτισμικά συμφραζόμενα.
- Η κριτική διερεύνηση των διαδικασιών «εθnicoποίησης» της μνήμης, της αμνησίας, της αμνηστίας και της λήθης.
- Η ανάλυση των τρόπων μέσω των οποίων το φύλο, η εθνική/εθνοτική θέση και άλλοι φορείς κοινωνικής ιεραρχίας ρυθμίζουν τι αξίζει ή τι πρέπει να μνημονεύεται και τι όχι.
- Η εμβάθυνση στη σχέση της μνήμης με την τρωτότητα, την απώλεια και τη (μη) συμφιλίωση.
- Η επικέντρωση στις κοινωνικές πρακτικές της συλλογικής τραυματικής μνήμης, αλλά και σε ζητήματα μαρτυρίας (witnessing), κατάθεσης (testimony), αναπαράστασης, αφηγηματοποίησης, πολιτικών του πένθους και «συγκινησιακών κοινοτήτων».
- Η ερευνητική ενασχόληση με επιτελέσεις αντι-μνήμης ή εναλλακτικής μνήμης.

Σύγγραμμα: Δήμητρα Μακρυνιώτη (επιμ.), *Περί Θανάτου: Η Πολιτική Διαχείριση της Θνητότητας*, μτφρ. Κ. Αθανασίου. Αθήνα: Νήσος 2008.

Άλλα Βοηθήματα: Κείμενα αναρτημένα στο open e-class του Παντείου Πανεπιστημίου.

520188 ΜΕΘΟΔΟΙ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

ΕΠ

Διδάσκουσα: Καθηγήτρια Ν. Κυριαζή

Περιγραφή: Το μάθημα αυτό αποτελεί λογική συνέχεια του μαθήματος “Μέθοδοι συλλογής δεδομένων στην ποσοτική έρευνα” και επικεντρώνεται στο στάδιο της ανάλυσης. Στην ύλη του μαθήματος περιλαμβάνονται οι βασικές μέθοδοι ποσοτικής επεξεργασίας κοινωνικών δεδομένων, ξεκινώντας από τις μεθόδους μονομεταβλητής ανάλυσης για τη συστηματική οργάνωση και ταξινόμηση των δεδομένων, καθώς και για την κατάλληλη περιγραφή του δείγματος. Περιγράφονται οι μέθοδοι παρουσίασης της κατανομής των δεδομένων, τα μέτρα κεντρικής τάσης και τα μέτρα διασποράς.

Στη συνέχεια, καλύπτονται οι βασικές μέθοδοι διμεταβλητής ανάλυσης που αναδεικνύουν το βαθμό συσχέτισης δύο μεταβλητών και ως εκ τούτου την ορθότητα των ερευνητικών υποθέσεων που διέπουν την έρευνα. Το μάθημα ολοκληρώνεται με την περιγραφή μεθόδων πολυμεταβλητής ανάλυσης που μας βοηθούν να αποσαφηνίσουμε τις συνθήκες κάτω από τις οποίες ισχυροποιείται ή αποδυναμώνεται η διμεταβλητή συσχέτιση, καθώς και τους αιτιακούς μηχανισμούς που ενδέχεται να υπάρχουν.

Καθόλη τη διάρκεια του μαθήματος, η έμφαση δίνεται στη λογική που διέπει τις μεθόδους, τα κριτήρια επιλογής των πιο κατάλληλων κάθε φορά μεθόδων, τα προβλήματα που μπορεί να ανακύψουν κατά τη διάρκεια της έρευνας και τους τρόπους με τους οποίους αυτά επιλύονται. Το μάθημα εστιάζει στην επιλογή των πιο κατάλληλων μεθόδων, ανάλογα με το θέμα της έρευνας, και στη σωστή ερμηνεία των αποτελεσμάτων. Για την καλύτερη εκμάθηση των μεθόδων, παρουσιάζονται πολλά παραδείγματα εφαρμογής με δεδομένα από προηγούμενες έρευνες.

Μαθησιακοί στόχοι:

Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές να αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις για την επιλογή και εφαρμογή των πιο κατάλληλων μεθόδων ποσοτικής ανάλυσης σε εμπειρικά δεδομένα από ποσοτική ή μεικτής μεθοδολογικής προσέγγισης έρευνα, έτσι ώστε να καταλήγουν σε έγκυρα και αξιόπιστα συμπεράσματα ως ερευνητές, αλλά και ως καταναλωτές πληροφοριών που στηρίζονται σε ποσοτική επεξεργασία δεδομένων. Η παραδοχή του μαθήματος είναι ότι τα εργαλεία ποσοτικής ανάλυσης είναι απαραίτητα για την κατανόηση και αξιολόγηση ποσοτικών εμπειρικών ερευνών που αναφέρονται στην επιστημονική βιβλιογραφία, αλλά και που αποτελούν μέρος της καθημερινής μας ζωής και ενημέρωσης.

Συγγράμματα (εναλλακτικά):

- 1) Κυριαζή, Ν., *Η Κοινωνιολογική έρευνα: Κριτική επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών* (νέα διευρυμένη έκδοση), Αθήνα: Πεδίο 2011.
- 2) Babbie, E., *Εισαγωγή στην κοινωνική έρευνα*, Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική 2011.

520189 ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΠΟΣΟΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ SPSS (ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ)

ΕΠ

Διδάσκουσα: Καθηγήτρια Ν. Κυριαζή

Περιγραφή:

Στο σεμινάριο αυτό, οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να εκπαιδευτούν στις μεθόδους ανάλυσης ποσοτικών δεδομένων, στην πράξη, με τη χρήση του λογισμικού προγράμματος SPSS (Statistical Package for the Social Sciences). Το σεμινάριο αποτελεί λογική συνέχεια των μαθημάτων επιλογής “Μέθοδοι συλλογής δεδομένων στην ποσοτική έρευνα” και “Μέθοδοι ανάλυσης δεδομένων στην ποσοτική έρευνα” που, ιδανικά, συνιστούν προαπαιτούμενα μαθήματα για την παρακολούθηση του σεμιναρίου.

Για την εκμάθηση του προγράμματος, επιλέγεται διαθέσιμη βάση δεδομένων από προηγούμενες έρευνες που έχουν διεξαχθεί με αυτοσυμπληρούμενα ερωτηματολόγια. Μετά από την απαιτούμενη εξοικείωση με το συγκεκριμένο θέμα της έρευνας, το περιεχόμενο του ερωτηματολογίου και τη βάση δεδομένων, το σεμινάριο εστιάζει αποκλειστικά στο πρόγραμμα SPSS όσον αφορά στη βασική του λογική και δομή, αλλά κυρίως στις δυνατότητες που παρέχει για την ανάλυση ποσοτικών κοινωνικών δεδομένων.

Για κάθε ενότητα του σεμιναρίου, οι φοιτητές λαμβάνουν συγκεκριμένες γραπτές ασκήσεις που αφορούν στατιστικές επεξεργασίες χρησιμοποιώντας τα δεδομένα της συγκεκριμένης

έρευνας. Οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να ολοκληρώσουν τις ασκήσεις στο σεμινάριο, αλλά σε περίπτωση που αυτό δεν είναι εφικτό, το πρόγραμμα SPSS παρέχεται σε όλους τους συμμετέχοντες/ουσες, για περαιτέρω επεξεργασία και ενασχόληση με αυτό, εκτός σεμιναρίου.

Σε όλα τα στάδια του σεμιναρίου, η έμφαση δίνεται στη λογική που διέπει τη διαδικασία της ποσοτικής έρευνας, στα προβλήματα που μπορεί να ανακύψουν, στους τρόπους με τους οποίους αυτά επιλύονται, καθώς και στην ερμηνεία των αποτελεσμάτων μετά από την κατάλληλη επεξεργασία που εφαρμόζεται μέσω του προγράμματος SPSS.

Μαθησιακοί στόχοι:

Σκοπός του σεμιναρίου είναι οι φοιτητές να εξοικειωθούν με τις δυνατότητες που παρέχει το πρόγραμμα SPSS και να αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις για την κατάλληλη και αποτελεσματική χρήση του. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα χρησιμοποιείται περισσότερο από οποιοδήποτε άλλο στις κοινωνικές επιστήμες για την ποσοτική επεξεργασία ποσοτικών δεδομένων. Με τις γνώσεις που αποκτούν οι φοιτητές, έχουν τη δυνατότητα να ολοκληρώσουν μια ποσοτική έρευνα εφαρμόζοντας τις βασικές μεθόδους και τεχνικές και, συγχρόνως, να διευρύνουν και να εμπλουτίσουν τις ερευνητικές τους δεξιότητες πέραν από την ποιοτική μεθοδολογία που συνδέεται παραδοσιακά με την ανθρωπολογία. Οι δεξιότητες αυτές αξιοποιούνται σε έρευνες μεικτής μεθοδολογίας στο πεδίο της ανθρωπολογίας, αλλά και γενικότερα στην κοινωνική έρευνα που στηρίζεται σε ποσοτικά δεδομένα και δεδομένα μεικτής προσέγγισης.

Σύγγραμμα: Γναρδέλλης, Χ. (2013), *Ανάλυση Δεδομένων με το IBM SPSS Statistics 21.0*, . Αθήνα, Εκδόσεις Παπαζήση.

Άλλα Βοηθήματα: Συμπληρωματικές σημειώσεις διδάσκουσας.

520193

ΕΘΝΟ-ΙΑΤΡΙΚΗ

ΕΠ

Διδάσκουσα: Επίκουρη Καθηγήτρια D. Riboli

Περιγραφή:

Το μάθημα αναλύει τα ιατρικά συστήματα ως κοινωνικά και πολιτισμικά μορφώματα σε διαφορετικούς πολιτισμούς. Στη διάρκεια των διαλέξεων οι φοιτητές θα ερευνήσουν εθνοϊατρικά συστήματα όπως σαμανισμός και παραδοσιακά θεραπευτικά συστήματα προφορικών πολιτισμών, συμπληρωματική και εναλλακτική ιατρική (με ιδιαίτερη έμφαση στην Ayurveda και την Κινέζικη Ιατρική), καθώς και περιπτώσεις ιατρικού πλουραλισμού. Παρότι και η βιοϊατρική μπορεί να θεωρηθεί ένα από τα πολλά εθνοϊατρικά συστήματα του κόσμου, το μάθημα θα επικεντρωθεί κυρίως σε συστήματα τα οποία δεν χρησιμοποιούν βιοϊατρικές μεθόδους και δεν βασίζονται στον ιατρικό υλισμό. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στις αιτίες και στους μηχανισμούς συγκρούσεων ή/και αποδοχής μεταξύ διαφορετικών συστημάτων ενόψει της παγκοσμιοποίησης, καθώς και των περιβαλλοντικών, οικονομικών, πολιτικών και θρησκευτικών αλλαγών ή/και απειλών.

Μαθησιακοί στόχοι:

Το μάθημα στοχεύει να αποκτήσουν οι φοιτητές/τριες εξειδικευμένες γνώσεις διάφορων εθνοϊατρικών συστημάτων με σκοπό την κατανόηση των πολύπλοκων και ποικίλων ρόλων που παίζουν αυτά τα συστήματα σε συμβολικό, πολιτικό καθώς και οικονομικό επίπεδο στην σύγχρονη τοπική αλλά και παγκόσμια πραγματικότητα.

Σύγγραμμα: Riboli, Diana (2008 [2000]), *Tunsuriban. Ανθρωπολογική Μελέτη του*

Σαμανισμού των *Cherang* του Νοτίου και Κεντρικού Νεπάλ, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.
Άλλα Βοηθήματα: Κείμενα αναρτημένα στο open e-class του Παντείου Πανεπιστημίου.

520204 ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΕΠ

Διδάσκων/ουσα: Πανεπιστημιακός/ή υπότροφος με το πρόγραμμα «Απόκτηση διδακτικής εμπειρίας»

Περιγραφή:

Κύριος στόχος του συγκεκριμένου μαθήματος είναι η ανάλυση της σχέσης γλώσσας και πολιτισμού και πώς η σχέση αυτή αναδείχτηκε από την Κοινωνική Ανθρωπολογία. Εμβαθύνοντας στην εθνογραφία της επικοινωνίας, τις γλωσσικές πρακτικές και τα επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης και εξετάζοντας τη γλώσσα, όπως αυτή προσεγγίστηκε από το ρεύμα του δορισμού, μελετώνται θέματα γλώσσας και ιδεολογίας, γλωσσικής αλλαγής και γλωσσικής θνησιμότητας. Παράλληλα, παρουσιάζονται πολλαπλά παραδείγματα εθνογραφικών μελετών.

520205 ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

ΕΠ

Διδάσκων/ουσα: Πανεπιστημιακός/ή υπότροφος με το πρόγραμμα «Απόκτηση διδακτικής εμπειρίας»

Περιγραφή:

Το μάθημα αυτό επιχειρεί μία κριτική προσέγγιση των πολιτισμικών σπουδών, της επικοινωνίας, της ιδεολογίας, αλλά και της αλληλεπίδρασης μεταξύ κοινού και μέσου. Επιπλέον, μέσα από την παρουσίαση εθνογραφικών παραδειγμάτων και ανθρωπολογικών μελετών, εξετάζει τη σχέση μεταξύ εθνικής-διεθνικής ταυτότητας και ΜΜΕ. Τέλος, εστιάζει στην ανθρωπολογική έρευνα στην εποχή των ψηφιακών μέσων καθώς αναλύονται σύγχρονες μελέτες γύρω από θέματα ιδεολογίας, πολιτικών, εθνοπολιτισμικών και 'φαντασιακών ταυτοτήτων' όπως αυτές κατασκευάζονται και προβάλλονται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

520209 ΚΡΑΤΟΣ, ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΕΠ

Δεν θα διδαχθεί το ακαδημαϊκό έτος 2018-19.

520210 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

ΕΠ

Δεν θα διδαχθεί το ακαδημαϊκό έτος 2018-19.

520211s ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΤΡΟΦΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΤΟΥ

ΕΠ

Διδάσκουσα: Δρ. Αικ.Μελισσινού, ΕΔΙΠ Τμήματος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας

Περιγραφή:

Το ποτό και το φαγητό ενώ είναι φυσικές ανάγκες, αποτελούν μέρος μιας πολιτισμικής διαδικασίας. Οι διατροφικές και μαγειρικές πρακτικές ανταποκρίνονται σε ένα σύνολο κωδίκων, κανόνων και προτύπων που νομιμοποιούνται από την παράδοση, εποπτεύονται από το νόμο, έχουν εγκριθεί από τη θρησκεία. Το άτομο τη στιγμή που επιλέγει την τροφή του καθορίζοντας τρόφιμα «φαγώσιμο» ή «μη-φαγώσιμα», αναφέρεται στο φαντασιακό της ενσωμάτωσης: ενσωματώνοντας αυτό που καταπίνει, αφομοιώνει συγκεκριμένες αρετές του.

Η πρακτική της μαγειρικής, όπως και γενικότερα οι πρακτικές των τροφίμων, διανοίγονται συγχρόνως σε υλικές, λειτουργικές, τεχνικές, κοινωνικές και πολιτισμικές προσεγγίσεις, επηρεάζονται έντονα από την παγκοσμιοποίηση και γνωρίζουν έτσι ταχείες και πολύπλοκες εξελίξεις.

Μαθησιακοί στόχοι:

Το μάθημα επιδιώκει να εξοικειώσει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες με τη βιβλιογραφία της ανθρωπολογίας της τροφής (και του ποτού), που αναδεικνύει την τροφή ως διεπιστημονικό αντικείμενο και ως δυνατότητα μελέτης πολιτισμικών φαινομένων. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες κατανοούν το πώς η «φύση» είναι μια κοινωνική κατασκευή τόσο μέσα από την προσέγγιση της τροφής ως υλικότητας όσο και ως συμβολικού συστήματος.

Συγγράμματα (εναλλακτικά):

1) Elias, Norbert, *Η διαδικασία του πολιτισμού*, Αθήνα: Αλεξάνδρεια 1996 [1939].

2) Ματθαίου, Άννα (επιμ.), *Ιστορία της Διατροφής: Προσεγγίσεις της Σύγχρονης Ιστοριογραφίας*, Αθήνα: Ε.Μ.Ν.Ε 1998.

3) Camporesi, P., *Ηδονικές γεύσεις*, Αθήνα: εκδόσεις Αλεξάνδρεια, 2003.

Άλλα Βοηθήματα: Κείμενα αναρτημένα στο open e-class του Παντείου Πανεπιστημίου.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ Γ' & Δ' ΕΤΟΥΣ**ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ**

520033 ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ

ΕΠ

Δεν θα διδαχθεί το ακαδημαϊκό έτος 2018-19.

520051 ETHNOGRAPHY OF NON WESTERN SOCIETIES (ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΕΣ ΜΗ ΔΥΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΩΝ)

ΕΠ

Διδάσκων: Καθηγητής Γ. Μακρής

Το μάθημα θα διδαχθεί στην αγγλική γλώσσα.

Description (Περιγραφή):

The course offers a critical and detailed discussion of issues emerging from an ethnographic project focusing on the Sudan. After a thorough presentation of Sudanese early modern and

modern history, we shall consider the phenomenon of fragmented identity among slaves and their now free descendants, as well as other subaltern populations of migrants from the periphery to the urban centres of the predominantly Arab Muslim Northern Sudan.

The ethnographic angle that we shall use is that of conversion to Islam and participation in spirit possession cults and associated magical practices. Specific topics related to the construction of positive self-identities, the emergence of counter-memory structures, the formation of alternative historical archives, the topographic crystallisation and concretisation of power relations, the unexpected uses of colonialism, and the merging of Islamism with local idioms of spirit possession, sufism and witchcraft will be considered.

Μαθησιακοί στόχοι:

- To discuss in detail a specific ethnography; to enable students understand the characteristics of writing an ethnography.
- To show how the analysis of phenomena particular in time and place illuminates our more general understanding of these phenomena in other ethnographic settings.

Σύγγραμμα: Γ. Μακρής, *Η Οδός των Πνευμάτων: Σουφισμός, Πνευματοληψία και Μαγεία στο Σουδάν*. Αθήνα: Πατάκης, 2015.

Άλλα Βοηθήματα: Κείμενα αναρτημένα στο open e-class του Παντείου Πανεπιστημίου.

520105 ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΔΥΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΕΠ

Δεν θα διδαχθεί το ακαδημαϊκό έτος 2018-19.

520108 ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΠ

Δεν θα διδαχθεί το ακαδημαϊκό έτος 2018-19.

520116 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΕΠ

Δεν θα διδαχθεί το ακαδημαϊκό έτος 2018-19.

520129 ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΦΥΛΟΥ ΕΠ

Δεν θα διδαχθεί το ακαδημαϊκό έτος 2018-19.

520139 ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΛΑΪΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΕΠ

Διδάσκων: Αναπληρωτής Καθηγητής Λ. Οικονόμου

Περιγραφή:

Το “λαϊκό” είναι μια διαφιλονικούμενη έννοια που έχει προσλάβει στο παρελθόν και εξακολουθεί να έχει ποικίλα και αντικρουόμενα νοήματα. Το πρώτο μέρος του μαθήματος επιδιώκει να διασαφηνίσει αυτή τη πολλαπλότητα και τη σύγχυση και εξετάζει τις διαφορετικές νοηματοδοτήσεις του λαϊκού πολιτισμού στις κοινωνικές επιστήμες και το δημόσιο λόγο των νεωτερικών κοινωνιών, και τους τρόπους με τους οποίους κατανοείται και μελετάται στη σύγχρονη ανθρωπολογία. Το μάθημα εστιάζεται στη συνέχεια στην

ανθρωπολογική μελέτη της λαϊκής (popular) μουσικής και εξετάζει τις σύγχρονες θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις της μουσικής επικοινωνίας, των λαϊκών μουσικών ειδών και των ανθρώπων που εμπλέκονται σ' αυτά. Το τρίτο μέρος του μαθήματος εστιάζεται, τέλος, στο ελληνικό «λαϊκό» τραγούδι και εξετάζει διαφορετικές όψεις της ιστορίας, του πολιτισμού και των συμβολικών του αναπαραστάσεων καθώς και της σημασίας του στη διαμόρφωση του σύγχρονου ελληνικού πολιτισμού.

Μαθησιακοί στόχοι:

- Να εξοικειώσει τους φοιτητές –τριες με τις ποικίλες νοσηματοδοτήσεις και χρήσεις της λαϊκότητας στις κοινωνικές επιστήμες και το δημόσιο λόγο και να επισημάνει τον συχνά παραγνωρισμένο πολιτικό και πολιτισμικό αντίκτυπο του λαϊκού πολιτισμού στις σύγχρονες κοινωνίες.
- Να εφοδιάσει τους φοιτητές –τριες με τη θεωρητική και μεθοδολογική σκευή που είναι απαραίτητη για τη μελέτη της λαϊκής μουσικής.
- Να εισάγει τους φοιτητές –τριες στα διαφορετικά είδη της ελληνικής «λαϊκής» μουσικής του δεύτερου μισού του 20ού αιώνα και να αναδείξει τις ιστορικές, κοινωνικές και πολιτισμικές τους διαστάσεις.

Σύγγραμμα: Λεωνίδας Οικονόμου, *Στέλιος Καζαντζίδης Τραύμα και Συμβολική Θεραπεία στο Λαϊκό Τραγούδι*, Αθήνα: Εκδ. Πατάκη, 2015.

Άλλα Βοηθήματα: Κείμενα αναρτημένα στο open e-class του Παντείου Πανεπιστημίου.

520143 ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΠΙΤΟΠΙΑΣ ΕΡΕΥΝΑΣ (ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ)

ΕΠ

Διδάσκουσα: Επίκουρη Καθηγήτρια Ουρ. Αστρινάκη

Περιγραφή: Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες καλούνται να διερευνήσουν καθιερωμένες θεωρητικές προσεγγίσεις και εθνογραφικές τεχνικές «επί τόπου» και να παραδώσουν μια τελική εργασία. Σε συνεργασία με τη διδάσκουσα επιλέγουν θέματα που τους/τις ενδιαφέρουν και τα μελετούν μέσω της συμμετοχικής παρατήρησης, των ανεπίσημων συνομιλιών και των συνεντεύξεων με τους πληροφορητές τους, της καταγραφής ιστοριών ζωής και άλλων μορφών αφήγησης, της ερμηνείας γραπτών πηγών, φωτογραφιών, βίντεο, κ.ά.

Παρατηρήσεις: Απαιτείται εβδομαδιαία παρουσία στο μάθημα, με σκοπό την ομαδική συζήτηση για ζητήματα που ανακύπτουν κατά την επιτόπια έρευνα, καθώς και για την καθοδήγηση συγγραφής του τελικού κειμένου σε συνδυασμό με βιβλιογραφική έρευνα.

Μαθησιακοί στόχοι:

Ο κύριος μαθησιακός στόχος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τη διαδικασία της επιτόπιας ανθρωπολογικής έρευνας: με τον τρόπο που επιλέγουμε ένα θέμα και την οπτική από την οποία θα το μελετήσουμε, τη διαδικασία που ακολουθούμε για να το μελετήσουμε, τη μέθοδο που επιλέγουμε και το συνδυασμό των διαφορετικών μεθόδων (συμμετοχική παρατήρηση, ανεπίσημες συνομιλίες, συνεντεύξεις, γραπτές πηγές, φωτογραφίες, κλπ.), το συνδυασμό της έρευνας πεδίου με την βιβλιογραφική έρευνα και την επιλογή θεωρητικής προσέγγισης, τα ερωτήματα που θέτουμε στη διάρκεια της έρευνας και, τέλος, τον τρόπο συγγραφής του προϊόντος της διαδικασίας αυτής.

Σύγγραμμα: Γ. Τσιώλης, *Ιστορίες ζωής και βιογραφικές αφηγήσεις*. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική, 2006.

Άλλα Βοηθήματα: Κείμενα αναρτημένα στο open e-class του Παντείου Πανεπιστημίου.

520147 ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΒΑΛΚΑΝΙΚΩΝ ΛΑΩΝ (19ος – πρώτες δεκαετίες 20ου) ΕΠ

Διδάσκουσα: Επίκουρη καθηγήτρια Ν. Μαρωνίτη

Περιγραφή:

Στόχος του μαθήματος είναι να κατανοήσει, μέσα από τη συγκριτική ανάγνωση της ιστορίας των βαλκανικών κοινωνιών, τις βασικές μεταβάσεις που τις προσδιόρισαν κατά τη μακρά διάρκεια του 19ου αιώνα και των πρώτων δεκαετιών του 20ου. Να εστιάσει στην «ιδιαιτερότητα» της καθεμιάς ιστορικής διαδρομής, αλλά, ιδίως, να ανιχνεύσει τους κοινούς ή παράλληλους βηματισμούς που πραγματοποίησαν οι βαλκανικοί λαοί στη δυναμική πορεία διαπραγμάτευσης της ταυτότητάς τους. Πιο συγκεκριμένα θα μελετηθούν το αυτοκρατορικό παρελθόν• οι μηχανισμοί οικοδόμησης εθνικής συνείδησης σε συνάρτηση με τα «ανατολικά ζητήματα» που προσδιόρισαν καθοριστικά την επιδίωξη του έθνους-κράτους στα Βαλκάνια• η απολυταρχική εμπειρία• οι διαδικασίες φιλελευθεροποίησης και εκδημοκρατισμού, καθώς και οι εναλλακτικές απόπειρες εκσυγχρονισμού• το πέρασμα στην πολιτική των μαζών, καθώς και οι αυταρχικές πρακτικές, τα πραξικοπήματα αλλά και γενικότερα η συνύπαρξη «βίαιων» και «ειρηνικών» μέσων διακυβέρνησης. Παράλληλα, θα εστιάσουμε στη δυναμική, εξελισσόμενη (φαντασιακή ή μη) κατασκευή αυτής καθ' εαυτής της «έννοιας των Βαλκανίων».

Μαθησιακοί στόχοι:

- Η κατανόηση και η συστηματική εμβάθυνση στις βασικές αρχές της ιστορικής έρευνας και μεθόδου, ενός ερευνητικού πεδίου κομβικής σημασίας για τις κοινωνικές επιστήμες και συγγενικό με αυτό της κοινωνικής ανθρωπολογίας.
- Η ερευνητική ενασχόληση, με αφορμή τα μεθοδολογικά-ερμηνευτικά ζήτημα που τίθενται κατά τη διάρκεια του εξαμηνιαίου μαθήματος στις παραδόσεις, με τα κυρίαρχα θεωρητικά ρεύματα και τα επιστημολογικά μοντέλα που διαμόρφωσαν τους κύριους ιστοριογραφικούς σταθμούς, άρα και τον τρόπο πλαισίωσης και κατανόησης των ιστορικών φαινομένων, και ιδίως των μετασχηματισμών/μεταβάσεων.
- Η μελέτη και εμβάθυνση των βασικών φαινομένων και διαδικασιών (π.χ. διαδικασία χειραφέτησης, διεκδίκηση αυτονομίας/ανεξαρτησίας, εθνικισμός, σχέσεις κράτους και εκκλησίας, χρήσεις του αυτοκρατορικού παρελθόντος στο παρόν, διαδικασίες φιλελευθεροποίησης και εκδημοκρατισμού, κρατικές δομές και σημασία του στρατού, κοινωνικές ανακατατάξεις και ιεραρχήσεις, εκκοσμίκευση κ.λ.π.) που προσδιόρισαν τις βαλκανικές διαδρομές, συγκριτικά και μεμονωμένα, κατά τον μακρύ 19^ο αιώνα. Ιδίως η δυνατότητα βαθύτερης και καλύτερης θέασής τους μέσα από τη χρήση της συγκριτικής μεθόδου και της ένταξης των βαλκανικών διαδρομών στο ευρωπαϊκό κάδρο της νεωτερικότητας. Η αναζήτηση την ίδια στιγμή της «ιδιαιτερότητας» της εκάστοτε βαλκανικής ιστορικής περίπτωσης.
- Η καλή και στέρεα γνώση της ελληνικής και ξενόγλωσσας βιβλιογραφίας που παρέχει τα βασικά ερμηνευτικά, ευαίσθητα στην ιστορικότητα, σχήματα για ζητήματα ταυτότητας, εθνικισμού, μετασχηματισμών, αλλαγών, και ειδικότερα τη δυνατότητα προσέγγισης των ζητημάτων από την πλευρά των ίδιων των υποκειμένων. Η μελέτη και ανάδειξη της σημασίας επιπλέον του ιδεολογικού πεδίου, των νοοτροπιών, των πολιτισμικών πρακτικών, μεγέθη κομβικά στη διαμόρφωση της «ιδιαιτέρας» ιστορικής κουλτούρας.
- Η εστίαση στους όρους με τους οποίους εμφανίζεται ιστορικά ο όρος Βαλκάνια,

συνοδευόμενος από την πρώτη στιγμή από αρνητικές συνδηλώσεις και στερεότυπα. Η δυναμική αυτού του οριενταλιστικού Λόγου, η σημασία της Ευρώπης και της Δύσης στην κατασκευή και αναπαραγωγή του, καθώς και οι όροι ιδιοποίησης του από τους λαούς των Βαλκανίων κατά τον μακρύ 19^ο αιώνα.

- Η ανάπτυξη κριτικής γνώσης και ιστορικής μεθόδου.

Παρατηρήσεις: Από τα πρώτα μαθήματα θα μοιραστεί και η σχετική, ενδεικτική βιβλιογραφία, καθώς και οι θεματικοί άξονες των παραδόσεων.

Συγγράμματα (εναλλακτικά):

1) Κοππά, Μαριλένα, *Η συγκρότηση των κρατών στα Βαλκάνια (19ος αιώνας): Τρεις και μία περιπέτειες*. Αθήνα: Λιβάνης, 2002.

2) Μ. Μαζάουερ, *Τα Βαλκάνια*, Αθήνα: Πατάκης, 2002.

520152 ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΙΝΗΜΑΤΩΝ

ΕΠ

Διδάσκων/ουσα: Αναπληρωτής Καθηγητής Λ. Οικονόμου

Περιγραφή:

Το μάθημα αυτό χωρίζεται σε δύο αλληλένδετα μέρη. Από τη μία εστιάζει στη μελέτη των ανθρώπινων και κοινωνικών δικαιωμάτων μέσα από κριτικές θεωρητικές προσεγγίσεις στην ανθρωπολογία, αλλά και στην πολιτική φιλοσοφία, στις σπουδές φύλου, στη ψυχανάλυση, στην πολιτισμική και μεταποικιακή κριτική. Στόχος είναι να αναλυθούν οι τρόπους με τους οποίους τα ανθρώπινα δικαιώματα χρησιμοποιούνται όχι μόνο ως νομικό εργαλείο, αλλά και ως ένας οικουμενικός, κανονιστικός και ηθικός λόγος που 'ταξιδεύει' μεταξύ του παγκόσμιου και του τοπικού, ενώ μεταφράζεται και χρησιμοποιείται στρατηγικά ως εργαλείο διεκδικήσεων στα κοινωνικά κινήματα και στον ακτιβισμό. Ταυτόχρονα, θα εξεταστεί το πώς ο λόγος αυτός παράγει και αναπαράγει τόσο τα υποκείμενα που καλείται να προστατεύσει, όσο και το πλαίσιο διαμόρφωσης των συνθηκών άρθρωσης διαφορετικών μορφών αντίστασης. Θέτοντας το ερώτημα «Ποιος είναι ο 'άνθρωπος' των δικαιωμάτων» θα εστιάσουμε σε θεωρητικά ζητήματα (κατασκευής της ετερότητας, υποκειμενοποίησης, διάκριση φωνής και λόγου) που θα τα αναλύσουμε μέσα από διαφορετικά εθνογραφικά παραδείγματα.

Από την άλλη, το μάθημα αυτό στόχο έχει να κινητοποιήσει αναλυτικά αντανakλαστικά απέναντι σε μια σύγχρονη κοινωνική συνθήκη όπου η εννοιολόγηση της δράσης και της αντίστασης, του δημόσιου χώρου και της δημοκρατίας, των δικτύων και θεσμών πολιτικής πρακτικής και αλληλεγγύης, της κοινωνικής/οικονομικής κρίσης και κριτικής, της διάκρισης μεταξύ υποκειμένου, πλήθους και νομαδικότητας, της χρήσης του συναισθήματος σε στιγμές εξεγέρσεων, της υιοθέτησης του σώματος ως μορφής πολιτικής ποιητικής και επιτελεστικής δράσης κ.τλ., αποτελεί καίρια συνθήκη στην αντίληψη και συνδιαμόρφωση της καθημερινότητάς μας.

Μαθησιακοί στόχοι:

- Η εμβάθυνση σε βασικές έννοιες που συνδιαλέγονται με διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις πάνω στα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τα Κοινωνικά Κινήματα
- Η ανάδειξη της μεθοδολογικής σημασίας αυτών των εννοιών στην διεξαγωγή επιτόπιας έρευνας και στην ερμηνεία σύγχρονων κοινωνικών φαινομένων

Σύγγραμμα: Κώστας Δουζίνας, *Το Τέλος των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων*, Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση 2006.

Άλλα Βοηθήματα: Κείμενα αναρτημένα στο open e-class του Παντείου Πανεπιστημίου.

520156 ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

ΕΠ

Διδάσκων/ουσα: Πανεπιστημιακός/ή Υπότροφος με το Πρόγραμμα «Απόκτηση Διδακτικής Εμπειρίας»

Περιγραφή: Σκοπός του μαθήματος είναι η εμβάθυνση σε διαφορετικές σχολές σκέψης της σύγχρονης φιλοσοφίας, με ιδιαίτερη έμφαση σε εκείνες που απασχολούν και την κοινωνική ανθρωπολογία. Το μάθημα αποβλέπει στο να καλλιεργήσει την εξοικείωση των φοιτητών και φοιτητριών με θεμελιακές έννοιες της κοινωνικής και πολιτισμικής θεωρίας, όπως δομή, ανθρώπινη δράση, σχέσεις εξουσίας, πολιτισμική κατασκευή, ταυτότητα και διαφορά, σωματικότητα και ενσωμάτωση, ιδεολογία και ιδεολογικοί μηχανισμοί, κοινωνική αλλαγή, λόγος και υποκειμενικότητα, ηγεμονία και αντίσταση. Έμφαση δίνεται σε θεωρητικά ρεύματα που επηρεάζουν τη σύγχρονη κοινωνική και πολιτισμική θεωρία.

Σύγγραμμα: Philip Smith, *Πολιτισμική Θεωρία: Μια Εισαγωγή*. Αθήνα. Κριτική 2006.

520158 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΠ

Δεν θα διδαχθεί το ακαδημαϊκό έτος 2018-19.

520162 ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΕΠ

Διδάσκουσα: Επίκουρη Καθηγήτρια Ε. Γιαλούρη

Περιγραφή:

Η αρχαιολογία ως επιστήμη η οποία καταγράφει και ερμηνεύει στοιχεία που συνθέτουν όψεις του παρελθόντος έχει αντιμετωπίσει μεθοδολογικά, θεωρητικά και αναλυτικά ζητήματα συναφή με εκείνα που έχει αντιμετωπίσει η ανθρωπολογία ως επιστήμη που με τη σειρά της καταγράφει και ερμηνεύει στοιχεία τα οποία συνθέτουν όψεις του πολιτισμικού και κοινωνικού παρόντος. Τις τελευταίες δεκαετίες ιδιαίτερα, η συνομιλία μεταξύ των δυο αυτών ερευνητικών χώρων έχει να επιδείξει μια ολοένα αυξανόμενη βιβλιογραφία που επιδιώκει την διασταύρωση ιδεών και προσεγγίσεων όσον αφορά τη μελέτη του υλικού πολιτισμού του παρόντος και του παρελθόντος.

Το μάθημα εξετάζει θέματα στα οποία συγκλίνει το ενδιαφέρον Αρχαιολογίας και Ανθρωπολογίας τα τελευταία χρόνια: Παραδείγματος χάριν, θα μας απασχολήσουν τρόποι με τους οποίους αρχαιολογικοί χώροι και αρχαιότητες μετέχουν στο πολιτισμικό και κοινωνικό γίνεσθαι, καθώς συνδέονται με εμπειρίες, αξίες και μνήμες που δεν περιορίζονται στους χρόνους της αρχικής τους δημιουργίας, αλλά διαρκούν μεταλλασσόμενες καθόλη την ιστορία τους έως και το παρόν. Παράλληλα θα διερευνήσουμε τις ιδεολογικές και πολιτικές διαστάσεις της διαχείρισης της πολιτισμικής κληρονομιάς, τους τρόπους με τους οποίους η 'αρχαιότητα' γίνεται πεδίο συνάντησης και σύγκρουσης ποικίλων λόγων και ιδεολογιών στο εκάστοτε παρόν που την οικειοποιούνται, την διαπραγματεύονται, την σφετερίζονται, την ερμηνεύουν. Ιδιαίτερη μνεία θα γίνει στο ρόλο της ελληνικής αρχαιολογίας η οποία από τα πρώτα βήματά της κατέλαβε τη θέση 'εθνικής επιστήμης' στην Ελλάδα, καθώς μαζί με τη λαογραφία καλείτο να αποδείξει τη

‘συνέχεια’ της ελληνικής ταυτότητας στο χώρο και το χρόνο και να στηρίξει την εθνική ιδεολογία του νεοσύστατου κράτους. Τέλος, θα αναζητήσουμε το ρόλο της αρχαιότητας σε καθημερινές όψεις της κοινωνικής ζωής, καθώς και τις διαδικασίες μέσω των οποίων επιλέγουμε ποιες όψεις του παρελθόντος μας να θυμόμαστε και ποιές να ξεχνάμε.

Μαθησιακοί στόχοι:

- Η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τις ιστορίες των δυο επιστημών και διαφορετικές στιγμές σύγκλισης και απόκλισης μεταξύ τους (από την ανάπτυξή τους κατά την αποικιοκρατία υπό την επιρροή του εξελικτισμού και της θεωρίας της διάχυσης, το ρόλο τους υπό το καθεστώς του ανερχόμενου εθνικισμού και της ενασχόλησης με το ζήτημα της εθνικής καταγωγής, αλλά και υπό το φως του λειτουργισμού, του δομισμού, του νεοεξελικτισμού, του θετικισμού, καθώς και νεότερων εξελίξεων στην κοινωνική θεωρία και πρακτική από τη δεκαετία του ’80 και μετά).
- Γενικότερα, η ανάλυση των τρόπων με τους οποίους μπορεί να συνομιλήσει η Ανθρωπολογία με την Αρχαιολογία και η διερεύνηση μεθοδολογικών, θεωρητικών και ερευνητικών ζητημάτων που αντιμετώπισαν, η μεν αρχαιολογία ως επιστήμη η οποία καταγράφει, αναλύει και ερμηνεύει στοιχεία που συνθέτουν όψεις του παρελθόντος η δε ανθρωπολογία ως επιστήμη που με τη σειρά της καταγράφει, αναλύει και ερμηνεύει στοιχεία τα οποία συνθέτουν όψεις του πολιτισμικού και κοινωνικού παρόντος.
- Η κριτική διερεύνηση της Αρχαιολογίας και της Ανθρωπολογίας ως μέσα πρόσβασης στο χωρικά και χρονικά ‘Άλλο’, και της εμπλοκής τους στις πολιτικές της μνήμης και της λήθης. Πιο συγκεκριμένα, ο ρόλος της ελληνικής αρχαιολογίας στη συγκρότηση ελληνικής εθνικής ταυτότητας και η διαδικασία αξιολόγησης και ιεράρχησης διαφορετικών όψεων του ελληνικού παρελθόντος και των καταλοίπων του σε διάφορες χρονικές περιόδους από την ίδρυση του ελληνικού κράτους και μετά
- Η προβληματοποίηση των τρόπων με τους οποίους, α) το παρόν κατασκευάζει το παρελθόν· β) οι επίσημες εκδοχές της ‘Ιστορίας’ αμφισβητούνται μέσα από καθημερινά βιώματα και πρακτικές· γ) έννοιες όπως ‘η συνέχεια’ και ‘η αυθεντικότητα’ χρησιμοποιούνται στην διαδικασία κατασκευής ταυτοτήτων, στη διεκδίκηση εδαφών, γοήτρου ή άλλων αξιώσεων στο παρόν και η σχέση όλων αυτών με τη σημασία της ιστορικής συνείδησης σε δυτικές και μη-δυτικές κοινωνίες;

Συγγράμματα (εναλλακτικά):

1) Trigger, B. 2005 [1989]. *Μια Ιστορία της Αρχαιολογικής Σκέψης*. Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

2) Hodder, I. [1986]. 2002. *Διαβάζοντας το Παρελθόν*. Αθήνα: Εκδόσεις του Εικοστού Πρώτου.

Άλλα Βοηθήματα: Κείμενα αναρτημένα στο open e-class του Παντείου Πανεπιστημίου.

520163 ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΟΥ

ΕΠ

Διδάσκων/ουσα: Πανεπιστημιακός/ή Υπότροφος με το Πρόγραμμα «Απόκτηση Διδακτικής Εμπειρίας»

Περιγραφή: Το μάθημα εισάγει στη σημασία της κριτικής ανάλυσης του λόγου στις

σύγχρονες κοινωνικές επιστήμες και ειδικά στην κοινωνική ανθρωπολογία. Αποτελεί μια επισκόπηση της σχέσης ανάμεσα στην κοινωνική ανθρωπολογία, τις θεωρίες του λόγου και την ποιοτική μεθοδολογία της ανάλυσης λόγου. Παρουσιάζει διαστάσεις των σχέσεων γλώσσας, πολιτισμού και κοινωνίας, με ιδιαίτερη έμφαση στην ανάλυση της γλώσσας ως κοινωνικής πρακτικής. Δίνονται παραδείγματα και εναύσματα ερευνητικής πρακτικής που αξιοποιούν την κριτική ανάλυση λόγου.

**520168 ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΣΤΗ
ΜΕΤΑΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ**

ΕΠ

Διδάσκουσα: Επίκουρη Καθηγήτρια Α. Αγγελίδου

Περιγραφή: Το μάθημα στοχεύει να φέρει τους φοιτητές σε επαφή με τις βασικές συζητήσεις που αναπτυχθήκαν στο χώρο της ανθρωπολογίας γύρω από τα ζητήματα των κοινωνικοοικονομικών και πολιτισμικών μετασχηματισμών με αφετηρία την εθνογραφική μελέτη των σοσιαλιστικών και μετασοσιαλιστικών κοινωνιών της Νότιας και Ανατολικής Ευρώπης. Με γνώμονα το ερώτημα τι νέο έχει να προσφέρει στην ανθρωπολογική/κοινωνική θεωρία και μεθοδολογία η μελέτη αυτών των μέχρι πρόσφατα - σχετικά- άγνωστων στους ανθρωπολόγους κοινωνιών, το μάθημα προσεγγίζει κριτικά έννοιες όπως «σοσιαλισμός», «μετασοσιαλισμός», «μετάβαση» ή «κοινωνικοί μετασχηματισμοί», όπως αυτές επανοηματοδοτήθηκαν έπειτα από την πτώση του Σοσιαλιστικού Συνασπισμού. Επίσης, μέσα από την παρουσίαση ποικίλων εθνογραφικών παραδειγμάτων και εθνογραφικού υλικού από έρευνες της διδάσκουσας στη Βουλγαρία, πραγματεύεται τη δυναμική των κοινωνικών μετασχηματισμών στο χώρο της Ανατολικής Ευρώπης. Τέλος, καθώς την τελευταία δεκαετία οι εθνογραφικές έρευνες για την ΑΕ συνομιλούν ολοένα και περισσότερο με τις ανθρωπολογικές προσεγγίσεις της παγκοσμιοποίησης και πραγματεύονται έννοιες όπως ο «νεοφιλελευθερισμός» ή ο «εξευρωπαϊσμός», θα ενδιαφερθούμε για τους τρόπους με τους οποίους οι σύγχρονες εθνογραφίες συμμετέχουν ενεργά στον κριτικό προβληματισμό σχετικά με τα νέα πολιτισμικά μορφώματα που παράγονται στις συνθήκες του ύστερου καπιταλισμού και τις ποικίλες μορφές που παίρνει στις μέρες μας η διασύνδεση του τοπικού με το παγκόσμιο.

Μαθησιακοί στόχοι:

- Εξοικείωση των φοιτητών/τριων με την ανθρωπολογική βιβλιογραφία γύρω από το συγκεκριμένο αντικείμενο.
- Ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και της επιστημονικής επεξεργασίας κειμένων (αναζήτηση και χρήση βιβλιογραφίας και πηγών, ανάγνωση και απόδοση επιστημονικών κειμένων κλπ).
- Εξάσκηση των δυνατοτήτων κριτικής προφορικής παρουσίασης κατά τη διάρκεια του μαθήματος των άρθρων του φακέλου τα οποία περιλαμβάνονται στην ύλη του μαθήματος ή γραπτής εργασίας στη βάση κειμένων από την προτεινόμενη βιβλιογραφία.

Σύγγραμμα: Ευτυχία Βουτυρά και Ρίκη Βαν Μπούσχοτεν (επιμ.), *Ανάμεσα σε παρελθόν και παρόν: Εθνογραφίες του μετασοσιαλιστικού κόσμου*, Αθήνα, Κριτική 2007.

Άλλα Βοηθήματα: Κείμενα αναρτημένα στο open e-class του Παντείου Πανεπιστημίου.

520174 ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΑ

ΕΠ

Δεν θα διδαχθεί το ακαδημαϊκό έτος 2018-19.

520181

ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

ΕΠ

Διδάσκων: Καθηγητής Γ. Μακρής

Περιγραφή: Το μάθημα αποτελεί μια επισκόπηση των πολιτισμικών πεποιθήσεων και πρακτικών και της κοινωνικο-οικονομικής οργάνωσης στις χώρες της Μέσης Ανατολής μέσα από παλαιότερες και πρόσφατες εθνογραφικές προσεγγίσεις. Ξεκινώντας από μια κριτική εξέταση της «Μέσης Ανατολής» ως γεωγραφικής/πολιτισμικής κατηγορίας, διερευνάται η ποικιλομορφία των τρόπων με τους οποίους οργανώνονται και νοηματοδοτούνται οι κοινωνικές σχέσεις μέσα σε συγκεκριμένα εθνογραφικά συμφραζόμενα.

Θεματικές: Οι διαδικασίες αστικοποίησης και οι συνακόλουθοι κοινωνικοί μετασχηματισμοί στις χώρες της Μέσης Ανατολής, ο αραβικός εθνικισμός και το Πολιτικό Ισλάμ, οι λειτουργιστικές προσεγγίσεις στην εθνογραφία της Μέσης Ανατολής, ο ρόλος του Ισλάμ στη κοινωνική και πολιτική ζωή της περιοχής, η σχέση του Ισλάμ με το φύλο, την κρατική εξουσία και την πολιτική κινητοποίηση, οι μουσουλμανικές και χριστιανικές μειονότητες στη Μέση Ανατολή.

Μαθησιακοί στόχοι:

Σύγγραμμα: Τσιμπιρίδου, Φωτεινή (επιμ.), «*Μουσουλμάνες της Ανατολής*»:

Αναπαραστάσεις, Πολιτισμικές Σημασίες και Πολιτικές. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική, 2006.

Άλλα Βοηθήματα: Κείμενα αναρτημένα στο open e-class του Παντείου Πανεπιστημίου.

**520185 ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΗΣ ΠΡΩΗΝ
ΣΟΒΙΕΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ**

ΕΠ

Δεν θα διδαχθεί το ακαδημαϊκό έτος 2018-19.

520190 ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

ΕΠ

Διδάσκουσα: Καθηγήτρια Ν. Κυριαζή

Περιγραφή:

Το μάθημα αυτό αποτελεί λογική συνέχεια του μαθήματος “Μέθοδοι συλλογής δεδομένων στην ποσοτική έρευνα” και επικεντρώνεται στο στάδιο της ανάλυσης. Στην ύλη του μαθήματος περιλαμβάνονται οι βασικές μέθοδοι ποσοτικής επεξεργασίας κοινωνικών δεδομένων, ξεκινώντας από τις μεθόδους μονομεταβλητής ανάλυσης για τη συστηματική οργάνωση και ταξινόμηση των δεδομένων, καθώς και για την κατάλληλη περιγραφή του δείγματος. Περιγράφονται οι μέθοδοι παρουσίασης της κατανομής των δεδομένων, τα μέτρα κεντρικής τάσης και τα μέτρα διασποράς.

Στη συνέχεια, καλύπτονται οι βασικές μέθοδοι διμεταβλητής ανάλυσης που αναδεικνύουν το βαθμό συσχέτισης δύο μεταβλητών και ως εκ τούτου την ορθότητα των ερευνητικών υποθέσεων που διέπουν την έρευνα. Το μάθημα ολοκληρώνεται με την περιγραφή μεθόδων πολυμεταβλητής ανάλυσης που μας βοηθούν να αποσαφηνίσουμε τις συνθήκες

κάτω από τις οποίες ισχυροποιείται ή αποδυναμώνεται η διμεταβλητή συσχέτιση, καθώς και τους αιτιακούς μηχανισμούς που ενδέχεται να υπάρχουν.

Καθόλη τη διάρκεια του μαθήματος, η έμφαση δίνεται στη λογική που διέπει τις μεθόδους, τα κριτήρια επιλογής των πιο κατάλληλων κάθε φορά μεθόδων, τα προβλήματα που μπορεί να ανακύψουν κατά τη διάρκεια της έρευνας και τους τρόπους με τους οποίους αυτά επιλύονται. Το μάθημα εστιάζει στην επιλογή των πιο κατάλληλων μεθόδων, ανάλογα με το θέμα της έρευνας, και στη σωστή ερμηνεία των αποτελεσμάτων. Για την καλύτερη εκμάθηση των μεθόδων, παρουσιάζονται πολλά παραδείγματα εφαρμογής με δεδομένα από προηγούμενες έρευνες.

Μαθησιακοί στόχοι:

Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές να αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις για την επιλογή και εφαρμογή των πιο κατάλληλων μεθόδων ποσοτικής ανάλυσης σε εμπειρικά δεδομένα από ποσοτική ή μεικτής μεθοδολογικής προσέγγισης έρευνα, έτσι ώστε να καταλήγουν σε έγκυρα και αξιόπιστα συμπεράσματα ως ερευνητές, αλλά και ως καταναλωτές πληροφοριών που στηρίζονται σε ποσοτική επεξεργασία δεδομένων. Η παραδοχή του μαθήματος είναι ότι τα εργαλεία ποσοτικής ανάλυσης είναι απαραίτητα για την κατανόηση και αξιολόγηση ποσοτικών εμπειρικών ερευνών που αναφέρονται στην επιστημονική βιβλιογραφία, αλλά και που αποτελούν μέρος της καθημερινής μας ζωής και ενημέρωσης.

Συγγράμματα (εναλλακτικά):

1) Κυριαζή, Ν., *Η Κοινωνιολογική έρευνα: Κριτική επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών (νέα διευρυμένη έκδοση)*, Αθήνα: Εκδόσεις Πεδίο 2011.

2) de Vaus, D., *Ανάλυση κοινωνικών δεδομένων, 50 βασικά θέματα*, Αθήνα: Εκδόσεις Πεδίο 2011.

520191 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ (ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ)

ΕΠ

Διδάσκουσα: Καθηγήτρια Ν. Κυριαζή

Περιγραφή:

Βασική θέση που αναπτύσσεται στο σεμινάριο αυτό είναι ότι η πολλαπλότητα και η αλληλεπίδραση των επιπέδων της κοινωνικής πραγματικότητας επιζητούν συνδυασμό διαφορετικών μεθόδων για την πιο αποτελεσματική διερεύνηση της κοινωνικής πραγματικότητας. Υποστηρίζεται ότι η διασύνδεση και αλληλένδετη σχέση δομικών χαρακτηριστικών και υποκειμενικής δράσης μπορεί να διερευνηθεί πιο αποτελεσματικά με την εφαρμογή συνδυαστικής μεθοδολογικής προσέγγισης που επιτρέπει διαφορετικές, πολλαπλές οπτικές στην κοινωνική πραγματικότητα και ενισχύει την αναλυτική πυκνότητα της έρευνας. Ολοκληρωμένη έρευνα και ανάλυση συνεπάγεται την ενσωμάτωση στοιχείων που αφορούν το μακρο-επίπεδο, αλλά και διεργασίες και ερμηνείες που συντελούνται στο μεσο- ή το μικρο-επίπεδο. Κατά συνέπεια, η προσέγγιση της συνδυαστικής μεθοδολογίας αποτελεί πλέον μια τρίτη εναλλακτική μεθοδολογία στο δίπολο της ποιοτικής και της ποσοτικής προσέγγισης. Με παραδείγματα πολλών εμπειρικών ερευνών, αναδεικνύεται στο σεμινάριο η χρησιμότητα της συνδυαστικής μεθοδολογίας.

Οι φοιτητές παρουσιάζουν εργασία τους κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου και παραδίδουν το τελικό γραπτό κείμενο στο τέλος του εξαμήνου. Η εργασία αφορά περιγραφή και αξιολόγηση δημοσιευμένης ανθρωπολογικής έρευνας μεικτής μεθοδολογίας σύμφωνα με

κριτήρια αξιολόγησης που αναπτύσσονται στο σεμινάριο. Το δημοσιευμένο άρθρο ανατίθεται στον /στην εκάστοτε φοιτητή/ήτρια στην αρχή του εξαμήνου.

Στο δεύτερο μέρος του σεμιναρίου και έως το τέλος του εξαμήνου και εφόσον έχει καλύψει η διδάσκουσα τα θεωρητικά ζητήματα, σε κάθε συνάντηση αναλαμβάνουν έως δύο φοιτητές/ήτριες να παρουσιάσουν την εργασία τους. Τη συζήτηση που ακολουθεί μετά την εκάστοτε παρουσίαση, συντονίζει φοιτητής/ήτρια στον οποίο/οποία έχει ανατεθεί ο συγκεκριμένος ρόλος στην αρχή του εξαμήνου. Η γραπτή ολοκληρωμένη εργασία, μετά από τα σχόλια των φοιτητών και της διδάσκουσας, παραδίδεται στο τέλος του εξαμήνου.

Μαθησιακοί στόχοι:

- Το σεμινάριο επιδιώκει οι φοιτητές/ήτριες να κατανοήσουν ότι οι ερευνητικές μέθοδοι είναι συμπληρωματικές και μπορούν να συνδυαστούν στο πλαίσιο του ίδιου ερευνητικού εγχειρήματος για μια πιο ολοκληρωμένη περιγραφή και ανάλυση του υπό έρευνα φαινομένου.
- Επιπλέον, μέσα από τα απαραίτητα κριτήρια αξιολόγησης εμπειρικών ερευνών που αναπτύσσονται στο σεμινάριο, ανεξαρτήτως μεθοδολογίας, επιδιώκεται οι συμμετέχοντες/ουσες να αποκτήσουν μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση απέναντι σε ενδεχόμενα κενά και αδυναμίες που μπορεί να χαρακτηρίζουν οποιαδήποτε ερευνητική διαδικασία και τη δυνατότητα κριτικής ανάγνωσης και αξιολόγησης της επιστημονικής βιβλιογραφίας.

Σύγγραμμα: Σαραφίδου, Γιασεμή-Όλγα, *Συνάρθρωση ποσοτικών και ποιοτικών μεθόδων, η εμπειρική έρευνα*, Εκδόσεις Gutenberg 2011.

Θα διανεμηθεί επιπλέον βιβλιογραφία στο σεμινάριο.

520192 «ΑΥΤΟΧΘΟΝΕΣ» ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ, ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΗΣΗ

ΕΠ

Διδάσκουσα: Επίκουρη Καθηγήτρια D. Riboli

Περιγραφή:

Τι σημαίνει «αυτόχθονες» ή «ιθαγενείς» στο σύγχρονο παγκοσμιοποιημένο κόσμο; Με ποιο τρόπο καθορίζεται η «αυθεντικότητα» των ομάδων αυτών σε ένα υπάρχον πλαίσιο αποικιοκρατικής και μεταποικιακής φαντασιακής αντίληψης; Είναι εφικτή μια βιώσιμη ανάπτυξη, δηλαδή μια ανάπτυξη που λαμβάνει υπόψη της τις οικολογικές περιβαλλοντικές αντιλήψεις των διαφορετικών αυτοχθόνων λαών; Το μάθημα στοχεύει στην ανάλυση των απειλών και των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι λεγόμενοι αυτόχθονες πολιτισμοί στην πάλη για την επιβίωση και την αναγνώριση δικαιωμάτων. Αντλώντας από πρόσφατα εθνογραφικά παραδείγματα και υλικό από διάφορες χώρες του κόσμου, καθώς και από θεωρίες της οικολογικής ανθρωπολογίας και της ανθρωπολογίας της ανάπτυξης, οι φοιτητές θα διερευνήσουν τις «αυτόχθονες» αντιλήψεις και τις στρατηγικές περί βιωσιμότητας στη συνάντηση ή/και τη σύγκρουσή τους με τα συμφέροντα της παγκόσμιας αγοράς ή/και των τοπικών πολιτικών και οικονομικών καθεστώτων.

Μαθησιακοί στόχοι:

Το μάθημα στοχεύει να αποκτήσουν οι φοιτητές/τριες εξειδικευμένες ανθρωπολογικές γνώσεις περί σχέσεων του τοπικού και του παγκοσμίου με έμφαση σε πολύ επείγουσα ζητήματα βιωσιμότητας του πλανήτη και των φυσικών πόρων.

Σύγγραμμα: Sisson, J., *Πρώτοι Λαοί. Οι Αυτόχθονοι Πολιτισμοί και το Μέλλον τους*, Αθήνα:

Εκδόσεις του Εικοστού Πρώτου 2006 [2005].

Άλλα Βοηθήματα: Κείμενα αναρτημένα στο open e-class του Παντείου Πανεπιστημίου.

520194

ΨΗΦΙΑΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ

ΕΠ

Δεν θα διδαχθεί το ακαδημαϊκό έτος 2018-19.

520206

ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

ΕΠ

Διδάσκων/ουσα: Πανεπιστημιακός/ή Υπότροφος με το Πρόγραμμα «Απόκτηση Διδακτικής Εμπειρίας»

Περιγραφή:

Χαρακτηριζόμενοι από τεράστια ποικιλία εθνικοτήτων, εθνοτήτων, γλωσσών, θρησκειών και κοινωνικοπολιτικών δομών, οι λαοί της Λατινικής Αμερικής έχουν βρεθεί αντιμέτωποι με κοινές προκλήσεις: (νεο)αποικιοκρατία, οικονομική εκμετάλλευση και εξάρτηση, αγώνες για δημοκρατία και κοινωνική δικαιοσύνη, αυταρχικά καθεστώτα και κρατική τρομοκρατία και, πιο πρόσφατα, νεοφιλελεύθερες πολιτικές. Σκοπός του μαθήματος είναι μια ανθρωπολογική προσέγγιση των φαινομένων και των διαδικασιών αυτών μέσα από τη μελέτη της συνάρθρωσης εντόπιων λόγων και πρακτικών με τον παγκόσμιο καπιταλισμό, αλλά και των νέων πολιτικών σχέσεων μεταξύ λαών και κρατικής εξουσίας.

520212

ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΕΠ

Διδάσκων/ουσα: Αναπληρωτής Καθηγητής Λ. Οικονόμου

Περιγραφή:

Το μάθημα ασχολείται με τη σχέση της ανθρωπολογίας με την ιστοριογραφία και την ενασχόληση των δυο κλάδων με τη μελέτη των μετασχηματισμών και των χρονικοτήτων. Οι ενότητες ξεκινούν με μία σύντομη ανασκόπηση της ιστορίας της ιστοριογραφίας και της συνάφειάς της με την ιστορία της ανθρωπολογικής σκέψης. Οι συζητήσεις θα συμπεριλάβουν το πέρασμα από τα μεγάλα και αντικειμενικά αφηγήματα στη διερεύνηση των υποκειμενικοτήτων, θεωρητικές συζητήσεις ως προς τη δομή και τη δράση, κριτικές σε ευρωκεντρικές προσεγγίσεις και συζητήσεις για τη μελέτη ιστορικών διαδικασιών στο πλαίσιο των προκλήσεων της παγκοσμιοποίησης. Μέσα από τη μελέτη κειμένων για ζητήματα που απασχολούν τις ανθρωπολογικές και τις ιστορικές σπουδές, όπως ζητήματα φύλου, συγγένειας, τελετουργίας, νομικού πλαισίου, πολιτικών αμφισβητήσεων και καθημερινή ζωής, θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση σε προσεγγίσεις που αντλούν και από τους δύο κλάδους, όπως μελέτες ιστορικής ανθρωπολογίας, προφορικής ιστορίας, ιστορίας της καθημερινής ζωής και φεμινιστικής ιστορίας. Μέρος του μαθήματος θα αφιερωθεί στις μεθόδους της αρχειακής έρευνας και στη διεξαγωγή συνεντεύξεων.

Μαθησιακοί στόχοι:

- Εξοικείωση των φοιτητών/τριων με την ανθρωπολογική βιβλιογραφία γύρω από το συγκεκριμένο αντικείμενο και με την προσφορά της ανθρωπολογικής σκοπιάς στη μελέτη ιστορικών φαινομένων και χρονικοτήτων. Εξοικείωση με μεθόδους αρχειακής έρευνας και προφορικής ιστορίας.

- Ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και της επιστημονικής επεξεργασίας κειμένων, χρήση βιβλιογραφίας και πηγών, ανάγνωση και απόδοση επιστημονικών κειμένων κλπ).
- Εξάσκηση των δυνατοτήτων κριτικής προφορικής παρουσίασης κατά τη διάρκεια του μαθήματος των άρθρων του φακέλου τα οποία περιλαμβάνονται στην ύλη του μαθήματος ή γραπτής εργασίας. Εξάσκηση στη διεξαγωγή συνεντεύξεων και στην ιστορική έρευνα.

Συγγράμματα (εναλλακτικά):

1) Γκέοργκ Ίγκερς, *Η ιστοριογραφία στον εικοστό αιώνα. Από την επιστημονική αντικειμενικότητα στην πρόκληση του μεταμοντερνισμού*, Αθήνα: Νεφέλη 1999.

2) Άμπραμς, Λυν, *Θεωρία προφορικής ιστορίας*, Αθήνα: Πλέθρον 2016.

Άλλα Βοηθήματα: Κείμενα αναρτημένα στο open e-class του Παντείου Πανεπιστημίου.

520213 ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΓΡΑΦΗ

ΕΠ

Δεν θα διδαχθεί το ακαδημαϊκό έτος 2018-19.

520214 ΝΕΟΙ ΚΑΙ ΕΓΚΛΗΜΑ

ΕΠ

Δεν θα διδαχθεί το ακαδημαϊκό έτος 2018-19.

520215 ΑΝΤΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΕΠ

Δεν θα διδαχθεί το ακαδημαϊκό έτος 2018-19.

520417 ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ: ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ (ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ)

ΕΠ

Δεν θα διδαχθεί το ακαδημαϊκό έτος 2018-19.

520424 ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ (ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ)

ΕΠ

Διδάσκουσα: Επίκουρη Καθηγήτρια Ελ. Γιαλούρη

Περιγραφή:

Η ανθρωπολογική έρευνα σήμερα διεξάγεται σε πολύ διαφορετικές συνθήκες από εκείνες της εποχής συγκρότησής της σε ιδιαίτερο επιστημονικό κλάδο. Αφενός η έννοια του τόπου (της ανθρωπολογικής 'επιτόπιας' έρευνας) δεν μπορεί να ταυτίζεται πλέον με μια περιορισμένη γεωγραφικά και πολιτισμικά περιοχή. Αφετέρου η μέθοδος της έρευνας πεδίου έχει πάψει από καιρό να είναι ίδιον της ανθρωπολογίας, καθώς την οικειοποιούνται συστηματικά όχι μόνο οι κοινωνικές επιστήμες συνολικά, οι τέχνες, καθώς και πεδία άλλου ακαδημαϊκού ενδιαφέροντος, αλλά και οργανισμοί και κοινότητες εκτός παν/μίου. Από την

εποχή που του *Writing Culture* των Marcus και Clifford άσκησε κριτική στην ποιητική και πολιτική της ανθρωπολογίας προβληματοποιώντας συμβατικούς τρόπους γραφής και μεθόδων της εποχής, σημαντικό έργο έχει μεταμορφώσει τις πρακτικές, την επιστημολογία και την οντολογία της ανθρωπολογίας και έχει διευρύνει τις ερευνητικές της βάσεις με την εμπλοκή πρακτικών και μεθόδων που ξεφεύγουν από λογοκεντρικά μοντέλα και αναδεικνύουν εμπειρικά πεδία που στρέφονται από το ορθολογικό προς το συναισθηματικό, το αισθητηριακό και το συν-κινητικό· εισάγουν νέες πολιτισμικές κατηγορίες και έννοιες, που δεν δίνουν τόσο έμφαση στην 'αναπαράσταση' όσο στην 'ανάκληση', τη 'δράση' και τη διαδικασία· και στρέφουν το ενδιαφέρον προς νέους τρόπους συγγράφειν και ποιείν γενικότερα.

Το μάθημα αυτό σκοπό έχει να συμβάλει στην διερεύνηση και ανάπτυξη θεωρητικών και μεθοδολογικών πολυτροπικών συζητήσεων, ακαδημαϊκών και εφαρμοσμένων, για τη διερεύνηση των τάσεων και των τρόπων με τους οποίους κανείς κάνει, γράφει και αντιλαμβάνεται την ανθρωπολογία σήμερα. Στοχεύει να αναπτύξει πειραματικούς, συνεργατικούς τρόπους διεξαγωγής ανθρωπολογικής έρευνας, ως μέσο κατανόησης ενός ολόένα και συνθετότερου κοινωνικού κόσμου, που αποτελεί τόσο αντικείμενο της ανθρωπολογίας, όσο και αναπόσπαστη συνθήκη της. Αυτοί οι τρόποι φέρνουν την εθνογραφία πιο κοντά στον κόσμο της τέχνης και εισάγουν οπτικές, ψηφιακές και κειμενικές καινοτομίες που καθιστούν την εθνογραφία πιο αναστοχαστική, συνεργατική και απο-αποικιακή μέθοδο απεύθυνσης κοινωνικών ζητημάτων σήμερα. Ορισμένα ερωτήματα που θα τεθούν είναι τα εξής: Γιατί θεωρούμε δεδομένο ότι κεντρικό μέρος της εθνογραφίας αποτελεί η συγγραφή και όχι άλλα εικαστικά μέσα, όπως το σχέδιο, η ζωγραφική, η γλυπτική, το ντιζάιν ή η περφόρμανς; πώς αυτές μπορούν να συμβάλουν στην ανθρωπολογική διδασκαλία, έρευνα και κατ'επέκταση θεωρία και πρακτική; Για ποιο λόγο έννοιες και μέθοδοι δημοφιλείς στη σύγχρονη τέχνη, όπως η αμφισημία, η αβεβαιότητα, το ψέμα, αντιμετωπίζονται με καχυποψία ή θεωρούνται ανεπίτρεπτες στην ανθρωπολογία; Πώς συνδέονται με διαφορετικές ηθικές δεοντολογίες και επιστημολογικές παραδόσεις; Και κατά πόσον θα μπορούσαν να αποτελέσουν έναυσμα για μια εκ νέου συζήτηση που αφορά τα όρια ανάμεσα στην επιστήμη και τον πολιτισμό, το 'πραγματικό' και το 'μη πραγματικό', το μύθο και την ιστορία, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο αυτά εμπλέκονται στην παραγωγή γνώσης ανοίγοντας νέους πιθανούς δρόμους και τρόπους για τις Εθνογραφίες, ή μάλλον τις Ανθρωπολογίες, στο/για το μέλλον;

Μαθησιακοί στόχοι:

- Η διερεύνηση και ανάπτυξη θεωρητικών και μεθοδολογικών πολυτροπικών συζητήσεων, ακαδημαϊκών και εφαρμοσμένων, για τη διερεύνηση των τάσεων και των τρόπων με τους οποίους κανείς κάνει, γράφει και αντιλαμβάνεται την ανθρωπολογία σήμερα.
- Η ανάπτυξη πειραματικών, συνεργατικών τρόπων διεξαγωγής ανθρωπολογικής έρευνας, ως μέσο κατανόησης ενός ολόένα και συνθετότερου κοινωνικού κόσμου, που αποτελεί τόσο αντικείμενο της ανθρωπολογίας, όσο και αναπόσπαστη συνθήκη της.
- Γενικότερα, η εξοικείωση με την ερευνητική διαδικασία και την κριτική ανάγνωση και χρήση σχετικής βιβλιογραφίας, καθώς και η γεφύρωση της διάκρισης μεταξύ θεωρίας και πρακτικής.

Βοηθήματα: Κείμενα αναρτημένα στο open e-class του Παντείου Πανεπιστημίου.

Διδάσκουσα: Επίκουρη Καθηγήτρια D. Riboli

Μάθημα αποκλειστικά για τους εισερχόμενους φοιτητές με το πρόγραμμα Erasmus+.

**520196 ANTHROPOLOGICAL RESEARCH IN GREECE AND THE
MEDITERRANEAN (ERASMUS)**

ΕΠ

Διδάσκουσα: Επίκουρη Καθηγήτρια Ουρ. Αστρινάκη

Μάθημα αποκλειστικά για τους εισερχόμενους φοιτητές με το πρόγραμμα Erasmus+